

პრონოზა

საქართველოში ვაჭრობის წესებს ყოველი მხარეთა არჩევს

2003 წლის პირველი ნოემბრიდან ძალაში შევიდა კანონი, რომელიც სამეურნეო სუბიექტებს მოსახლეობასთან ფულადი ანგარიშსწორებისას სალარო-აპარატების მოხმარებას ავალდებულებს, მაგრამ - მხოლოდ სახელმწიფო რეესტრში შეტანილი 24 მოდელის აპარატის საშუალებით.

A4

უცხოეთი

სისხლიანი ქორწილი ერაყში

ერაყში ქორწილის დაბრუნების ფაქტმა, რამაც მშვიდობიან მოსახლეობაში მასშტაბური მხვედრალი გამოიწვია, აშშ-ს პოლიტიკას კიდევ ერთი საგრძნობი დარტყმა მიაყენა.

A5

საზოგადოება

აი, რა ვინაველეთ

ქალბატონო, რომ არ დაგვერკათ და ღია გაცვეთილზე არ მიგვხვიეთ, ავობებდა. ჩემთვის, ნამდვილად ავობებდა, თორემ საქმისთვის იქნებ ასე ავობის, ვნახოთ! - ნანაყვეტი ღია წერილიდან.

A6

საზოგადოება

ინგლის სტადანტების გასაქმირი

საქართველოს ძირითადი კუთხე - საინვესტიციო, ირანის შაჰმა აბას პირველმა ერთიან საქართველოს შექვიდმეტე საუკუნეში მოსწევითა. ამინ დაიწყო საინვესტიციო ქართველების გამაჰმადიანებაც. 1921 წლიდან საინვესტიციო აზერბაიჯანის რესპუბლიკის შემადგენლობაში შევიდა. დღეს ამ რეგიონში სამი ქართულენოვანი რაიონია: კახი, ზაქათალა და ბელაქანი.

A6

სამართალი

უფასო იურიდიული დახმარების სისტემა საქართველოში იარსება

ქვეყნის კონსტიტუციისა და სამართლიანობის პრინციპების მოთხოვნის შესაბამისად, ერთობლივი ძალისხმევით შეიმუშავდა უფასო იურიდიული დახმარების ყველაზე ოპტიმალური და სრულყოფილი მოდელი, რომელიც საშუალებას მისცემს საქართველოში მცხოვრებ დაუცველ და უქონელ ფენებს, ისარგებლონ უფასო და კვალიფიციური დაცვით.

A7

პინდო		
თბილისი	23	☁
ქუთაისი	20	☁
ბათუმი	19	☁
სოხუმი	17	☁
ფოთი	19	☁
თელავი	21	☁
ზუგდიდი	20	☁
გორი	18	☁
ახმეტა	22	☁
ჰიათურა	19	☁
ბაბრა	14	☁
სამტრედია	19	☁

უცხოური ვალუტის ოფიციალური კურსი ლართან მიმართებაში	
აშშ დოლარი	1.9200
ევრო	2.3078
გირვანქა სტერლ.	3.4113
რუბლი	0.0662

დღეიდან საქართველოს ახალი პინდო ექნება

საქართველოს პარლამენტმა, 134 ხმით 14-ის წინააღმდეგ, პირველი მოსმენით, ახალი სახელმწიფო პინდი მოიწონა. ამ გადაწყვეტილებას წინ უძღოდა ხანგრძლივი დისკუსია, რომელშიც, სეციალისტებთან და ექსპერტებთან ერთად, პოლიტიკოსებიც აქტიურად იყვნენ ჩაბმულნი. კამათმა განსაკუთრებით მწვავე ხასიათი პარლამენტის გუშინდელ პლენარულ სხდომაზე მიიღო, რომელზეც ახალი პინდის მომხრეები და მოწინააღმდეგეები თავიანთი სიმართლის წარმოჩენას და ოპონენტების გადარწმუნებას გულმოდგინედ ცდილობდნენ. ამას ისინი დღესაც შეეცდებიან, როდესაც სახელმწიფო პინდს მეორე და შესაძლოა მომდევნო ეტაპზე კენჭი.

გიორგი ასანიშვილი

გუშინდელმა განხილვამ კიდევ ერთხელ დაადასტურა, რომ სასურველი მონოლითურობისგან საპარლამენტო უმრავლესობა ჯერ კიდევ შორს არის - ხელისუფლებას სურვილს, რომ 26 მაისს ქვეყანა

ნა ახალი პინდით შეხედეს, ფრაქცია "ნაციონალური მოძრაობა-დემოკრატების" ყველა წევრი გაგებით არ შეხვდა. ზოგიერთმა მათგანმა პინდის მიღების წინააღმდეგ ღიად გაილაშქრა, ზოგმა - ფარულად.

ბაგრატოვა A3 ბაგრაძე

ეს ხელისუფლება „ტანკების ენაზე“ არ ისაუბრებს

ვარიკო თევზაძე

ვიდრე გუშინ სოხუმში ქართულ-აფხაზური მოლაპარაკებები განახლდებოდა, წინასწარვე იყო ცნობილი, რომ ოქტომბრამდე, ანუ აფხაზეთში ახალ საპრეზიდენტო არჩევნებამდე, კონფლიქტის მოგვარების საქმეში წარმატება გამოირიცხული იყო. "პრინციპულად ახალზე არაფერზე შეთანხმებული ვართ", - განაცხადა შეხვედრის დასრულების შემდეგ ქართული მხარის წარმომადგენელმა, კონფლიქტების მოგვარების საკითხებში სახელმწიფო მინისტრმა გოგა ხაინდრაძემ.

როგორც "24 საათთან" საუბრისას ხაინდრაძემ ბრძანა, ილუზია იმაზე ფიქრი, რომ აფხაზეთში არჩევნების წინ რომელიმე პოლიტიკური ჯგუფი ქართულ მხარესთან მიმართებაში რადიკალურ ნაბიჯს გადადგამს: "აფხაზეთშიც იცვლება ეპოქა. ისე, როგორც ჩვენთან შევარდნაძის ხანა დასრულდა, აფხაზეთში არძინაძის ჟამი იწურება.

ბაგრატოვა A3 ბაგრაძე

სერგეი შამბას და გოგა ხაინდრაძის მომავლის იმედი აქვთ.

ორი ქვეყანა მებოგრობას ბანაბრობს

სოფო ბაქია

საქართველოსა და თურქეთის შორის, შესაძლოა, მალე მატარებლებმა იმობილი. საქართველოსა და თურქეთის სარკინიგზო გზების მიერთების საკითხი გუშინ ანკარაში სააკაშვილისა და აშშ-ის სეზერის შეხვედრაზე გადაწყდა.

საქართველოს პრეზიდენტი მიხეილ სააკაშვილი ოფიციალური ორდლიანი მიზნით თურქეთში იმყოფება. მეზობელ ქვეყანაში ჩასვლისთანავე გაკეთებული პირველი

ლი ოფიციალური კომენტარით საქართველოს პრეზიდენტი მადლობას უხდის თურქეთის ხელისუფლებას, რომელმაც მაქსიმალურად შეუწყო ხელი აჭარის პრობლემის მშვიდობიან მოგვარებას. "შე აქ ჩამოვედი, როგორც მეგობარ ქვეყანაში, რომელიც საქართვე-

ლოს დამოუკიდებლობის მოპოვების შემდეგ ქართველ ხალხს ერთგულად დაუდგა გვერდით და ბოლო თორმეტი წლის განმავლობაში, საქართველოს უანგარო პარტნიორობა გაუწია.

ბაგრატოვა A3 ბაგრაძე

სხვანაირად ღამაზი დღე

ამაღლების დღესასწაულზე "თავმესტრის" ცხრა პატარა მოინათლა.

კანონი კანონია

პარლამენტმა გენერალურ პროკურორს უარი არ უთხრა

სოფიკო ჩხიკაძე

გუშინ ნაციონალისტ გიორგი კენჭაძეს პარლამენტი სადეკლარაციო იმუნიტეტს რომ მოუხსნიდა, ამაში ეჭვი არავის შეჰპარვია. პარლამენტის თითქმის ერთსულოვანი გადაწყვეტილებას ერთადერთი მოწინააღმდეგე გამოუჩნდა - კობა დავითაშვილი.

გუშინწინ კანცელარიის ეზოში ფულის გამოძალვის ფაქტზე წასწრებულ პარლამენტარს, ნაციონალური მოძრაობის აქტიურ წევრს გიორგი კენჭაძეს გენერალური პროკურატურის გამომძიებლებმა გუშინ უმიშროების სამინისტროს წინასწარი დაკავების იზოლატორში წაუყენეს ბრალი. ფულის გამოძალვისთვის ანუ სისხლის სამართლის კოდექსის 181-ე მუხლის მეორე ნაწილთ კვალიფიცირებული დანაშაულის ჩადენისთვის გიორგი კენჭაძეს 6 წლით თავისუფლების აღკვეთა ელის. საგარეოდ, მის ბედს გაზიარებს მისივე თანამოაზრე ჩეჩელაშვილიც, რომლის დაკავებაც კი გენერალური პროკურორი გუშინ პარლამენტარებს დაჰპირდა.

ბაგრატოვა A7 ბაგრაძე

თელაველი "ნაციონალები" არ ცხრებიან

ზვიად რაჟაძე, ახალიდა

კახეთის რეგიონში მოვლენები დღითიდღე რთულდება. გუშინ თელავის გამგეობის შენობის წინ ხიდაშელის მხარდამჭერების მიერ გამართული საპროტესტო აქცია პოლიციისა და აქციის წევრებს შორის მუშტი-კრივში გადაიზარდა. თამაზ ხიდაშელი და გიორგი მამაცაშვილი მიმდინარე მოვლენებს ტელევიზიით ადევნებდნენ თვალს.

როგორც ჩანს, კახელებს "ვარდების რევოლუციამ" გადაჭარბებული ვნებები აღუძრა. 23 ნოემბრიდან მოყოლებული დღემდე აქ საპროტესტო აქციები არ წყდება. ამ მხრივ კი ყველაზე მეტად თელაველები აქტიურობენ.

ბაგრატოვა A3 ბაგრაძე

რუსეთში დილადა - ჩაენათი კადროვის მხედრები

ლაზა გიორგიძე

გროზნოში 9 მაისს გამართულ საზეიმო ცერემონიაზე ჩეჩენეთის პრეზიდენტის აჰმად კადროვის მკვლელობამ კრემლის ხელმძღვანელობის შემოთქმვა გამოიწვია. ასაფეთქებელი მოწყობილობა სწორედ იმ ადგილის ქვეშ იყო მოთავსებული, სადაც თვით პრეზიდენტი კადროვი და სხვა ხელმძღვანელი პირები უნდა დაესხდარიყვნენ. მსხვერპლის საერთო რაოდენობამ ექვს ადამიანს მიაღწია, მათ შორის არიან ჩეჩენეთის სახელმწიფო საბჭოს მეთაური ჰუსეინ ისაევი და ერთი მცირეწლოვანი გოგონა. ავტონომიის ყოფილი პრეზიდენტისადმი დამოკიდებულება არაერთგვაროვანი იყო, თუმცა ერთი რამ ცხადია, რუსეთის ხელიდან გამოცეალა პოლიტიკოსი, რომელზედაც დიდ იმედებს ამყარებდა. შეიძლება ითქვას, რომ ამ პიროვნებასთან იყო დაკავშირებული მოსკოვის მთავარი მიზნის აღსრულება - შეთარაღებული კონფლიქტის შეწყვეტა.

ბაგრატოვა A5 ბაგრაძე

ორი ქვეყანა მებოზრობას ბანაბრობს

ჰირველი გვარდიძე

ხაზგასმით აღვნიშნავ ოფიციალური თურქეთის კონსტრუქციულ განცხადებებს, რომელმაც აჭარაში განვითარებული მოვლენების მშვიდობიანი გზით დასრულებას შეუწყო ხელი. ასეთი ურთიერთობა საინდარია იმისა, რომ წარმატებულ მომავალს ერთად ავაშენებთ," - განაცხადა პრეზიდენტმა, რომელმაც ხაზი გაუსვა ორი ქვეყნის მეგობრული ურთიერთობის ტრადიციების გაგრძელებას და გააღრმავების აუცილებლობას.

გუშინ საქართველოს პრეზიდენტმა პატივი მიაგო ათა თურქის ხსოვნას, რის შემდეგაც იგი თურქეთის პრეზიდენტმა აჰმედ ნეჯეთ სეზერმა მიიღო. ამ შეხვედრაზე თურქეთსა და საქართველოს შორის სარკინიგზო ურთიერთობის დაწყებაზე ისაუბრეს. "ჩვენ მთავრადიანეშ შეთანხმებას, რომლის მიხედვითაც, აჭარის ტერიტორიაზე გამავალი რკინიგზა თურქეთის სარკინიგზო ქსელს მიუერთდება," - აღნიშნა მიხეილ სააკაშვილმა თურქ კოლეგასთან შეხვედრის დასასრულს. ამ შეთანხმების განხორციელების შემთხვევაში, საქართველო - ევროპაში, თურქეთი კი რუსეთსა და შუა აზიაში სარკინიგზო გასასვლელს მიიღებს. თავდაპირველად, როგორც პრეზიდენ-

პრეზიდენტი აეროპორტში მხერვალე მიღება მოუწყვეს.

ტმა სააკაშვილმა აღნიშნა, თურქეთის მონაკვეთის მშენებლობა დაიწყება. "ჩვენი სახსრებით ამ უდიდესი პროექტის განხორციელება გაგვიჭირდება. იმედი გვაქვს, რომ ერთობლივი ძალებით შევძლებთ მოვიზიდო დონორები - ეს იქნება დონორი ქვეყნები, ბანკები თუ სხვა ფინანსური რესურ-

სები, რომლებიც ამ პროექტში ფულის ჩასადებად მზად იქნებიან," - აღნიშნა სააკაშვილმა.

თურქეთის რესპუბლიკის პრეზიდენტი აჰმედ სეზერი იმედს გამოთქვამს, რომ აფხაზეთსა და "სამხრეთ ოსეთთან" დაკავშირებული საკითხები უახლოეს მომავალში მშვიდობიანი გზით გადაწყდება,

რაც, მისი თქმით, რეგიონში სტაბილურობის შენარჩუნების გარანტი იქნება. „კმაყოფილება მიწადა გამოვქვა, ვინაიდან საქართველო ძალისხმევას არ იშურებს თურქეთთან მეგობრული და კონსტრუქციული ურთიერთობის დასაწყობებად, ბაქო-თბილის-ჯეიჰანის და ბაქო-თბილის-ერზერუმის მი-

ლსადენების პროექტის განსახორციელებლად. მჯერა, რომ პრეზიდენტი მიხეილ სააკაშვილის პირველი ვიზიტი თურქეთში ორმხრივი მეგობრული ურთიერთობის განმტკიცებას ემსახურება“, — განაცხადა აჰმედ სეზერმა.

მიხეილ სააკაშვილი შეხვდა თურქეთის პარლამენტის ვიცე-

დღეიდან საქართველოს ახალი ჰიზნი ქანება

ჰირველი გვარდიძე

ზვიად ძიძიგური ბოლო ხანებში რამდენჯერმე აუჯანყდა თანაგუნდელებს და საქმე ლამის ფრაცკიდან მის ნასვლამდეც მივიდა. ძიძიგურს გუშინაც თანაფრაცკიელებისგან განსხვავებული პოზიცია აღმოაჩნდა და მან ეს ლიად გამოხატა.

"ჰიზნის მუსიკა და ტექსტი ერთნაშეთიან შესაბამისობაში არ მოდის", - შიდაფრაცკიულ იდილიას კიდევ ერთხელ არღვევს ძიძიგური.

ახალი სახელმწიფო ჰიზნით არც სხვა "ნაციონალ-დემოკრატი", ელდარ კვერნაძეა მოხიზლული. მისი აზრით, სახელმწიფო დროშა 10-ბალიან შეფასებას იმსახურებს, ისევე როგორც მომავალი გერბის ნებისმიერი ვარიანტი, ხოლო შემოთავაზებული ჰიზნის შეფასება კი მხოლოდ 3-ნალოით თუ შეიძლება.

უმრავლესობის წარმომადგენელი ზოგიერთი დემუტატები უფრო ემ-

ახალ სახელმწიფო ჰიზნს პარლამენტი დღეს დაამტკიცებს.

მაკურად მოიქცა. მაგალითად, წინა დღეებში ნოდარ გრიგალაშვილი იშურებოდა, რომ დასამტკიცებლად წარმოდგენილი ჰიზნს მინასთან გაასწორებდა, მაგრამ გუშინდელ სხდომაზე ის საერთოდ არ გამოცხადდა.

გაუგებარი აღმოჩნდა განათლების, მეცნიერების, კულტურისა და სპორტის კომიტეტის თავმჯდომარის ლევან ბერძენიშვილის ქმედებაც. ჟურნალისტებთან საუბარში მან განაცხადა, კომიტეტის თავმჯდომარე რომ არ ვიყო, ჰიზნის მიღებას ხმას არ მივცემდი, მაგრამ სხდომაზე გამოცხადებისას ხაზგასმით აღნიშნა, რომ ჰიზნს ადვოკატად უდგება.

როდესაც უმრავლესობის შიგნით აზრთა სხვადასხვაობაა, კობა ვითაშვილი მის გაღრმავებას გულმოდგინედ ცდილობს. ამის გაკეთებას გუშინ ის, ძირითადად, ყოფილი თანამოაზრეების პატრიოტულ გრძნობებზე თამაშით ცდილობდა.

დავითაშვილის თქმით, დასამტკიცებლად შემოთავაზებული ვარიანტი წარმოადგენს პოსტმოდერნისტულ ჰიზნს, პოსტმოდერნისტული მუსიკით, მაშინ როდესაც სახელმწიფო ჰიზნი ტრადიციულ მუსიკაზე უნდა იყოს შექმნილი. პარლამენტარის ასეთი სიმღერების ნიმუშებსაც ასახელებს - "ქართულო, ხელი ხმალს იკარ", "მრავალფეროვანი", "მუშლი მუხასა" და სხვა.

საპარლამენტო უმრავლესობის ლიდერს მია ნადირაძეს სულაც არ უყვრის, დებატები ასეთი მძაფრ რომ გამოდგა. იგი დარწმუნებულია, რომ ჰიზნისთვის დაწერილი ნებისმიერი ლექსი და მუსიკა კრიტიკის საგანი გახდებოდა.

"შუშუნა წვიმა მოვიდა"-ს ტექსტი რომ შეგვეთავაზებინა ჰიზნად, აჭარის მოვლენები წამდვილად ძალიან რთულია", - კოლეგების წუნია ხასიათს საპარლამენ-

ტო უმრავლესობის ლიდერი კარვად იცნობს.

"საკითხში ღრმად გარკვევის მიზნით", სახელმწიფო ჰიზნი სხდომათა დარბაზში გუშინ რამდენჯერმე შესრულდა. ამან დემუტატებს ერთგვარი უფრხელობა შეუქმნა - მათ არ იცოდნენ, ჰიზნი ფეხზე მდგარი უნდა მოესმინათ თუ შეიძლოთ მსდარიყვენ. შესაბამისად, ჰიზნის შესრულებისას, დარბაზი რომ ნაწილად იყოფოდა: "მჯდომარეებზე" და "მდგომარეებზე". ასეთ გაურკვევლობას ვიცე-სპიკერმა მიხეილ მაჭავარიანმა დაუსვა წერტილი. მან დემუტატებს განუმარტა, რომ ჰიზნი ჯერ დამტკიცებული არ არის და, ამდენად, ჩამუშავების უფლება ჰქონდათ.

თუმცა, დღეიდან, როდესაც პარლამენტი ჰიზნს, საგარეოდ, მეორე და მეესამე მოსმენითაც დაამტკიცებს, დემუტატებს ასეთი "ფუფუნების" უფლება აღარ ექნებათ.

ეს ხელისუფლება „ტანკების ენაზე“ არ ისაუბრებს

ჰირველი გვარდიძე

აქედან გამომდინარე, უნდა გავითვალისწინოთ, რომ დღეს იქ არაფერ წავა კომპრომისზე."

ხაინდარევა სასესიოთ ლოგოკურად მიიჩნევს, რომ ქართულ-აფხაზური მოლაპარაკებების რიგით მესამე შეხვედრაზე კონფლიქტის ზონაში უსაფრთხოების საერთაშორისო გარანტიების უზრუნველსაყოფად შეთანხმება ვერ იქნა მიღებული.

აფხაზეთის დე ფაქტო ხელიისუფლების საგარეო საქმეთა მინისტრი სერგეი შამბა მომავლის იმედს არ კარგავს. თუ დიალოგის

პირველ საათებში შამბას კომენტარებში უარყოფითი მუხტი მტკიცებოდა, მოლაპარაკებების დასრულების შემდეგ შამბამ გუშინდელ შეხვედრას "სერიოზული წინგადადგმული ნაბიჯი" უწოდა: "დღეს ჩვენ მნიშვნელოვანი ნაბიჯები გადავდგით აფხაზეთში უსაფრთხოების გარანტიების შესამუშავებლად, რაც სერიოზულ საფუძველს ქმნის იმისათვის, რომ მხარეებმა შემდეგში დოკუმენტს ხელი მოაწერონ."

იმედისანი განწყობილების მიუხედავად, რეალობა არც ისე სახარბიელოა. "ქართული თება დღეს აფხაზეთში პოპულარული არ არ-

ის... ჩვენ მოთმინებით, გაგებით უნდა შეგვედით ამას. ნაბიჯი-ნაბიჯი ვიმოქმედოთ იმისთვის, რომ აფხაზეთში გავზარდოთ ადგილობრივი მოსახლეობის ნდობა ჩვენდამი," - საბოლოოდ ასეთ დასკვნას აკეთებს გოგა ხაინდარევა.

ჩვენთან საუბრისას სახელმწიფო მინისტრმა ხაზგასმით აღნიშნა, რომ აჭარის მოვლენების შემდეგ აფხაზეთი შიშმა და შემეფოთებამ მოიცვა. შეგახსენებთ, რომ 19 მაისის პრიფინგზე სააკაშვილმა ბრძანა: "საქართველოს გაერთიანებას მხოლოდ მშვიდობიანი გზით, კანონიერების ფარგლებში ვაპირებთ... აჭარა

პირველი შემთხვევა იყო პოსტ-საბჭოთა სივრცეში, როდესაც სეპარატიზმის მშვიდობიანი აღმოფხვრა მოხდა... ჩვენ ამაზე შეჩერებას არ ვაპირებთ". როგორც ჩანს, აფხაზური მხარისთვის განსაკუთრებით გამაღიზიანებელი და შემამოფოთებელი ბოლო ფრაზა აღმოჩნდა. გოგა ხაინდარევის თქმით, ქართული მხარე ყოველმხრივ შეცვალა, რომ აფხაზეთი თბილისის ცენტრალური ხელისუფლების მხრიდან მოსაღივდელი დესტაბილიზაციის უსაფუძვლობაში დაერწმუნებინა: "ჩვენ ყველანაირად შევეცადეთ, რომ აფხაზური საზოგადოების-

თვის ყოველგვარი ეჭვები გაგვექანებინა. აფხაზები ყურადღებით გვისმენდნენ... ნაწილობრივ, შეიძლება საუბარი ნდობის აღდგენაზე. თუმცა, ვიწორებ, შიში და შემეფოთება დიდია. აფხაზეთის დათრგუნული და ჩაკეტილი საზოგადოებისთვის აჭარის მოვლენები წამდვილად მოულოდნელი იყო და ყველაფერ ამის გასაზრებლად მას დრო სჭირდება."

ამ დღეებში მიხეილ სააკაშვილმა ოფიციალურად განაცხადა, რომ საქართველოს დამოუკიდებლობის დღეს აფხაზეთის შესახებ პოლიტიკურ განცხადებას გააკე-

თებს. გოგა ხაინდარევის აზრით, 26 მაისს პრეზიდენტის მიერ აფხაზეთის კონფლიქტის შესახებ ახალი ხედვა გაცხადდება. საგარეოდ, პრეზიდენტი აღიარებს საქართველოს მაშინდელი ხელისუფლების შეცდომას, ხელისუფლებისა, რომელმაც თავის მოქალაქეებს, ანუ აფხაზეთის მცხოვრებლებს "ტანკების ენაზე" დაუწყო საუბარი და საბედისწერო ნაბიჯი გადადგა. ხაინდარევა იმდროინდელი ხელიისუფლების ქმედებას დანაშაულის უწოდებს და დასძენს, რომ ახალმა ხელისუფლებამ პასუხისმგებლობა უნდა აიღოს და 1992 წლის მოვლენები ობიექტურად შეაფასოს.

თელაველი „ნაცრონალები" არ ცხრებიან

ჰირველი გვარდიძე

რაიონში აქციების ნაკადმა მას შემდეგ იმატა, რაც თელაველების რჩეული დემუტატი თამაზ ხიდაშელი რეგიონის გუბერნატორის თანამდებობიდან, კანცელარიაში, ადგილობრივი თვითმმართველობისა და რეგიონალური პოლიტიკის სამსახურის უფროსად გადაიყვანეს. ხიდაშელის დაწინაურებას თელავში მისი კადრების დაკომპლექტება უძღოდა წინ. მან, თავდაპირველად შინაგან საქმეთა მინისტრის რაიონის პოლიციის უფროსის კანდიდატად პარტიის ორგანიზაციის ლიდერი ბადურ გულიაშვილი წარადგინა, რომელიც პოლიციის შეფად უპრობლემოდ დაინიშნა. როგორც ჩვენთვის გახდა ცნობილი, ანალოგიური დახმარებებს თამაზ ხიდაშელი მის მეგობრებსა და თანაპარტიულებსაც დაჰპირდა, მაგრამ შემდეგ განვიითარებულმა მოვლენებმა ხიდაშელს ხელი შეუშალა. "ნაციონალურ მოძრაობას" სათავეში ყოფილი "ტრადიციონალისტი" გოჩა მამაცაშვილი ჩაუდგა. სწორედ ამის შემდეგ დაიწყო თელაველ "ნაციონალთა" შიდაპარტიული განხეთქილება. როგორც ბადურ გულიაშვილი ორწმუნება, მამაცაშვილის "ნაციონალები" თელავის ორგანიზაციის ხელმძღვანელად დანიშნა პარტიის სათავე ოფისიდან მოხდა, თუ ვისი განკარგულებით, ამაზე გულიაშვილი კომენტარს არ აკეთებს.

მას შემდეგ კი რაც მამაცაშვილი გამგებლის მოვალეობის შემსრუ-

თელავის ცენტრში არეულობა გრძელდება.

ლებლად დაინიშნა, ხიდაშელმა თელავზე კონტროლი დაკარგა ხოლო შემდეგ უკვე ქარხანასაც კარგავდა. იმისთვის, რომ ახალ ხელისუფლებას "ძველი შეცდომები" არ გაემეორებინა, ხიდაშელმა რამდენიმე თანაგუნდელთან ერთად რაიონის ახალი ხელმძღვანელობის მიმართ სხვადასხვა პროვოკაციის მიმართ. ამის მაგალითად თელავის გამგეობაშიც და საზხარეო ადმინისტრაციებშიც გაზეთი "ობიექტივის" რედაქტორის ზურაბ ქაჩიშვილის ცემის ფაქტი მოჰყავთ. თუმცა, ოფიციალური კომენტარისგან თავს ორივე მხარე - მამაცაშვილიც და ციკარიშვილიც, თავს იკავებენ.

უნდა აღინიშნოს, რომ ხიდაშე-

ლისთვის ქარხნის გაყიდვას თელავის გამგებლის ოვალეობის შემსრულებელთან ერთად, ხელს კახეთის გუბერნატორიც უშლიდა. ამის შემდეგ ხიდაშელი და მისი თანაგუნდლები ქუჩის აქციებზე გადავიდნენ. ამასობაში კი მამაცაშვილის ვინაშე მანანა მამუკელაშვილის სახით კიდევ ერთი მონიშნულმდეგე უჩნდება. უნდა აღინიშნოს, რომ მამუკელაშვილი თავის დროზე სოფელ-ამიჯ გაზეთი "ობიექტივის" რედაქტორის ზურაბ ქაჩიშვილის ცემის ფაქტი მოჰყავთ. თუმცა, ოფიციალური კომენტარისგან თავს ორივე მხარე - მამაცაშვილიც და ციკარიშვილიც, თავს იკავებენ.

უნდა აღინიშნოს, რომ ხიდაშე-

ბატონი, რომელმაც ჩვენთან ვინაობის დასახელება არ ისურვა, - "მანანა მამუკელაშვილსა და თამაზ ხიდაშელს თავის დროზე ძალიან კარგი ურთიერთობა ჰქონდათ. იგი ხიდაშელმა ჩამოიყვანა თელავში, რადგან კანონის თანახმად გამგებლად მხოლოდ ის ინიშნება, ვინც საკრებულოს წევრია. მამუკელაშვილი კი ამ სტრუქტურაში იყო ნამუშევარი და თან გამოცდილებაც ჰქონდა", - ამბობს ინკოგნიტო ქალბატონი.

ამჯერად კი თანამდებობის დასაკუთარი სურვილების ასახრებლად, სახლებიდან მამაცაშვილმაც და ხიდაშელმაც სოციალურად დაუცველი ხალხი გამოიყვანეს, რომლებიც აქციაზე ცხოვრების პირობების გაუმჯობესებას ითხოვდნენ: "ჩვენ გვაინტერესებს მოგვემტკიცება თუ არ პენსია და გათავადება თუ არა ფეხილი", - აცხადებდნენ გაურკვეველ სიტუაციაში მოხვედრილი აქციის წევრები. ყველაზე მეტად როგორც მამაცაშვილის მხარდამჭერები აცხადებდნენ, აქციაზე ისინი აქტიურობდნენ, რომლებსაც თანამდებობები ვერ შეხვდათ: "მეღვაკეკელია ხიდაშელი სატყეო მეურნეობის უფროსობას დაჰპირდა, მაგრამ ვერ გამოჟიდა. ასე ყველა".

აქცია დილის ათ საათზე დაიწყო, სიტუაცია კი მას შემდეგ დაიძაბა, რაც "დუბინკები" შეიარაღებულმა პოლიციამ მეღვაკეკელის მუცელზე, ვაჟა ბაჩიაშვილი დააკავა. როგორც ჩვენთვის გახდა ცნობილი, ასეთივე ბედი ელის თავად მეღვაკეკელის-

აც. პოლიციის ამგვარი ქმედების გამო აქციის წევრებმა პროტესტის ნიშნად ქუჩის გადაკეტვა სცადეს, რასაც პოლიციისა და მოპოკეტეებს შორის ხელჩართული ბრძოლა მოჰყვა, მაგრამ არაფერი დაშაებულა. გარდა ამისა, ხიდაშელის მხარდამჭერებმა გამგეობის შენობის მტურმით აღება სცადეს, მაგრამ მათ პოლიციამ და მამაცაშვილის მხარდამჭერებმა ცოცხალი კედელი აღუმართეს. დაძაბულობამ და უმართავმა სიტუაციამ რამდენიმე საათს გასტანა. "გადაღდექი"-ს ყვირილით დაღლილი აქციის წევრები ბოლოს ასეთი სიტყვებით ემშვიდებოდნენ ერთმანეთს:

"ეჰ, ხალხს მაინც არავინ მოხედავს", - გუშინ თელავში ასე უიმედოდ დაიშალა აქცია.

მიმდინარე მოვლენებთან დაკავშირებით მამაცაშვილმა კომენტარი გუშინვე გააკეთა: "დადგმული საპეტაკო, თანამდებობისთვის მერბოძილი ხალხის და მათი რეჟისორის, ხიდაშელის კაპრიზი", - ამბობს მამაცაშვილი. ხიდაშელის მხარდამჭერები ფარ-ხმალის დაყარს არ აპირებენ. იმ შემთხვევაში თუ გამგებლის მოვალეობის შემსრულებელი გოჩა მამაცაშვილი არ გადადგა, ისინი საპროტესტო აქციის გამართვას დღესაც გეგმავენ.

საპარტლიანი პარკენიზიზა და დამოკრატისი
საპარტლიანი საზოგადოება (IFSD)

ატხადავს პაპაიანის პროექტის მინიჭარის
თანამდებობაზე.
მოქმედება:

- უმაღლესი განათლება შემდეგ სფეროში (საზოგადოებრივი ადმინისტრირება, პოლიტიკური ანალიზი, სამართალი);
- ინგლისური, რუსული, და ქართული ენების ცოდნა;
- პროექტის წერის უნარი, ორგანიზატორული ნიჭი;
- 3 წლიანი სამუშაო გამოცდილება საერთაშორისო ან არასამთავრობო ორგანიზაციებში, სასურველია გამოცდილება საარჩევნო თემტკაცზე;
- ძლიერი ანალიტიკური, ორგანიზატორული ნიჭი, კომუნიკაციულობა;
- საოფისე კომპიუტერული პროგრამების საფუძვლიანი ცოდნა;

მოვალეობები და პასუხისმგებლობები:

- იმუშაოს საპროექტო წინადადებებზე;
- გაუწიოს კოორდინაცია და კონტროლი პროექტის განხორციელებას ქვეყნის მასშტაბით, მოამზადოს ანგარიშები;
- მოიზიდოს სახსრები დონორი ორგანიზაციებისგან;
- პასუხისმგებლობა დირექტორისაში პროექტის განხორციელებაზე;

აპლიკაციის შემოტანის გოქო პაპა: 1 ივნისი 2004.
CV გამოგზავნაში იწმლისურ ენაზე შემდეგ მისამართზე info@ifsd.ge.

ევრობანკი სოფლის მეურნეობას პრიორიტეტად აღიარებს

ევროპის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკი საქართველოში საქმიანობის სფეროს აფართოებს და ინვესტიციებს ზრდის. უახლოეს მომავალში ევრობანკი საქართველოში მნიშვნელოვან პროექტებს განხორციელებს. ბანკის მიზანია, ქვეყანას არსებული პოტენციალის გამოყენებაში დაეხმაროს. კერძოდ, ევრობანკი საქართველოს მხარდაჭერას პირდება მცირე და საშუალო საწარმოების განვითარებაში, საინვესტიციო გარემოს გაუმჯობესებაში, კომერციული ბანკებისათვის საკრედიტო ზაზების გამოყოფაში, რაც, თავის მხრივ, ეკონომიკის ზრდასა და ქვეყანაში სამუშაო ადგილების შექმნას შეუწყობს ხელს.

სოფიო ოსანაშვილი

კომერციული ბანკებისათვის დაფინანსების გაზრდა, ვაჭრობა, რეგიონალური პროექტების მხარდაჭერა, სანარმოებისათვის სესხების გაცემა, ინფრასტრუქტურა, ნავსადგურები, გზები, პორტები, ბაქო-თბილისი-ჯეიჰანის ნავთობ-პიპაინი, ენერგეტიკა, სოფლის მეურნეობა, მცირე და საშუალო საწარმოები - ეს მცირე ჩამონათვალია იმ სფეროებისა და დარგებისა, რაშიც ევროპის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკი (გრგბ) უახლოეს მომავალში ინვესტიციებს განხორციელებს.

პრიორიტეტები მთავრობის

პირველ და მეორე პირებთან შეხვედრისას გამოიკვეთა, თუმცა, ევროპის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკის პრეზიდენტის ჟან ლემიერის თქმით, საქართველოში განსახორციელებელი ინვესტიციების კონკრეტულ მოცულობაზე საუბარი მისთვის ჯერ ძალიან ძნელია.

მისი განმარტებით, რეგიონის ქვეყნებისგან განსხვავებით, საქართველოში აბსოლუტურად განსხვავებული ძვრები შეიმჩნევა. **“ახლა რიცხვებზე საუბარი მიჭირს, მე არ მინდა მცდარი მოლოდინი შეექმნა ან იმაზე ნაკლები ვთქვამ, რასაც რეალურად გვაკეთებთ”**, - განაცხადა ლემიერმა. თუმცა, იქვე მიგვანიშნა, რომ მიდინარე

ჟან ლემიერი: რეგიონის ქვეყნებისგან განსხვავებით, საქართველოში აბსოლუტურად განსხვავებული ძვრები შეიმჩნევა.

საქართველოში ვაჭრობის წესებს ყოველი მხვთა არღვევს

სავაჭრო სფეროში აღრიცხვიანობის სისტემის მოწესრიგების კენ გადადგმული ერთ-ერთი სერიოზული ნაბიჯი ამ სფეროში სალარო-აპარატების დამკვიდრება გახლდათ. 2003 წლის პირველი ნოემბრიდან ძალაში შევიდა კანონი, რომელიც სამეურნეო სუბიექტებს მოსახლეობასთან ფულადი ანგარიშსწორებისას სალარო-აპარატების მოხმარებას ავალდებულებს, მაგრამ - მხოლოდ სახელმწიფო რეესტრში შეტანილი 24 მოდელის აპარატის საშუალებით.

დიანა ჩაჩაძა

“საქართველოს ტერიტორიაზე მოქმედი ყველა სამეურნეო სუბიექტი ვალდებულია მომხმარებელთან ფულადი ანგარიშსწორება საკონტროლო-სალარო აპარატების საშუალებით აწარმოოს” - ნათქვამია საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს მიერ მომზადებულ, საქართველოს ტერიტორიაზე მოსახლეობასთან ფულადი ანგარიშსწორებისთვის გამოსაყენებელი საკონტროლო-სალარო აპარატების მოდელის სახელმწიფო რეესტრში.

ამასთან, კანონის თანახმად, სამეურნეო სუბიექტებში მოსახლეობასთან ფულადი ანგარიშსწორებისას მხოლოდ ის აპარატები უნდა გამოიყენებოდეს, რომლებიც 2003 წლის 19 დეკემბრის საგადასახადო დეპარტამენტის თავმჯდომარის დავით გალგაშვილის ბრძანებით დამტკიცებულ სახელ-

მწიფო რეესტრშია შეტანილი, **“სხვა აპარატების გამოყენება და რეგისტრაციაში გატარება კანონით არის აკრძალული”**, - აცხადებენ ფინანსთა სამინისტროს საგადასახადო დეპარტამენტში.

უნდა აღინიშნოს, რომ მოსახლეობასთან ანგარიშსწორების ამ მოდელის დანერგვის მიზანი ვაჭრობისა და მომსახურების სფეროს ობიექტებში აღრიცხვა-ანგარიშგების მოწესრიგება და ბიუჯეტის შემოსავლების ზრდის დარეგულირება იქნება.

როგორც ფინანსთა სამინისტროს საგადასახადო დეპარტამენტში აღნიშნეს, მათ უწყებას ამ პროცესში ზედამხედველობის და კონტროლის ფუნქცია გააჩნია. საგადასახადო დეპარტამენტის თავმჯდომარის ბრძანებით შექმნილი საშუალო ჯგუფები, ფინანსური პოლიციის წარმომადგენლებთან ერთად, ქალაქ თბილისის საცალო ვაჭრობის ობიექტებში მიმდინარე საკონტროლო-სალარო აპარატების დამგმისა და გამოყენების მდგომარეობ-

ის შესწავლას ახორციელებენ. როგორც შემოწმების პირველი მონაცემებით გაირკვა, საშუალო ჯგუფმა შემოწმებული 564 ობიექტიდან 93-ში დარღვევები დააფიქსირა. **“ობიექტების უმრავლესობაში სალარო აპარატებს, ფაქტობრივად, არ იყენებენ. დღეისათვის არსებულ დარღვევებზე დარიცხული ჯარიმების საერთო თანხა 45 ათას 630 ლარია”**, - განაცხადეს საგადასახადო დეპარტამენტში.

კანონის დარღვევის ფაქტები მრავლად არის ასახული დეპარტამენტის მიერ მოწოდებულ ინფორმაციაში. ასე მაგალითად, ერთობლივი სამუშაო ჯგუფების შემოწმებით ირკვევა, რომ შემოწმებული 564 ობიექტიდან 102, ანუ თითქმის ყოველი მეხუთე, აღრიცხვაზე დგას ერთ, ხოლო სამეწარმეო საქმიანობა ეწევა მეორე რაიონის ტერიტორიაზე. ასევე უდიდესი პრობლემაა ბიუჯეტის მისი ბიუჯეტში შენატანი მხოლოდ 30 ლარი(!) იყო.

საგადასახადო დეპარტამენტმა საკონტროლო-სალარო აპარატების აღრიცხვის დადგმისა და გამოყენების

მდგომარეობა, აპრილში, თბილისის გარდა, გორისა და ქუთაისის ავტოგასამართ სადგურებსა და საზოგადოებრივი კვების ობიექტებშიც შეამოწმა. შემოწმების მასალების მიხედვით, 807 ობიექტიდან საკონტროლო-სალარო აპარატების დადგმისა და გამოყენების წესი 212 ობიექტშია დარღვეული.

როგორც დეპარტამენტის მიერ მოწოდებულ ინფორმაციაში იყო აღნიშნული, შემოწმების მასალები შემდგომი რეაგირებისათვის შესაბამის საგადასახადო ინსპექციებს გადაეგზავნა. **“დეპარტამენტის თავმჯდომარის დავით გალგაშვილის ბრძანებით სპეციალური სამუშაო ჯგუფთა შექმნის, რომელსაც შემოწმებულ მასალებზე დარიცხული რეაგირება და დარიცხული თანხების ბიუჯეტში გადახდის კონტროლი ევალება”**, - ნათქვამია დეპარტამენტის ინფორმაციაში.

უნდა აღინიშნოს, რომ სახელმწიფო რეესტრში რეგისტრირებული თითოეული აპარატი საზღვარგარეთიდან შემოდის და ყოველ მათგანს თავისი გენერალური მომწოდებელი ჰყავს. რეესტრში აღნიშნულ მომწოდებლებს ქართული შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოებები და სააქციო საზოგადოებები წარმოადგენენ. ესენი არიან: შპს “კომპიუტერი”, შპს “ბა-

ნეიფორმსერვისი”, ს/ს “ელვა”, შპს “სერვისსელსანყო”, შპს “კომპანია სორტი”, სოხუმის ს/ს “ორგ-ტექნიკა”, ს/ს “თბილესსანყო”, შპს “ინვესტ ჯგუფი” და საკონტროლო-აპარატების მწარმოებელი კომპანია “მიკროს”. როგორც ამ ფირმების წარმომადგენლებმა აღნიშნეს, სალარო აპარატები, ძირითადად, რუსეთიდან შემოდის და მათი ღირებულება 150-160 დოლარის ეკვივალენტია ლარებში.

როგორც საგადასახადო დეპარტამენტში აღნიშნეს, სიაში არსებული ყველა სალარო აპარატი ორ ძირითად კრიტერიუმს უნდა აკმაყოფილებდეს **“ქართულენოვანი და ფისკალური მესხიერების ქოწურ უნდა იყოს. ამ აპარატების მუშაობის ვადა ექვსი წელია. აქედან გამომდინარე, მანქანას მთელი ამ წლების მუშაობის განმავლობაში მიღებული ინფორმაციის დამახსოვრება უნდა შეეძლოს”**, - განაცხადა მეგინიშვილმა.

თუმცა, ვერ ვიტყვით, რომ რეესტრი სამეურნეო სუბიექტების ხელმძღვანელებს აპარატების არჩევის ფართო არჩევანს აძლევს, რადგან მასში შეყვანილი 24 მოდელი აპარატიდან, საქართველოში მხოლოდ ნახევარი თუ შემოდის. ამის მიზეზად კი სხვადასხვა ფაქტორები სახელდება, რომელთა შორის,

ძირითადად, შემდეგი ჭარბობს - შემოტანილი სალარო-აპარატები ძალიან ძვირია და ვერ იყიდება, იგი დასმულ კრიტერიუმებს ვერ აკმაყოფილებს. არის რეესტრში ერთი აპარატის მოდელი, რომელსაც ოფიციალური მოწოდებელი საერთოდ არ გააჩნია. ეს “მანქანა” სპეციალური შეკვეთით სასტუმრო “მარიოტისთვის” შემოდის თბილისში.

როგორც ერთ-ერთი აპარატის მოდელის გენერალური შემომტანის, შპს “კომპიუტერის” დირექტორმა და, ამავე დროს, სახელმწიფო რეესტრის კომისიის წევრმა ვასილ ნადარეიშვილმა განაცხადა, ნებისმიერ ფირმას აქვს უფლება, რაიმე სხვა მოდელის სალარო-აპარატი შემოიტანოს და რეესტრში შეიტანოს, მაგრამ ისევ და ისევ მთავარი კრიტერიუმი - იგი აუცილებლად ქართულენოვანი უნდა იყოს.

ჯერჯერობით, ოფიციალურად ცნობილი არ არის, მოახდინა თუ არა რაიმე ძირეული გავლენა ანგარიშსწორების სხენებულმა მოდელმა საქართველოს საგადასახადო შემოსავლებზე, მაგრამ თუ ყველაფერი დადგენილი გეგმის ფარგლებში გაგრძელდება, ამან აღრიცხვა-ანგარიშგების და ბიუჯეტში თანხების დაუფარავად შეტანის პროცესში მცირე უკეთესობა მიიქცევა შეიძლება.

ეროვნული ბანკი ლარის გამყარებისთვის ზრუნავს

სახაზინო ვალდებულებების ყიდვა-გაყიდვის პროცესის გაადვილება, კომერციული ბანკებისათვის მინიმალური საზღვარზედგელი კაპიტალის გაზრდა, დეპოზიტების დაზღვევის მექანიზმის შემოღების წინაპირობების მომზადება და ა.შ. - ეს იმ ღონისძიებების მცირე ჩამონათვალია, რის განხორციელებასაც ეროვნული ბანკი მიმდინარე წელს გეგმავს. საქართველოს პარლამენტმა საქართველოს ეროვნული ბანკის 2004 წლის ფულად-საკრედიტო და სავალუტო პოლიტიკის ძირითადი მიმართულებები უკვე დაამტკიცა.

სოფიო ოსანაშვილი

მიმდინარე წელს ეროვნული ბანკი, სახაზინო ვალდებულებების ბაზრის რეორგანიზაციის ფარგლებში, პირველად დილერის ინსტიტუტის შემოღებას გეგმავს, რომლის მეშვეობითაც უფრო მარტივი იქნება სახაზინო ვალდებულებების ყიდვა-გაყიდვა. ეროვნული ბანკის პრეზიდენტის ირაკლი მანაგაძის მტკიცებით, ეს პროცესი ხელს შეუწყობს ამ სახეობის

ფასიანი ქაღალდების მიმართ ინვესტორთა ინტერესის გაღვივებას.

მიმდინარე წელს დაიწყება კომერციული ბანკებისათვის 2005 წლის ბოლომდე მინიმალური საზღვარზედგელი კაპიტალის 12 მლნ ლარამდე ეტაპობრივი ზრდის განხორციელებაც, რაც ხელს შეუწყობს ბანკების ფინანსური გაძლიერებისა და გამსხვილების პროცესის დაჩქარებას. მანაგაძის განმარტებით, ამ პროცესის დასრულების შემდეგ მინიმალური კაპი-

პარლამენტმა საქართველოს ეროვნული ბანკის პროგრამა დაამტკიცა.

ტალის ოდენობით საქართველოს საბანკო სისტემის პარამეტრები ევროგაერთიანების სტანდარტთან შესაბამისობაში მოვა.

ეროვნულ ბანკში ირწმუნებიან, რომ ბანკების კაპიტალიზაციის ამაღლება ძალიან მნიშვნელოვანია საქართველოში დეპოზიტების დაზღვევის მექანიზმის შემოღების წინაპირობების მომზადებისათვის. დეპოზიტების დაზღვევისას უზიარტისობა ლარით მოზიდულ ანაბრებს მიენიჭება, რაც, მანაგაძის განმარტებით, ეროვნული ვალუტით საბანკო შუამავლობის გაუმჯობესების, ლარზე მოთხოვნის ზრდისა და მის მიერ დავაროების საშუალების ფუნქციის შეძენის წინაპირობა უნდა გახდეს.

ეროვნული ბანკის სავალუტო პოლიტიკა კვლავ ისეთი გაცვლითი კურსის რეჟიმში იმუშავებს,

რაც ფასების სტაბილურობის შენარჩუნებას ხელს შეუწყობს. **“ამ თვალსაზრისით, მნიშვნელოვანი პრიორიტეტია ლარის რეალური ეფექტიანი კურსის ხელსაყრელი დინამიკის მიღწევა, რაც ხელს შეუწყობს ექსპორტ-იმპორტის ისეთი თანაფარდობის ჩამოყალიბებას, რომელიც უზრუნველყოფს უცხოეთის ქვეყნებთან ჯანსაღი სავაჭრო-ეკონომიკური უზიარტისობის განვითარებას და ქვეყანაში საინვესტიციო ნაკადების მოზიდვას. ამასთან, ინვალუტურ მოლოდინზე გაცვლითი კურსის გავლენის გათვალისწინებით, ეროვნული ბანკი შეეცდება მაქსიმალურად შეავიწროოს ლარის არასასურველი სეზონური და სხვა დროებითი კონიუნქტურული რყევების დიაპაზონი”**, - განაცხადა მანაგაძემ.

ნავთობის ფასის ზრდაზე მსოფლიო ეკონომიკა დაიზარალა

ინოო ნარაყაშვილი

მსოფლიო ეკონომიკა და ბიზნესი ნავთობპროდუქტების გაძვირების პირველ შედეგებს იჩენს. აშშ-ს ნამდვიანი ავიაკომპანიები, რომელთა რიცხვიც საკმაოდ სოლიდურია, სამგზავრო ბილეთების ფასს აძვირებენ. კომპანია “Continental Airlines Inc.” ავრციელებს ინფორმაციას იმის შესახებ, რომ 10-20 აშშ დოლარიტა მანძილის შესაბამისად უკვე გაზარდა ფასები მომსახურებაზე და ამის მიზეზად ავიასანავაზე ფასების მომატებას ასახელებს, რის გამოც კომპანიის ხარჯები 700 მლნ-ით აშშ დოლარით გაიზარდა. მსოფლიოს უმსხვილესი ავიაკომპანია “American Airlines” იმავე სქემით აძვირებს ევროპულ ბაზარზე კომპანიის სამგზავრო ბილეთებს, თუმცა აშშ-ს შიდა ბაზარზე, ჯერჯერობით, ფასების მომატებას არ ჩქარობს. მიმ-

დინარე მოვლენების ფონზე არასტაბილური და სწრაფად ცვალებადი ავიაკომპანიების აქციითა ფასებიც. ანალიტიკოსების შეფასებით, ნავთობპროდუქტების გაძვირება მსოფლიო ეკონომიკაში მხოლოდ ავიაციისთვის საფასურის გაზრდით არ შემოიფარგლება და თანდათან სხვა პრობლემებიც იჩენს თავს. საინტერესოა დიდი ბრიტანეთის ფინანსთა მინისტრის მთავარი ეკონომიკური მრჩეველის ედ ბოლზის განცხადება, რომელშიც იგი ნავთობის ექსპორტიორი ქვეყნების ორგანიზაციის (OPEC) მოწოდებს, გაზარდონ ნავთობნედლეულის წარმოება. მისი განცხადებით, **“ნავთობის ახალდღიურ ფასები მსოფლიო ეკონომიკისთვის რეალურ საფრთხეს წარმოადგენს და არსებობს შემოფარგლვის საბაბი, რომ ნავთობპროდუქტების ასეთი ნახტომისებრი გაძვირება მხოლოდ უარყოფითი გავლენას მოახდენს ეკონომიკაზე”**.

ნიკა მარიაშიძე

გუშინ გსკე-ის გენერალურმა დირექტორმა დინ უიათმა ბეგაშვილის ინფორმაცია კატეგორიულად უარყო. **“ჩვენ უარყვით, რომ კომპანიები “ყაზბეგი” და “კოკა-კოლა” სადისტრიბუციო ენერგოკომპანიის აბონენტები ხდებიან. ვიცხადებთ, რომ ჩვენი კომპანია ელექტროენერგიით მხოლოდ**

ლიცენზიით განსაზღვრული ტერიტორიის აბონენტებს ემსახურება. შესაძლოა, ჩვენთან შედარებით “თელასი” მაღალი ტარიფის გამო, ზოგიერთ აბონენტს გაუჩნდეს ასეთი სურვილი, მაგრამ სხვისი ტერიტორიის აბონენტებზე ჩვენ ელექტროენერგიას არ მივაწვდით”, - განაცხადა უიათმა.

როგორც გაირკვა, დღეისათვის გსკე-ი დიდმის საავტომობილო მაგისტრალზე განლაგებულ იმ რეს-

ტორნებსა და ბენზინგასამართ სადგურებს ემსახურება, რომელთაც ადრე დენს “თელასი” აწვდიდა. ეს ობიექტები კომპანიის მომსახურების არეალში იმ მართვი მიზეზის გამო აღმოჩნდნენ, რომ ეს ტერიტორია მცხეთის რაიონს ეკუთვნის, მცხეთის რაიონს კი, ისევე, როგორც საქართველოს სხვა რეგიონებს, “თელასი” კი არა, გსკე-ი ემსახურება. აქვე შეგახსენებთ, რომ გსკე-ი ელექტროენერგიას საქართველოს 51 რაიონულ ფილიალს აწვდის და მისი მომსახურების არეალში აჭარის, კახეთის და თბილისის გარდა, საქართველოს მთელი ტერიტორია ხვდება.

იმ აბონენტთა შორის, რომელთაც მომწოდებელი შეიცვალეს (სულ 58 აბონენტი), ძირითადად, ელექტროენერგიის მსხვილი მომხმარებლები ჭარბობენ. ვინაიდან მათ ადრე “თელასი” ემსახურებოდა, ელექტრომომხმარებლის შე-

არათმეცნიერ

ცვლის თაობაზე მათ მიერ მიღებულ გადაწყვეტილებამ “თელასის” პრობლემა გამოიწვია, რასაც ამ ათი დღის წინ საკრებულოს თავმჯდომარის რეაგირებაც მოჰყვა.

დღეს გსკე-ში მიიწვევენ, რომ უმჯობესი იქნებოდა, “თელასი” საკუთარი პრეტენზიები თავად ენერგოკომპანიის ხელმძღვანელობისთვის ეცნობებინა და თბილისის საკრებულოს თავმჯდომარე უხერხულ მდგომარეობაში არ ჩაეყენებინა.

“ამ საქმის გამო “თელასიდან” არავითარი წერილი, შეკითხვა ან, თუნდც, პროტესტი არ მივიღია. მე მივცდილმები, რომ “თელასის” ხელმძღვანელობა ცდილობს, ხელისუფლებასთან მოლაპარაკებები აწარმოოს, თუმცა აღნიშნული საკითხის მოსაგვარებად სჯობდა, ჩვენითვის მოეზრათ”, - განაცხადა გუშინ დინ უიათმა.

სისხლიანი ქორნილი ერაყში

ერაყში ქორნილის დაბომბვის ფაქტმა, რამაც მშვიდობიან მოსახლეობაში მასშტაბური მსხვერპლი გამოიწვია, აშშ-ს პოლიტიკას კიდევ ერთი საგრძნობი დარტყმა მიაყენა. საინფორმაციო სააგენტოების ცნობით, სირიის საზღვართან, რამადის რაიონში, ქორნილის ცერემონიალი მიმდინარეობდა, რომლის აღსანიშნავადაც მოზეიმე ერაყელებმა ავტომატური იარაღიდან გაისროლეს. როგორც ჩანს, ამერიკელებმა საზემიო სროლა ტერორისტთა შეტევად მიიჩნიეს და მოიერიშე ვერტმფრენების გაშვებაც არ დაყოვნეს. საბრძოლო ავიაციამ მშვიდობიან ქორნილს მასირებული ცეცხლი გაუხსნა, რის შედეგადაც 40 ადამიანი დაიღუპა და მრავალი დაიჭრა. დაღუპულთა შორის არიან ბავშვებიც. ქორნილი დაკრძალვად გადაიქცა.

ერაყში აშშ-ის არმიის წარმომადგენლები რამადას რაიონში 40 ადამიანის დაღუპვას არ უარყოფენ, თუმცა აცხადებენ, რომ ვერტმფრენებმა მიზანში ამოიღეს სახლი, რომელსაც ამბოხებულები და უცხოელი მებრძოლები აფარებდნენ თავს. ამასთანავე, ამერიკელების თქმით, შეტევა წარმოადგენდა საპასუხო რეაქციას ამბოხებულთა მხრიდან თავდასხმაზე. აშშ-ს სარ-

დლობა არაერთხელ აცხადებდა, რომ უცხოელი დაქირავებული მებრძოლები ერაყის ტერიტორიაზე სირიიდან შემოდიან, ამიტომ სარდლობამ მიიჩნია, რომ რამადაში სწორედ უცხოელი ტერორისტები იყვნენ თავმოყრილნი.

“ამბოხებულებმა ცეცხლი გაგვისხნეს და ჩვენც ვუპასუხეთ,” - აცხადებს ბრიგადის გენერალი მარკ კიმიტი. მისი თქმით, არავითარი ნიშანი იმისა, რომ მექორნილეები არიან დაღუპულნი, არ არსებობს. გარდა ამისა, მისი თქმით, ტრაგედიის ადგილზე აღმოჩენილია დიდი რაოდენობით ფული, სირიული პასპორტები და თანამგზავრული კავშირის მოწყობილობა.

სამხედრო სარდლობის უარყოფის მიუხედავად, ქორნილის დაზერეტის ფაქტმა საერთაშორისო ორგანიზაციის აღფრთოება გამოიწვია. საერთაშორისო ნითელმა ჯვარმა აღნიშნული ფაქტი დაგმო და ამერიკელებს ადამიანის უფლებების უხეშ დარღვევაში დასდო ბრალი. **“ისინი რომ მოყოლილიყვნენ ცეცხლის ქვეშ, იმ შემთხვევაშიც კი არსებობს პასუხის გაცემის შესაბამისი მეოდეები. აუცილებელია, თავიდან აიცილო მშვიდობიანი მოსახლეობის მსხვერპლი,”** - განაცხადა ნითელი

ერაყელთა ქორნილი დაკრძალვად გადაიქცა.

ჯერის ორგანიზაციის წარმომადგენელმა ბაღდადში ნადი დუმანიმ.

არაბულმა ტელეკომპანიამ

“ალ-არაბია” კი გუშინვე გაავრცელა იმის დამადასტურებელი ვიდეომასალა, რომ ამერიკელმა ვერ-

ტმფრენებმა იერიში სწორედ მშვიცელა იმის დამადასტურებელი ვიდეომასალა, რომ ამერიკელმა ვერ-

სტრასბურგის სასამართლომ გუსინსკი გაამართლა

ოთხშაბათს ევროპის ადამიანის უფლებათა სასამართლომ გადაწყვეტილება გამოიტანა, რომლის თანახმად, რუსეთის სახელმწიფომ ვლადიმირ გუსინსკის უფლებები შელახა. რუს ოლიგარქს კუთვნილი ტელეკომპანია და გაზეთები ჩამოართვეს და ახლა უცხოეთში პოლიტიკურ ემიგრაციაში იმყოფება.

სტრასბურგში მდებარე ადამიანის უფლებების სასამართლო გუსინსკის მტკიცებას დაეთანხმა, რომ 2000 წელს რუსეთში მის წინააღმდეგ მიმდინარე გამოძიება პოლიტიკურად იყო მოტივირებული. სასამართლოს განჩინების თანახმად, სახელმწიფოს მოქმედება "ცხადყოფს, რომ გამოძიება (გუსინსკის) დასაშინებლად იქნა გამო-

ყენებული", რათა მას საკუთარ მედია-იმპერიაზე ეთქვა უარი, მათ შორის, ძალზე პოპულარულ ტელეკომპანია "ენტევეზე".

ეს გადაწყვეტილება გუსინსკისთვის სიმბოლურ გამარჯვებას წარმოადგენს. სასამართლომ უარი თქვა გუსინსკის იმ მოთხოვნის დაკმაყოფილებაზე, რომ მას მიყენებული ზიანის ასანაზღაურებლად 2.1 მილიონი ამერიკული დოლარი სჭირდება. სასამართლოს განცხადებით, გამამართლებელი განაჩენი უკვე წარმოადგენს ანაზღაურებას. სასამართლომ რუსეთს სამართალწარმოების ხარჯების ასანაზღაურებლად მხოლოდ 106 000 ამერიკული დოლარის გადახდა დააკისრა.

ვლადიმირ გუსინსკი გამარჯვებას ზეიმობს.

რუსეთის დილამა - ჩინეთი კადიროვის შიმდაბ

პირველი ბავარიდანი

თავდაპირველად ახმად კადიროვის ჩეჩნეთის მომავალ პრეზიდენტად შერჩევას საკმაოდ ბევრი წინააღმდეგობა მოჰყვა. ოთხმოცდაათიანი წლების დასაწყისში იგი ჩეჩნეთის მუფთი ანუ მთავარი სასულიერო პირი იყო და ჩეჩნეთის პირველი ომის დროს, 1994-1996 წლებში, რუსების წინააღმდეგაც იბრძოდა. მისი რადიკალური დამოკიდებულება მოგვიანებით შეიცვალა და უკვე მეორე ომის დროს მოსკოვისადმი ლოიალურმა გამოამჟღავნა. კადიროვი მისაღები აღმოჩნდა მოსკოვისთვის თუნდაც იმიტომ, რომ შეიარაღებულ აჯანყებულებს ადვილად უსწორებოდათ თავისი ნახევრად გასამხედროებული ნაწილებით. გარდა ამისა, მასხადოვის მომხრე ბევრ საველე მეთაურს იარაღი დაადებინა. უმარავი დანაშაულის მიუხედავად, ბევრი ანალიტიკოსი კადიროვი ძლიერ ლიდერს ხედავდა. მათი აზრით, კადიროვს პრეზიდენტის პოსტი 1996 წელს რომ მიეღო, შეძლებდა გამკლავებოდა მამულ ბასაევს და ვაჰაბიტებს (ასლან მასხადოვისაგან განსხვავებით). აღსანიშნავია ის ფაქტიც, რომ რუსულ პრესაში ხშირად ისმის აჰმად კადიროვის შესახებ, რომ იგი მიუღებელი იყო "ბარიკადის ორივე მხარისათვის". ერთი მხრივ, ესენი არიან რუსეთის უშიშროების სამსახურები და პრორუსულად განწყობილი ჩეჩნები, ხოლო, მეორე მხრივ, შეიარაღებული ფორმირებების წევრები, რომლებიც დღემდე აგრძელებენ პარტიზანულ მოძრაობას.

რუსეთის შეიარაღებულ ძალებში ბევრი გამოთქვამს პროტესტს "ჩეჩენიზაციის" პოლიტიკაზე. ისინი არჩევენ, რომ ავტონომიური რესპუბლიკა იმართებოდეს პირდაპირი რუსული პროტექტორატით. მართლაც, თუკი გავივთვალისწინებთ რეალურ სურათს, ძალოვანი უწყებების წარმომადგენლები არანაკლებ პრობლემას ხედავდნენ თვით კადიროვის პიროვნებაში. როგორც რუსეთის ხელმძღვანელი პრემი, ისე პრორუსული ძალები ჩეჩნეთში აცხადებდნენ, რომ ეს პოლიტიკური მკვლელობა თავისუფლებისთვის მებრძოლი ჩეჩნების მიერ იქნა ორგანიზებული და მათ უკან ასლან მასხადოვი ან რადი-

კალი შამილ ბასაევი უნდა იდგეს. ასლან მასხადოვმა მოგვიანებით ოფიციალურად უარყო მოწინააღმდეგა აღნიშნულ ტერაქტში და განაცხადა: **“განხორციელებული ტერაქტის შედეგად ჩეჩნეთის რესპუბლიკა იჩქერიის მშვიდობიანი მოსახლეობა დაზარალდა, მე და ჩემი მთავრობა გულწრფელად ვიზიარებთ იმ ოჯახებისა და ნათესავების მწუხარებას, რომელთა ახლობლებიც უდანაშაულოდ დაიღუპნენ.”** უფრო მეტიც, ასლან მასხადოვმა მომხდარ ტერაქტში ოკუპანტების სადაზვერვო სამსახურები დაადანაშაულა. აფეთქებები რუსების მოწინააღმდეგე იდეას ბევრი იზიარებს თვით ჩეჩნეთში.

სერგეი აბრამოვმა, რომელიც ჩეჩნეთის აჟუამინდელი ლიდერია, პრეზიდენტის გარდაცვალების შემდეგ დაუყოვნებლივ გამოაცხადა კადიროვის შვილი რამზანმა თავის პირველ მოადგილედ. თუმცა თავად აჰმად კადიროვის მკვლელობა რუსეთის ხელისუფლებისთვის აუწახლავრებელი ზარალის ტოლფასია. რაც ყველაზე მთავარია, მოსკოვმა ვერ მოახერხა კადიროვისთვის მეკვიდრის მოქმენა. საპრეზიდენტო არჩევნების დროსაც იგი ერთადერთი ძლიერი კანდიდატი იყო. შეიძლება ითქვას, რომ მხოლოდ აჰმად კადიროვზე ფსონის გაკეთება რუსული პოლიტიკის მთავარი სისუსტეა, რაც კიდევ უფრო გაართულებს სტაბილურობის დამყარებას ჩეჩნეთში. ოფიციალური მოსკოვი უარს ამბობს ბოლქეიკებთან მოლაპარაკებაზე, ამიტომ მას სჭირდება ჩეჩნური წარმომოების ღირსეული წარმომადგენელი. ასეთი კი, ჯერჯერობით, არავის ჩანს. ჩეჩნეთის პრეზიდენტი, საერთო-ეროვნული დღე-სასწაულის – გამარჯვების დღეს და წავიდა დაუშარტებელად. რუსეთის პრეზიდენტმა მთლიანობაში დადებითად შეაფასა ავტონომიური რესპუბლიკის მეთაურის მოღვაწეობა: **“იგი იყო წამდვლი მკირი. მთელი თავისი საქმიანობით, თავისი მაგალითით ის ამტკიცებდა, რომ არც არის და არც შეიძლება იყოს რაიმე საერთო ყაჩაღებს, ტერორისტებსა და დანარჩ-**

ენ ხალხს შორის.”

მომხდარმა ტერაქტმა საერთაშორისო საზოგადოების საკმაოდ უარყოფითი რეაქცია გამოიწვია. თეთრი სახლის წარმომადგენელმა მთავარი შეხადინეტონი მაკცრად აკრიტიკებს ნები-სმიერ ტერორისტულ აქტს და მათ შერბოვებულებს. ევროკომისიამ თავის განცხადებაში აღნიშნა, რომ მსგავსი მოქმედებები კიდევ ერთხელ აჩვენებს იმ აუცილებლობას, როგორიცაა კოორდინირებული ბრძოლა ტერორიზმის წინააღმდეგ.

მთავარი საკითხი, რაც ოფიციალური მოსკოვისთვის დღის წესრიგში დგას, არის აჰმად კადიროვის შემცდელების მოქმენა. ერთ-ერთი მთავანი შესადინეტონი მაკცრად აკრიტიკებს ნები-სმიერ ტერორისტულ აქტს და მათ შერბოვებულებს. ევროკომისიამ თავის განცხადებაში აღნიშნა, რომ მსგავსი მოქმედებები კიდევ ერთხელ აჩვენებს იმ აუცილებლობას, როგორიცაა კოორდინირებული ბრძოლა ტერორიზმის წინააღმდეგ. თუმცა, არსებულ სიტუაციაში მოვლენები სულ რამდენიმე მიმართულებით განვითარდეს. პირველი - ძველი მეთოდებით, ძველი კონსტიტუციით ცხოვრებაა, რამაც ახალი პრეზიდენტი არჩევამდე უნდა მიგვიყვანოს; მეორე გამოსავალი პირდაპირი საპრეზიდენტო მმართველობაა, რაც ცენტრალური ხელისუფლების კიდევ უფრო გაძლიერებას გამოიწვევს, ხოლო მესამე ვარიანტი საპრეზიდენტოდან საპარლამენტო სისტემაზე გადასვლა იქნება. ნებისმიერი გადაწყვეტილებმა ისევ და ისევ კრემლში უნდა მიიღონ. ჩეჩნეთში არსებული საარჩევნო კანონმდებლობის მიხედვით, ახალი საპრეზიდენტო არჩევნები ოთხ თვეში უნდა გაიმართოს, მანამდე კი რესპუბლიკის მმართველი პრემიერ-მინისტრი სერგეი აბრამოვი გახდება. ნაკლებად საგარეუდოა, რომ მან საკუთარი თავი პრეზიდენტობის კანდიდატად წამოაყენოს. ვლადიმირ პუტინს კადიროვის შემცვლელის პოვნა ისევ ჩეჩნებში მოუწევს, რაც კრემლის პოლიტიკას ჩეჩნეთში კიდევ უფრო მეტი სირთულეების წინაშე აყენებს.

დასჯერდეს. თვით რამზან კადიროვზეც რამდენჯერმე მოხდა თავდასხმა, მისი პიროვნების ირგვლივ ბევრი საპირისპირო მოსაზრება არსებობს. ჩეჩნეთის პრეზიდენტის მკვლელობის შემდეგ პირველი, რაც ბატონმა პუტინმა გააკეთა, იყო ის, რომ ტელეეთერში კადიროვის შვილთან ერთად გამოჩნდა. შეიძლება ითქვას, რომ ეს ნაბიჯი უფრო მეტი იყო, ვიდრე მომხდარის გამო თანადგომის გამოხატვა. რუსეთის პრეზიდენტის ასეთმა მოქმედებამ რამზან კადიროვი ყურადღების ცენტრში მოაქცია და გამოკვეთა ის, რომ უმცროს კადიროვსაც რუსეთის უმაღლესი ხელისუფლების სრული მხარდაჭერა აქვს მოპოვებული. ამასთანავე უნდა ითქვას, რომ მომავალში რამზანი პრეზიდენტად არჩევა საკმაოდ დიდ პრობლემებთან იქნება დაკავშირებული. სწორედ რამზანის დაქვემდებარებაში იყო ნახევრად გასამხედროებული მილიციის 4 ათას კაციანი რაზმი, რომელიც "კადიროვის რაზმის" სახელითაა ცნობილი. ბევრისთვის ნაცნობია რამზანის მოწინააღმდეგეობითა და შეიარაღებით გაძლიერებას "განსაკუთრებული მეთოდები."

შესაძლოა, არსებულ სიტუაციაში მოვლენები სულ რამდენიმე მიმართულებით განვითარდეს. პირველი - ძველი მეთოდებით, ძველი კონსტიტუციით ცხოვრებაა, რამაც ახალი პრეზიდენტი არჩევამდე უნდა მიგვიყვანოს; მეორე გამოსავალი პირდაპირი საპრეზიდენტო მმართველობაა, რაც ცენტრალური ხელისუფლების კიდევ უფრო გაძლიერებას გამოიწვევს, ხოლო მესამე ვარიანტი საპრეზიდენტოდან საპარლამენტო სისტემაზე გადასვლა იქნება. ნებისმიერი გადაწყვეტილებმა ისევ და ისევ კრემლში უნდა მიიღონ. ჩეჩნეთში არსებული საარჩევნო კანონმდებლობის მიხედვით, ახალი საპრეზიდენტო არჩევნები ოთხ თვეში უნდა გაიმართოს, მანამდე კი რესპუბლიკის მმართველი პრემიერ-მინისტრი სერგეი აბრამოვი გახდება. ნაკლებად საგარეუდოა, რომ მან საკუთარი თავი პრეზიდენტობის კანდიდატად წამოაყენოს. ვლადიმირ პუტინს კადიროვის შემცვლელის პოვნა ისევ ჩეჩნებში მოუწევს, რაც კრემლის პოლიტიკას ჩეჩნეთში კიდევ უფრო მეტი სირთულეების წინაშე აყენებს.

აღსანიშნავია, რომ სტრასბურგის სასამართლომ ეს გადაწყვეტილება რუსეთში ცნობილი ოლიგარქის მიზეზი ხოდორკოვსკის სასამართლომდე რამდენიმე დღით ადრე გამოიტანა.

ევროპის საბჭომ, რომლის შემადგენლობაც შედის ადამიანის უფლებების ევროპული სასამართლო, განაცხადა, რომ მომავალ კვირამოსკოვში გერმანიის ყოფილი ოუსტიციის მინისტრს მიაღწენს საკუთარ წარმომადგენლად, რათა მან ხოდორკოვსკის საქმე შეისწავლოს. ევროსაბჭოს წარმომადგენელი შეეცდება, რუს ოლიგარქს პირადად შეხედეს.

რუსი სამართალდამცველები ხოდორკოვსკის სანავთობო კორპორაცია "იუკოსში" გამოძიებას აგრძელებენ. ხელისუფლება ცდილობს, დამატკიცოს, რომ ფორმამ გადასახადები დამალა. ამ ეტაპზე რუსეთის სავადასახადო სამსახურები "იუკოსს" 3.5 მილიარდი ამერიკული დოლარის დამალვაში ადანაშაულებენ.

ხოდორკოვსკი მესამეა იმ ოლიგარქებს შორის, რომელიც პუტინის ადმინისტრაციამ მიზანში ამოიღო. პირველმა ორმა - გუსინსკიმ და ბორის ბერეზოვსკიმ - ქვეყნიდან გაქციეს უშველეს თავს. ესპანეთისა და საბერძნეთის სასამართლოებმა გუსინსკის ექსტრადიციანზე უარი თქვეს, ხოლო ბრიტანეთმა ბერეზოვსკის პოლიტიკური თავშესაფარი მისცა.

თუმცა, ინაუგურაციამდე რამდენიმე დღით ადრე ჩინეთის ხელისუფლებამ გამაფრთხილებელი განცხადება გააკეთა, რომ ტაივანის დამოუკიდებლობის გამოცხადება კუნძულისთვის ტრაგიკულად დასრულდებოდა. შეერთებულ შტატებს, რომელიც ტაივანის დე-ფაქტო დამოუკიდებლობის მთავარ გარანტად ითვლება, ერაყში გართულებული ვითარების გამო ტაიპეისთვის არ სცევია. ვაშინგტონმა ჩენ შუი-ჰიანს ურჩია, რომ პეკინის გაღიზიანებას მორიდებოდა.

ტაივანის პრეზიდენტმა რიტორიკას ჩინეთის მიმართ თავი აარიდა, თუმცა კუნძულის მოსახლეობის უმრავლესობის ზენის გამო განაცხადა, რომ შეეცდება ტაივანი მსოფლიო ჯანდაცვის ორგანიზაციაში გაწევრიანოს. ტაივანი ამ საკითხის საკუთარი დამოუკიდებლობის ერთგავრ აღიარებად განცხადებს. თუმცა, რვაგზის ცნულების მიუხედავად, ჩინეთის წინააღმდეგობის გამო ამ ორგანიზაციაში გაწევრიანება ტაიპეიმ დღემდე ვერ შეძლო.

სერგეი ივანოვს სამხედრო ბაზები არ ეთმობა

გუშინ საავტნო "ინტერფაქსმა" გაავრცელა რუსეთის თავდაცვის მინისტრის განცხადება, სადაც იგი ტავიკვიდან რუსეთის სამხედრო შენაერთების გამოყვანის შესახებ გავრცელებულ ხმებს კატეგორიულად უარყოფს. "ეს სრული სისულელეა", - ასე შეაფასა სერგეი ივანოვმა ტავიკვიტოვის რუსეთის სამხედრო ბაზის ლიკვირების შესაძლებლობა. შეგახსენებთ, რომ 2001 წლიდან ტავიკვიტოში ამერიკის სამხედრო ბაზაც ფუნქციონირებს.

აღნიშნული განცხადება რუსეთის თავდაცვის მინისტრმა ერევანში ვიზიტისას გააკეთა. ვიზიტის ფარგლებში დაგეგმილია მოლაპარაკებები მის სიმეხ კოლგასთან. განსახილველ საკითხებს შორის მთავარი იქნება დსო-ს ფარგლებში კოლექტური უსაფრთხოების ხელშეკრულების გათვალისწინებული თემები. ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი თემა, რაზედაც მინისტრები მიზინაბენა გუშინაც აკეთებდნენ, შეიარაღების შესყიდვის საკითხებია. ივანოვის განცხადებით, კოლექტორი უსაფრთხოების ხელშეკრულებით გათვალისწინებულია მონაწილე ქვეყნებისათვის იარაღის მიღარესულ ფასებში მინოდება. ივანოვმა, აგრეთვე, აღნიშნა, რომ ამჟამად დაგეგმილი არ არის სომხეთში დისლოკირებული 102-ე რუსული სამხედრო ბაზის პირადალმდეგელობითა და შეიარაღებით გაძლიერება, "ჩვენი ბაზა ყველაფერი აუცილებლით უზრუნველყოფილია", - აღნიშნავს მინისტრი.

გავრცელებული ინფორმაციით, ივანოვსა და სარქისიანს შორის შეხვედრის დროს დაგეგმილია მთელი რიგი საკითხების განხილვა. მათ შორისაა თავდაცვისა და უსაფრთხოების, სამხედრო-ტექნიკურ სფეროებში თანამშროლობა. რუსი მინისტრის განცხადებით, მხარეები რეგიონულ უსაფრთხოებასთან დაკავშირებულ სიტუაციასა და სხვადასხვა ცხელ წერტილებში არსებულ ვითარებასაც შეეხებიან. მისივე სიტყვებით, რუსეთ-სომხეთის ურთიერთობები დინამიურა და თანმიმდევრულად ვითარდება. "სამხედრო სფეროში თანამშრომლობასთან, მათ შორის სომხეთში ჩვენი 102-ე ბაზის ყოფნასთან დაკავშირებით, არანაირი პრობლემა არ არსებობს", - განაცხადა სერგეი ივანოვმა.

■ ■ ■

იტალია. რომში სამართალდამცველებმა ორი თვითნაკეთი ასაფეთქებელი მოწყობილობა აღმოაჩინეს. "მაქლონალდის" მახლობლად აღმოჩენილი იქნა სამგზავრო ზურგჩანთა, რომელშიც თვითნაკეთი ბომბები და ტერორისტული ორგანიზაცია "ნითელი ბრიგადების" მიერ დაბეჭდილი ბროშურა აღმოჩნდა. პოლიციამ ორივე ასაფეთქებელი მოწყობილობა გააუვნებლა, თუმცა, მათი განცხადებით, აფეთქების შემთხვევაშიც კი, ამ ბომბებს დიდი ზიანის მიყენება არ შეეძლოთ. აღსანიშნავია, რომ "ნითელი ბრიგადები" საკმაოდ ცნობილი ტერორისტული ორგანიზაციაა და მის სახელთან მრავალი გახმაურებული პოლიტიკური მკვლელობა დაკავშირებულია.

მოკლად

ტაივანის პრეზიდენტმა ჩინეთს თანამშრომლობისკენ მოუწოდა

ტაივანის ხელმეორედ არჩეულმა პრეზიდენტმა ჩენ შუი-ჰიანმა თავის საინაუგურაციო სიტყვაში ჩინეთს თანამშრომლობისკენ მოუწოდა. თავის ერთსაათიან გამოსვლაში ტაივანის პრეზიდენტი შეეცადა, რომ ჩინეთი არ გაეღიზიანებინა. მართალია, მან მაინც დაადასტურა, რომ კუნძულის კონსტიტუციის შეცვლის, მაგრამ კუნძულის დამოუკიდებლობის ოფიციალურად გამოცხადებას შესახებ სიტყვაც არ უხსენებია. პეკინი შემოფრთხილები იყო იმით, რომ კონსტიტუციის შეცვლა, ფაქტობრივად, ტაივანის დამოუკიდებლობის ოფიციალურ გამოცხადებას მოასწავებდა.

თუმცა, ინაუგურაციამდე რამდენიმე დღით ადრე ჩინეთის ხელისუფლებამ გამაფრთხილებელი განცხადება გააკეთა, რომ ტაივანის დამოუკიდებლობის გამოცხადება კუნძულისთვის ტრაგიკულად დასრულდებოდა. შეერთებულ შტატებს, რომელიც ტაივანის დე-ფაქტო დამოუკიდებლობის მთავარ გარანტად ითვლება, ერაყში გართულებული ვითარების გამო ტაიპეისთვის არ სცევია. ვაშინგტონმა ჩენ შუი-ჰიანს ურჩია, რომ პეკინის გაღიზიანებას მორიდებოდა.

ტაივანის პრეზიდენტმა რიტორიკას ჩინეთის მიმართ თავი აარიდა, თუმცა კუნძულის მოსახლეობის უმრავლესობის ზენის გამო განაცხადა, რომ შეეცდება ტაივანი მსოფლიო ჯანდაცვის ორგანიზაციაში გაწევრიანოს. ტაივანი ამ საკითხის საკუთარი დამოუკიდებლობის ერთგავრ აღიარებად განცხადებს. თუმცა, რვაგზის ცნულების მიუხედავად, ჩინეთის წინააღმდეგობის გამო ამ ორგანიზაციაში გაწევრიანება ტაიპეიმ დღემდე ვერ შეძლო.

ორი სიტყვით

ისრაელი. გუშინ ისრაელის ოუსტიციის მინისტრმა ოისეფ ლაბიდმა განაცხადა, რომ "ისრაელი განიხილავს პალესტინის ადმინისტრაციის მეთაურის ისაირ არაფატის სასამართლოს წინაშე წარდგენის შესაძლებლობას". მთავრობის წევრის ეს კომენტარი მას შემდეგ გაკეთდა, რაც ისრაელის სასამართლომ ტერორისტული ორგანიზაცია "ფატკ"-ის ყოფილი ლიდერი მარუან ბარგუტი ებრაელთა მკვლელობაში დანაშაულები ცნო. ბარგუტის წინააღმდეგ გამოტანილ განაჩენში ნათქვამია: "უმრავლეს შემთხვევაში ბარგუტი არაფატის პირდაპირ დავალებებს ასრულებდა". ამგვარი დასკვნები იმის საფუძველზეა გაკეთებული, რომ ბარგუტი პალესტინის ადმინისტრაციის ხელმძღვანელის პირდაპირ დაკვეთებარებაში იმყოფებოდა. ბარგუტის სამხედრო სამსახურთან დაკავშირებული იყო პოლიტიკურ მიზნებთან, - ნათქვამია სასამართლოს დასკვნაში. ამასობაში, გასამხედრო ორგანიზაციის მებრძოლებმა, რომლებიც ოფიციალურად "ფატკ"-ის მოძრაობაში შედიან, გამოაქვეყნეს კომუნიკე, სადაც ებრაელი მკვლელების აცხადეს იმუქრებიან. "ალაქსას ნამებულთა ბრიადეების" მეთაურმა ხაზი გაუსვა, რომ მათი უაზლოესი სტრატეგია, ბარგუტზე გადაცვლის მიზნით, ებრაელთა გატაცება იქნება.

აი, რა ვისწავლეთ

ანუ გთხოვთ, ვისწავლოთ, როგორ ვისწავლოთ

ქალბატონო, რომ არ დაგერყათ და ღია გაკვეთილზე არ მიგეწვიეთ, აჯობებდა. ჩემთვის, ნამდვილად აჯობებდა, თორემ საქმისთვის იქნებ ასე აჯობოს, ვნახოთ! -ნაწევრად ღია წერილიდან.

დალი კაპრაძა

ღია გაკვეთილი - საგანი "კანონიერების კულტურა". ესწრებოდა ოცდასამი მოსწავლე და თორმეტი სტუმარი - ათი სხვადასხვა საგანმანათლებლო სტრუქტურის წარმომადგენელი პედაგოგი და ორი ჟურნალისტი.

მოსწავლეები არატრადიციულად, "ავანგარდული" წესით ისხდნენ: ცალ-ცალკე მაგიდებთან, მუშა ჯგუფებად დაყოფილები; დაფაზე გაკრული იყო წარწერებიანი ფურცლები; მაგიდეზე ჩანაწერებიანი და სუფთა ფურცლები, საგნის სახელმძღვანელოები ენყო; იყო სამუშაო გარემოს სრული სურათი, რომელიც, ჰა და ჰა, გაოცხლდებოდა.

გაკვეთილი მასწავლებელმა დაიწყო და ის უდავოდ კარგად მომზადებული იყო.

(არ გეკამათებით, მასწავლებელი ყველა გაკვეთილისთვის უნდა ემზადებოდეს!)

დაიწყოთ ფარნავაზით, მრავალჭირგამოვლილი, მაგრამ მაინც ბედნიერი საქართველოს ისტორიით; დავით აღმაშენებლის გავლით, ავტოკეფალიის დაკრეფავც ვახსენეთ;

მივიღებთ თუ არა

საკრებულოს ცხრაკაციანი დელეგაცია აბრილის თვეში პარიზში გაემგზავრა ფრანგულ კომპანია "ჟენერალ დეზოსთან" მოსალაპარაკებლად. პარიზული ვოიაჟით კმაყოფილი საკრებულოს თავმჯდომარე და მისი კოლეგები თბილწყალკანალის ფრანგული კომპანიისთვის გადაცემას მხარს უჭერდნენ და მის ლობიერებაზე ლაპარაკობდნენ. გუშინ საკრებულოში შეკრებილი ფრანკცია "ლუბორისტისა" და ტექნიკური უნივერსიტეტის წყლის რესურსების კათედრის წარმომადგენლები კი თბილწყალკანალის გასხვისებას აპროტესტებდნენ.

თამარ დვალი

იმ შემთხვევაში, თუკი ქართული და ფრანგული მხარე ხელშეკრულებას გააფორმებენ, ფრანგული კომპანია "გენერალ დეზო" თბილწყალკანალის 10 წლით მართვისა და მსოფლიო ბანკის მიერ გამოყოფილ 25 მილიონი ამერიკული დოლარის გაცეარგვის უფლებას მიიღებს. პარიზიდან ახლად დაბრუნებული დელეგაცია თბილწყალკანალის გასხვისებას ქვეყნისთვის ერთადერთ გამოსავლად მიიჩნევდა

ნეთ; გუთნისდედა ღვინიაც (!) მერე ავტოკეფალიაც აღედგინეთ; ნოემრის და მაისის რევოლუციებით დაგვასრულეთ და გაკეთდა დასკვნა, რომ კანონი უზენაესია. სხვათა შორის, მოვიხსენიეთ შექსპირიც (!) და ღია გაკვეთილის მიზანიც დავასეთი: უკვე მიღებული ცოდნის ბაზაზე, მოსწავლეებს თავისუფლად უნდა ეაზროვნათ და ესაუბრათ ღირსებაზე, ღირებულებებზე, ადამიანის უფლებებზე, კანონმორჩილებაზე, თავისუფლებასა და, ხაზგასმით იმაზე, რომ "კანონიერების კულტურა აუცილებელია".

მასწავლებლის დასმულ შეკითხვას მისივე მერჩეული მოსწავლე პასუხობდა. სხაპასუხობით ნაპასუხები ორაზროვნების ეჭვს არც მის თანაკლასელებს უქმნიდა და არც მაყურებლებს - "რა თქმა უნდა, ასეა". ასე, სხაპასუხობით ჩამოთვალეს ბავშვთა უფლებების დეკლარაციის პუნქტებიც - რომ მათ თავისუფალი სიტყვის, განათლების, ჯანმრთელობის და ა.შ. უფლებები აქვთ, განურჩევლად კანის ფერისა, სარწმუნოებისა, სოციალური წარმომავლობისა და ა.შ. არც ერთ პასუხს ეჭვი არ გამოუწევია, რომ მოსწავლეებმა საგანი "კანონიერების

ფრანგენტი გაკვეთილიდან.

ფრანგების მიერ მოწოდებულ წყალს?

კილომეტრს ნიშნავს. ამჟამად თბილწყალკანალი ოთხნახევარ კილომეტრს თავისი ძალებით ცვლის და რვა კილომეტრის შეცვლა ნამდვილად არ ღირს იმად, რომ ამ სანარმოზე კონტროლი დაგვარგოთ. ხელშეკრულების გაფორმების შემთხვევაში, შემცირდება სასმელი წყლის მიწოდების ლიმიტიც. არსებობს მინისქვეშა წყლებისა და ზედაპირული წყლების გამოყენების მეთოდი. იმის გამო, რომ მინისქვეშა წყლების ამოღება ელექტროენერგიის გამოყენებას საჭიროებს, უცხოური მხარე ამჯობინებს, ზედაპირული წყალი მიანღობს მომხმარებელს. ასე რომ, ფრანგები წყალს ჟინვალიდან და თბილისის ზღვიდან მოგვანოდებენ", - ამბობს საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის წყლის რესურსების გამოყენების კათედრის დოცენტი ნიკოლოზ ნაცვლიშვილი.

კულტურა" არ იციან, ყოველ შემთხვევაში, თითოეული მაგიდიდან ერთმა მაინც. რაც მთავარია, ეჭვი არ გავჩნილა, რომ გაკვეთილები არ უტარდებათ და მასწავლებელი არ მუშაობს.

გაკვეთილის ბოლოს შეფასება დამსწრე მაყურებელმა გააკეთა - ვინ მასწავლებლის მიერ განეული შრომა შეაფასა და აღნიშნა, რომ ის განათლებული, თანამედროვე და გაბედულია (აქამდე არ ვიცოდი, თუ ჩემს, ზაბლონა მასწავლებელსაც თანამედროვე და გაბედული ერქვა - აქედან იქამდე ისწავლთ და ზუთიანს დაგინერთო, სტუმრები მოდიანო, - რომ გვეუბნებოდა! - დ.კ.);

ვინ - უკვე დანიხა, რომ ბავშვები მზად არიან მომავალი ცხოვრებისთვის, მოხარული იყო ბავშვების უკომპლექსობით და ბავშვების თავისუფალი აზროვნება შეაქო (გაკვეთილის რომელ ნაწილში დანიხათ მოსწავლეების თავისუფალი აზროვნება ან, საერთოდ, აზროვნება, ქალბატონო? დიდი-დიდი, ისინი გონებაში თავისუფლად ფიქრს მაინც თუ ბედავდნენ, საქმეს ჯერ კიდევ ვშუღლებს! - დ. კ.);

ვინ - შეფასებას ფიციც მოაყოლა, რადგან ამაყი იყო იმით, რომ მათ იციან თავისი უფლებები და, თავისი მხრიდან, პირობაც დაუდო, რომ დირექციისგან ეს უფლებები

არასდროს არ შეიღახებოდა (დედას გეფიცებით! - დ.კ.);

ვინ - ამ საგნის სკოლებში შემომტანებიც სახელობითად და მადლიერებით მოიხსენია, რადგან ამ პროგრამის შემტანით ბავშვებისთვის სამართლებრივი სახელმწიფო ინყება (ვისთვის - როგორ; გააჩნია, როგორ გაგიმართლებს! - დ.კ.);

ვინ - აღნიშნა, რომ გაკვეთილზე წარმორწდა ანალიზის და კრიტიკული აზროვნების უნარი (მოდას მოუკვდა პატრონი, თორემ, რატომ უნდა ვიცოდე, ან ერთი რა არის ან - მეორე! - დ.კ.);

გამოითქვა სურვილი, რომ პარალელური მერვე კლასებშიც დაიწერგოს ამ საგნის სწავლება (ჯერ შეიცადეთ, დაფიქრდით, ღირს კი?! - დ.კ.)

■ ■ ■

და ეს ყველაფერი იმისთვის, რომ ჩვენებინათ - აი, როგორ ვასწავლთ, ნახეთ, რა ისწავლეს. აჩვენეს, ვერაფერს იტყვი!

აჩვენეს ის, რაც შეძლეს. მათ გულწრფელობაში ეჭვი არ შეგვიტანია, მაგრამ იმის ეჭვი კი გავგიჩნდა, როგორც განათლებაში არამართევისონალებს, მაგრამ ჟურნალისტიკაში თავდაჯერებულ პროფესიონალებს, რომ ამგვარი გაკვეთილები მათ "ჭამრამდე ვერ მიიყვანს" (ციტატა გაკვეთილიდან დ.კ.). ასე არ უნდა ვასწავლოთ.

ინგილო სხადენაბის ბასაჟირი

საქართველოს ძირძველი კუთხე - საინგილო, ირანის შამშამ აბას პირველმა ერთიან საქართველოს შექვიდმეტე საუკუნეში მოსწყვიტა. მაშინ დაიწყო საინგილოს ქართველების გამაჰმადიანებაც. 1921 წლიდან საინგილო აზერბაიჯანის რესპუბლიკის შემადგენლობაში შევიდა. დღეს ამ რეგიონში სამი ქართულენოვანი რაიონია: კახი, ზაქათალა და ბელაქანი.

ნინო ბერაღიძე

აზერბაიჯანის რესპუბლიკაში ქართულენოვანი უმცირესობის ადამიანური უფლებები ირღვევა. ამას ამბობდნენ "კავკასიურ სახლში" გუშინ შეკრებილი ის ინგილო სტუდენტები, რომლებიც თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში ისწავლობენ.

"ჩვენი უფლებები ირღვევა ყოველთვის და ყველგან. პირველ ყოვლისა, მას არღვევს სახელმწიფო - ვართ აზერბაიჯანის რესპუბლიკის მოქალაქეები, მაგრამ არ გვიცავს კანონი, - ამბობს საინგილოელი სტუდენტი თემურ აღამამედოვი-იაშვილი, - აზერბაიჯანი ევროსაბჭოს წევრია, პრეტენზია აქვს დემოკრატიაზე, მაგრამ ჩვენ უფლებას არ გვაძლევს, თავისუფლად ვატაროთ ქართული გვარი და ქართული სახელი დავარქვათ ბავშვებს. ხუთი-ექვსი წლის ბავშვებს სახელი არა აქვთ - მშობლებს არ უნდათ მათ აზერბაიჯანული სახელები დაარქვან, ქართულის დარქმევის ნებ-

ას კი არ აძლევენ; ამის გამო, სკოლაშიც ვერ დადიან. თავად აზერბაიჯანელებს ნებისმიერი სახელის დარქმევის უფლება აქვთ. შეზღუდულია რელიგიის თავისუფლება - ბელაქანსა და ზაქათალაში არც ერთი ეკლესია არ ფუნქციონირებს; ეკლესიის ნაგებობები იქ თვალწინ აგვიფეთქეს. ყოველ ნაბიჯზე განვიცდით მორალურ და ფიზიკურ შეურაცხყოფას. ქართველს არ შეუძლია, იმუშაოს მაღალ თანამდებობაზე. თუმცა, კახის რაიონში, ამ მხრივ, უკეთესი მდგომარეობაა".

დიდია ალბათობა, რომ ზაქათალასა და ბელაქანში ქართული ენა დაიკარგება. ამ რაიონებში ფუნქციონირებს ოთხი ქართული სკოლა, სადაც საქართველოს ისტორიისა და გეოგრაფიის სწავლა აკრძალულია; მეტიც, როგორც სტუდენტები ამბობენ, იქ ამ სახელმძღვანელოების არსებობაც დაუშვებელია.

"არა მარტო სკოლაშია აკრძალული საქართველოს ისტორიისა და გეოგრაფიის შესწავლა - ამ საგნებში ბავშვების კერძოდ მომზა-

ინგილო სტუდენტები დახმარებას საქართველოს ხელისუფლებას სთხოვენ.

დებაც არ შეგვიძლია. მასწავლებლებიც ამ საგნების სწავლებას გაბედავს, შეიძლება დაიჭი-

რონ, - ჰყვება სტუდენტი ლამა მუსაევი-მოსაშვილი, - ვისაც თბილისის უმაღლეს მასწავლებლებში სწავ-

ლის სურვილი გვაქვს, ეს დიდ შეფერხებას გვიქმნის. უფრო დიდი პრობლემა სწავლასთან დაკავში-

რებით მაშინ წარმოიქმნა, როდესაც სამივე რაიონისთვის ერთდროულად გამოიყო ლიმიტები. ადრე ცალ-ცალკე ვიღებდით: 35 - კახის რაიონს, 35 - ზაქათალასა და ბელაქანს. ახლა ლიმიტების რაოდენობამაც იკლო - სულ 50-ია. ამ ლიმიტით კახის რაიონის აბიტურიენტები ისარგებლებენ, რადგან ჩვენ არ ვართ ისე მომზადებული, რომ მათ კონკურენცია გავუწიოთ. ასე დერჩებით განათლების გარეშე და ეს ამ ორ რაიონში ქართული ენის გადაშენებას გამოიწვევს. ვთხოვთ განათლების მინისტრს კახა ლომიას, არ შეცვალოს ლიმიტების ადრინდელი რაოდენობა და განაწილების იგივე მეთოდი".

საინგილოელი სტუდენტები კიდევ ერთხელ სთხოვენ საქართველოს ხელისუფლებას, მოსთხოვოს აზერბაიჯანის მთავრობას, დაიცვას ქართულენოვანი მოსახლეობის კანონიერი უფლებები; მათზეც გაერცვლდეს აზერბაიჯანის რესპუბლიკის კოდექსი; ქართული სახელის და გვარის ტარების ნება დართონ; სურვილისამებრ, მიღონ საქართველოს მოქალაქეობა და ჰქონდეთ რელიგიური თავისუფლება. სტუდენტებს იმედი აქვთ, რომ მათ მოთხოვნებს ახალი ხელისუფლება უყურადღებოდ არ დატოვებს.

ქართული ლიტერატურის სასკოლო პროგრამის ცვლილებები, რომელთაც განათლების სისტემის რეფორმა გულისხმობს, საზოგადოების მძაფრ ინტერესს იწვევს და ეს საკითხი მთი გასაგებია - ყველა გრძნობს და ხედავს, რომ სინამდვილეში საქმე ეხება არა უბრალოდ ერთ-ერთ სასწავლო საგანს, არამედ იმას, თუ რამდენად შეუძლებთ ჩვენი ეროვნული იდეენტობის შენარჩუნებას და გამყარებას გლობალიზაციის გარდაუვალ პროცესში. ლიტერატურა ქართული კულტურის შუაგულია, საქართველო, ტრადიციულად, "ლიტერატურა-ცენტრისტიკული" ქვეყანაა და თუ მომავალი თაობები გავლდრილდებიან ქართული ლიტერატურისადმი, ეს უკიდურესად გააღარიბებს და გაუუსახურებს ქართველი ადამიანის ცნობიერებას. არსებითად, ეს დაამორჩებს მას მსოფლიო ლიტერატურას, საერთოდ, კულტურასაც, რომე-

ლსაც ბუნებრივად უკავშირდება სწორედ საკუთარი ლიტერატურის წყალობით - ვისთვისაც შინაგანად ახლობელია რუსთაველი, ვაჟა-ფშაველა ან გალაკტიონი, მისთვის შორეული, უცხო და მიუწვდომელი არ შეიძლება იყოს ჰომეროსი, შექსპირი, პუშკინი ან რილკე...

ქართული სახელმწიფოს ერთ-ერთი მთავარი ფუნქცია ქართული კულტურის დაცვა და გაძლიერებაა. ეს იმასაც ნიშნავს, რომ სახელმწიფომ უნდა იზრუნოს ჩვენს ქვეყანაში ლიტერატურის, ტრადიციულად, მაღალი სტატუსის შესანარჩუნებლად და განსამტკიცებლად იმ პირობებშიც (და მით უმეტეს, იმ პირობებში), როცა ეს სტატუსი მსოფლიოში ქვეითდება. ქართული სახელმწიფოს სრულფასოვნების და სიმყარის გარანტიად ისიც უნდა იქცეს, რომ ქართველი ხალხი უუქონსად იცნობდეს საკუთარ კულტურას, რომ მისი სულიე-

რი ცხოვრების დონე ამ კულტურის დონეს ასე თუ ისე ეთანადებოდეს.

ლიტერატურის სასკოლო პროგრამის ცვლილებათა მიზანიც, ბუნებრივია, ის უნდა იყოს, რომ ქართველმა ბავშვებმა, მოზარდებმა ქართული ლიტერატურის შესწავლა შეიძენონ, მასთან უფრო ციცხალი და გულწრფელი ემოციური კავშირი დაამყარონ, ანუ უფრო მეტად შეიყვარონ იგი და, ამგვარად, უფრო უნდა აიგოს ისე, რომ თითოეულმა კლასში ლიტერატურაში შედარებით ღრმად მხოლოდ ის შეიძლება ვიცოდეთ, რაც გვიყვარს.

ბოლდორინდელი დისკუსიებიდან ჩანს და მანამდეც საიდუმლოებად არ წარმოადგენდა, რომ განსაკუთრებით პრობლემური სკოლაში ძველი ქართული ლიტერატურის სწავლება - მეცხრეკლასელ, თოთხმეტი წლის ბავშვებს უჭირთ ერთი წლის განმავლობაში რამდენიმე აგიოგრაფიული ნაწარმოების, "ვეფხისტყაო-

ნისი", "სიბრძნე სიცრუისას", "დავითანის" სრულფასოვნად შესწავლა, რაც სერიოზული ენობრივ-კულტურული ბარიერების გადალახვას გულისხმობს. ამის შედეგია მოსწავლეთა სულ უფრო მზარდი გაუცხოება ლიტერატურის პროგრამისადმი.

გამოსავალი ამ ვითარებიდან, ჩემი აზრით, შეიძლება ასეთი იქნას - სკოლის მაღალი კლასებისთვის ქართული ლიტერატურის პროგრამა უნდა აიგოს ისე, რომ თითოეულმა კლასში ლიტერატურის კურსი, ქრონოლოგიური თანმიმდევრობის დაცვით, მოიცავდეს ქართული მწერლობის ყველა პერიოდის ნიმუშებს - ძველისას, ახლისას და უახლესისას. ამით გამოირიცხება ერთ კლასში ძველი ქართული ლიტერატურის კონცენტრება და იგი რამდენიმე კლასზე განაწილდება. ეს კი გაუადვილებს მოსწავლეებს მის ადევკატურ აღქმას და გააზრებას. სკოლაში ძველი ქარ-

თული ლიტერატურის ნიმუშების დაძლევა ადამპტირების გარეშეც საკუთარი შესაძლებელია, თუ ამ ნიმუშების მოსაძლევებს არავრთობამდე, "დიზოლებს" ვასწავლით - ვთქვათ, მეცხრე კლასში "შუშანიკის ნამებას", მათივე - "აბოს ნამებას", მეთერთმეტეში - "გრიგოლ ხანძთელის ცხოვრებას", "ვეფხისტყაოსნის" ტექსტებს მოსწავლეები შეიძლება გაეცნონ მეათე კლასში, ხოლო მისი ანალიტიკური დამუშავება მეთერთმეტე კლასში მოხდეს; "ქართლის ჭირი" მოსწავლეებმა შეიძლება მეცხრე კლასში ისწავლონ, გურამიშვილის რთული რელიგიური ჰიმნები კი, ასაკის და ინტელექტუალური შესაძლებლობების მატების კვალდაკვალ - მეათე-მეთერთმეტე კლასებში. საერთოდ, მე მჯონია, ლიტერატურის პროგრამა ასაკის შესატყვისად უნდა რთულდებოდეს მოსწავლეებს მის ადევკატურ აღქმას და გააზრებას. სკოლაში ძველი ქარ-

ტრატურას არ ეხება. მაგალითად, ბუნებრივი იქნება, თუ ბართაშვილის "სული ობოლი", "ფიქრი ნიტყვრის პირას", "მერანი" სირთულის მიხედვით განაწილდება სწავლების ერთმანეთს მიყულებულ საფეხურებზე. იგივე უნდა ითქვას უფა-ფშაშველას, გალაკტიონ ჭაბჭიძის, მიხეილ ჯავახიშვილის და სხვა პოეტების თუ პოზა-იკოსების ნაწარმოებთა შესახებ.

პროგრამის ასე აგება ლიტერატურის შესწავლის გაღრმავებას მუყნობდა ხელს, უფრო მაყოფიოდ დაინახება მოსწავლეებს ქართული ლიტერატურის მთლიანობასაც და მრავალფეროვნებასაც; უფრო საინტერესოს, მიმზღველს გახდოდა მათთვის ქართულ მწერლობას და დაიცავდა მათ ლიტერატურის ნამდვილ განცდასთან და შეცნობასთან შეუთავსებელი ისეთი უარყოფითი ემოციებსაც, როგორიცაა მოწყენა, მოუბზრება.

თამაზ ვასაძე

როგორ უნდა მოიქცაო, თუ თქვენ სამსახურიდან დაბრუნვას

ეს არის სამსახურებრივი მოვალეობის ბრალეული შეუსრულებლობა ან არაჯეროვანი შესრულება; დაწესებულებისთვის ქონებრივი ზიანის მიყენება ან ასეთი ზიანის წარმოშობის სამიშროების ბრალეული შექმნა; ზოგადზნეობრივი ნორმების წინააღმდეგ ან მოხელის და დაწესებულების დისკრედიტაციისკენ მიმართული უღირსი საქციელი. ამ სამიდან ერთ-ერთი გადაცდომის არსებობამ, შესაძლოა, თქვენი სამსახურიდან გათავისუფლება გამოიწვიოს, თუ თქვენ მიმართ უკვე მოქმედებს დისციპლინარული პასუხისმგებლობის სხვა ზომა (შენიშვნა, გაფრთხილება, ხელფასის დაკავება და სხვა). დისციპლინარული პასუხისმგებლობის მოქმედების გარეშე მოხელის გათავისუფლება შესაძლებელია მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ საზეზეა სამსახურებრივი მოვალეობების უბეში დარღვევა.

ზემოთ უკვე აღვინიშნეთ, რომ მოხელის სამსახურიდან გათავისუფლება სხვა შემთხვევებშიც არის შესაძლებელი, თუმცა, ჩვენ მხოლოდ ყველაზე პრობლემატურ საკითხებს შევხები, რადგანაც, სასამართლო პრაქტიკიდან გამომდინარე, შრომითი დავები სწორედ რეორგანიზაცია-ლიკვიდაციასა და დისციპლინარულ გადაცდომას უკავშირდება.

ბ) შრომის კანონთა კოდექსი

შრომის კანონთა კოდექსით სამსახურიდან გათავისუფლების საფუძვლს წარმოადგენს შრომის ხელშეკრულების შეწყვეტა, მუშის ან მოსამსახურის საქმიანობის შეწყვეტა, მუშაკთა რაოდენობის ან შტატების შემცირება.

შრომის ხელშეკრულების შეწყვეტის საფუძველია: მხარეთა შეთანხმება; ხელშეკრულების ვადის გასვლა; შრომის ხელშეკრულების მოძლა მუშაკის ან ადმინისტრაციის ინიციატივით; მუშაკის თანხმობით მისი სხვა სამუშაოზე ან თანამდებობაზე გადასვლა; და სხვა.

გახსოვდეთ: თუ შრომის ხელშეკრულების ვადის გასვლის შემდეგ შრომითი ურთიერთობა ფაქტიურად გრძელდება და მისი შეწყვეტა არც ერთმა მხარემ არ მოითხოვა, ხელშეკრულების მოქმედება ითვლება გაგრძელებულად განუსაზღვრელი ვადით.

თუ თქვენ გაქვთ დადებული შრომის ხელშეკრულება **განუსაზღვრელი ვადით** და მაინც გსურთ, შეწყვიტოთ შრომითი ურთიერთობა კონკრეტულ დაწესებულებასთან, ასეთ შემთხვევაში, ორი კვირით, საპატიო მიზეზის არსებობის შემთვევაში კი - სამი დღით ადრე წერილობითი განცხადებით უნდა მიმართოთ ადმინისტრაციას. რაც შეეხება საკუთარი ინიციატივით **ვადიანი შრომის** ხელშეკრულების მოშლას, ეს დასაშვებია, პირველ რიგში, ადმინისტრაციის მხრიდან შრომის კანონმდებლობის ან ხელშეკრულების პირობების დარღვევის გამო, ასევე, ავადმყოფობის ან სხვა საპატიო მიზეზების არსებობისას.

კანონმდებლობა უფრო დეტალურად განიხილავს შრომის ხელშეკრულების შეწყვეტას ადმინისტრაციის ინიციატივით, ანუ, თუ თქვენ უფლება გაქვთ, **საპატიო მიზეზების** გამო შეწყვიტოთ შრომის ხელშეკრულება, ადმინისტრაცია ასეთი ფართო უფლებამოსილებებით არ სარგებლობს.

ადმინისტრაციას თქვენთვის შრომის ხელშეკრულების შეწყვეტა შეუძლია, თუ:

ხდება საწარმოს, დაწესებულებისა და ორგანიზაციის ლიკვიდაცია ან რეორგანიზაცია (სტრუქტურული ცვლილებები და სხვა), ან მცირეებს მუშაკთა რიცხოვნობას და შტატებს; გაშვებულად, რომ თქვენ არ შეესაბამებით დაკავებულ თანამდებობას ან შესასრულებელ სამუშაოს არასაკმარისი კვალიფიკაციის, ანდა ჯანმრთელობის მდგომარეობის გამო; სისტემატურად არღვევთ შრომის ხელშეკრულებას (კონტრაქტს) ან შრომის შიზგანანესს, ან სამუშაოს აცდენთ არასაპატიო მიზეზით, თუ თქვენ მიმართ ადრე გამოყენებული იყო დისციპლინარული მოქმედების ღონისძიები; დროებითი შრომისუწნარობის გამო, სამუშაოზე არ ცხადდებით ზედზედ ოთხ თვეზე მეტი ხნის განმავლობაში (ორსულობასა და მშობიარობასთან დაკავშირებით მოცემული შევბულების ჩათვთვლად); აღნიშნული ოთხთვიანი ვადა არ ვრცელდება შრომითი დასაბრუნებასა და პროფესიულ დაეადებათა დროს, აგრეთვე, იმ დაავადებებზე, რომლის სამკურნალოდაც ჯანმრთელობის დაცვის ორგანოების მიერ უფრო ხანგრძლივი ვადაა დაწესებული;

თქვენ სასამართლომ, თავისი გადაწყვეტილებით, სამუშაოზე ადგადინათ, მაგრამ მაშამდე თქვენს ადგილზე ხელმძღვანელობამ სამუშაოდ სხვა თანამშრომელი აიყვანა, ადმინისტრაცია გააუდგებოთ, თქვენ აღგადგინოთ ძველ თანამდებობაზე, ხოლო თქვენს ადგილას მიმუშავე პირი, მისი თანხმობით, გადაიყვანოს სხვა სამუშაოზე.

თუ თქვენ სამსახურში გამოქცხადით არაფხიზელ მდგომარეობაში, ანდა ნარკოტიკულ ან ტოქსიკურ სამუალებათა ზემოქმედების ქვეშ;

სასამართლოს განაჩენის კანონიერ ძალაში შესვლის გამო, რომლითაც მსჯავრდებული ხართ თავისუფლების აღკვეთით (გარდა პირობითი მსჯავრისა და განაჩენის აღსრულების გადადგმისა), ან სხვა სასჯელით, რომელიც ამ სამუშაოს გაგრძელების შესაძლებლობას გამორიცხავს;

იმ მუშაკის ბრალეული ქმედების გამო, რომელიც პასუხისმგებელია ფულად ან სასაქონლო ფასეულობებზე, თუ ეს ქმედება ადმინისტრაციის მხრიდან ქმნის მის მიმართ წდობის დაკარგვის საფუძველს, ანდა სამუშაო ადგილზე ქონების დატაცებისას (მათ შორის, წვრილმანი დატაცების დროსაც), რაც დადგენილია კანონიერ ძალაში შესული სასამართლოს განაჩენით ან იმ ორგანოს გადაწყვეტილებით, რომლის კომპეტენციაშიც შედის ადმინისტრაციული სახდლის დაცვა;

სასამართლოს გადაწყვეტილებით სპეციალიზებულ სამკურნალო-პროფილაქტიკურ დაწესებულებაში თქვენი იძულებით გაგზავნის გამო;

დადგენილი წესით თქვენი ქმედუწნაროდ აღიარების გამო;

იმ მუშაკის მიერ ამორალური გადაცდომის ჩადენის გამო, რომელიც აღმზრდელობით ფუნქციებს ასრულებს (მაგალითად, მასწავლებელი) და რაც შეუთავსებელია მუშაობის გაგრძელებასთან;

საქართველოს კანონმდებლობით გათვალისწინებულ სხვა შემთხვევებში.

გახსოვდეთ: დაუშვებელია შევბულების ან დროებითი შრომისუწნარობის დროს თქვენი სამსახურიდან დათხოვნა! გამონაკლისია დროებითი შრომისუწნარობის გამო ზედიზედ ოთხ თვეზე მეტი ხნის განმავლობაში სამუშაოზე გამოუცხადებლობა.

შრომის კანონმდებლობა ადმინისტრაციას მის მიერ შრომის ხელშეკრულების შეყვეტისას გარკვეულ შეზღუდვებს უწესებს - თუ თქვენს დაწესებულებაში არსებობს პროფკავშირი, შრომის ხელშეკრულების მოშლის დროს პროფკავშირის თანხმობის არსებობა საკადლებულია.

პროფკავშირის თანხმობის გარეშე შრომის ხელშეკრულების მოშლა დასაშვებია მხოლოდ სამ შემთხვევაში: საწარმოს, დაწესებულების, ორგანიზაციის ლიკვიდაციისას;

თუ სამუშაოზე მიღებისას დაწესებული გამოცდის შედეგები არადამაკმაყოფილებელია;

თუ შეთავსებით მუშაობისგან დათხოვნა ხდება ამ თანამდებობაზე სხვა მუშაკის არაშეთავსებით მიღებასთან დაკავშირებით, აგრეთვე, შეთავსებით სამუშაოსთვის კანონმდებლობით გათვალისწინებულ შეზღუდვათა გამო.

პროფკავშირის თანხმობას არ საჭიროებს იმ მუშაკებთან შრომის ხელშეკრულების შეწყვეტა, რომლებსაც ირჩევენ, ატყუიცივენ ან ნიშნავენ თანამდებობაზე საზელმწიფო ხელისუფლების ან მმართველობის ორგანოები, აგრეთვე, საზოგადოებრივი ორგანიზაციები და მოქალაქეთა სხვა გაერთიანებები.

სამუშაოზე დარჩენის უპირატესი უფლება

მართალია, მუშაკთა რიცხოვნობისა და შტატების შეცირებისას თქვენი სამსახურიდან გათავისუფლება ადმინისტრაციის იციატივით დასაშვებია, მაგრამ ასეთ დროს გათვალისწინებული უნდა იყოს სხვადასხვა გარემოება. კერძოდ:

სამუშაოზე დარჩენისას უპირატესობა უნდა მოგენიქოთ იმ შემთხვევაში, თუ უფრო მაღალ კვალიფიკაციითა და შრომის ნაყოფიერებით გამოირჩევიტ. თანაბარი პირობების არსებობის შემთხვევაში კი:

თუ ხართ ოჯახის მუპატრონე - თუ კმაყოფაზე გყავთ ორი ან მეტი პირი;
ხართ მარტოხლა დედა და გყავთ სამ წლამდე ასაკის ბავშვი;
თუ თქვენ გარდა ოჯახში არ არის დამოუკიდებელი შემოსავლის მქონე სხვა ადამიანი;
თუ თქვენ ამ საწარმოში, დაწესებულებაში ან ორგანიზაციაში მუშაობის უფრო ხანგრძლივი სტაჟი გაქვთ;
ხართ ომისა და სამხედრო ინვალიდი;
ხართ იმ ოჯახის წევრი, რომლის მარჩენალიც საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობისათვის ბრძოლაში დაიღუპა ან უგზო-უკვლოდ დაიკარგა;
ხართ გამოპოვებული;
თუ თქვენ ამ საწარმოში, დაწესებულებაში ან ორგანიზაციაში მუშაობისას დასახიჩრდით ან მიიღეთ პროფესიული დაავადება.

სამსახურიდან გათავისუფლება ფორმდება ბრძანებით (განკარგულებით, დადგენილებით).

თუ თქვენ ხართ საჯარო მოსამსახურე, ერთი თვით ადრე უნდა გეცნობოთ სამსახურიდან გათავისუფლების მიზეზი და დრო. თუ თქვენი გათავისუფლების საფუძველი ხანგრძლივი შრომისუწნარობაა, გათავისუფლების შესახებ წერილობით ორი კვირით ადრე მაინც უნდა შეგატყობინონ.

შრომის კანონთა კოდექსის თანახმად კი, გათავისუფლების შესახებ უნდა გეცნობოთ პრესონალურად ორი თვით ადრე მაინც და ეს შეტყობინება თქვენ ხელმოწერით უნდა დაადასტუროთ.

კომპენსაცია სამსახურიდან გათავისუფლების შემთვევაში

საქართველოს კანონმდებლობა სამსახურიდან დათხოვნის შემთხვევაში აწესებს გარკვეულ შეღავათებს, რათა არ ჩავარდეთ უკიდურესად მძიმე პირობებში და გარკვეული პერიოდის განმავლობაში გქონდეთ არსებობის მინიმალური საშუალება.

"შრომის კანონთა კოდექსის" შესაბამისად, საწარმოდან, დაწესებულებიდან და ორგანიზაციიდან მათი ლიკვიდაციის, რეორგანიზაციის, მუშაკთა რიცხოვნობის, შტატების შემცირების გამო გათავისუფლებულ პირებს (შრომის ხელშეკრულების შეწყვეტი-

სას) უნდა მიეცეთ გასასვლელი დახმარება ერთი თვის ხელფასის ოდენობით. გარდა ამისა, მათ უნარჩუნდებათ საშუალო ხელფასი შრომითი მონყობამდე, მაგრამ არა უმეტეს ორი თვის განმავლობაში. დამატებით უნარჩუნდებათ შრომითი სტაჟი, თუ დათხოვნის შემდეგ წყვეტილი მუშაობის ხანგრძლივობა არ აღემატება სამ თვეს.

რაც შეეხება "საჯარო სამსახურის შესახებ" კანონს, მასში 1341 მუხლის სახით პარლამენტს პერიოდულად შეაქვს ცვლილება, რომლის თანახმადაც, 2005 წლის 1 იანვრამდე გათავისუფლებულ საჯარო მოსამსახურეებზე დაწესებულებიდან კუთვნილო თანხის (გარდა ამ კანონით განსაზღვრული კომპენსაციებისა) გაცემა უნდა განხორციელდეს დაცულ მუხლებში წარმოქმნილი დავალიანების დაფარვის წესის შესაბამისად. აღნიშნული გულისხმობს "საქართველოს ბიუჯეტის შესახებ" კანონით გათვალისწინებულ დაცულ მუხლებს და ცვლილებაში ფრჩხილებით გამოყოფილი "გარდა ამ კანონით განსაზღვრული კომპენსაციების" ნიშნავს იმას, რომ ეს დაცული მუხლები არ გავრცელდება სამსახურიდან დათხოვნილი მოხელეების კომპენსაციებზე, რაც, სამსახურიდან გათავისუფლების შემთხვევაში, კუთვნილი ორი თვის ხელფასის აუღებლობის საფუძველი ხდება.

შრომითი დავები

თუ თქვენ თვლით, რომ სამსახურიდან კანონის დარღვევით გაგათავისუფლეს, შეგიძლიათ, თქვენი გათავისუფლების შესახებ ბრძანება სხვადასხვა ინსტანციამ გაასაჩივროთ.

შრომის კანონთა კოდექსის თანახმად, შრომის დავის განხილველი ორგანოებია:

შრომის დავის კომისიები;
საწარმოს, დაწესებულების, ორგანიზაციის პროფკავშირები;
რაიონის (ქალაქის) სასამართლოები.

შრომის დავის კომისია აუცილებელი პირველადი ორგანოა, რომელიც განიხილავს დაწესებულებაში წარმოქმნილ შრომით დავას, ერთი მხრივ, მუშა-მოსამსახურეებსა და მეორე მხრივ, დაწესებულების ადმინისტრაციას შორის.

შრომის დავის კომისიები იქმნება დაწესებულებებში პროფკავშირებისა და ადმინისტრაციის თანაბარი მონაწილეობით. თუ დაწესებულებას არ ჰყავს პროფკავშირი, მაშინ შრომის დავის კომისია იქმნება პროფესიული კავშირის ორგანიზატორისა და დაწესებულების ხელმძღვანელის შევეგობით.

შრომის დავის კომისიაში განცხადებათა მიღებას აწარმოებს პროფკავშირი. კომისია ვალდებულია, თქვენი განცხადება ხუთი დღის ვადაში განიხილოს. თუ შრომის დავის კომისიამ ვერ მიიღო გადაწყვეტილება (ვერ შეთანხმდნენ პროფკავშირისა და ადმინისტრაციის წარმომადგენლები), თქვენ უფლება გაქვთ, კომისიის სხდომის ოქმის ამონაწერის ჩაბარებიდან 10 დღის განმავლობაში, დავის გადასაწყვეტად მიმართოთ პროფკავშირს. ეს უკანასკნელი კი ვალდებულია, გამოიტანოს დადგენილება დავის არსის გამო.

მოყვანილი ინსტანციების გავლა არ არის სავალდებულო მუშა-მოსამსახურის მიერ, მაგრამ კანონმდებლობით გათვალისწინებული შრომის დავის განხილველი კომისიები კომპეტეტდება პარიტეტულ საწყისებზე და მასში თანაბრად არიან როგორც ადმინისტრაციის ინტერსების, ისე მუშაკის ინტერესების დამცველნი პროფკავშირის სახით.

პროფკავშირი არის საქმიანობის მიხედვით საერთო საწარმოო, პროფესიული ინტერესებით დაკავშირებულ პირთა წმყაყოფილებითი საზოგადოებრივი გაერთიანება, რომლის მიზანია მისი წევრების შრომითი, სოციალ-ეკონომიკური და სამართლებრივი უფლებებისა თუ ინტერესების დაცვა და წარმომადგენლობა. ამდენად, ეს ორგანო თქვენი უფლებების დასაცავად ძალზე ეფეტტურ საშუალებას უნდა წარმოადგენდეს, რადგან "შრომის კანონთა კოდექსით", მას საქმოდ ფართო უფლებამოსილებები აქვს მინიჭებული.

თქვენ, ასევე, უფლება გაქვთ, შრომითი დავის წარმოშობის შემთხვევაში, დავის განსახილველად პირდაპირ მიმართოთ რაიონულ (საქალაქო) სასამართლოს. ამ შემთხვევაში, უმთავრესია, თქვენ მიერ არ იქნეს გაშვებული გათავისუფლების შესახებ ბრძანების (განკარგულების, დადგენილების) გასაჩივრების ვადები.

თუ თქვენ ხართ საჯარო მოსამსახურე, გათავისუფლების შესახებ ბრძანების (განკარგულების, დადგენილების) გასაჩივრების ვადა ათთველმა ბრძანების გამოცემის დღიდან და ეს ვადა შეადგენს ერთ თვეს. ხოლო "შრომის კანონთა კოდექსის" 204-ე მუხლის თანახმად, დათხოვნის შესახებ ბრძანების გასაჩივრების გამო სასამართლოს უნდა მართონ მათთვის ამ ბრძანების ჩაბარების დღიდან ერთი თვის ვადაში.

გახსოვდეთ: თქვენი გათავისუფლების ბრძანების სასამართლომ გასაჩივრების შემთხვევაში, თქვენ სასამართლო ხარჯებისგან თავისუფალი ხართ.

მომზადებულია საქართველოს ახალგაზრდა იურისტთა ასოციაციის მიერ, აშშ-ის საერთაშორისო განვითარების სააგენტოს (USAID) და მერილენდის უნივერსიტეტის IRIS Center-ის ფინანსური მხარდაჭერით

მაცნოიარაბის რეფორმა წინაა

ენო ცინსაძე

საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის სისტემის ინსტიტუტების დაარსება და ლიკვიდაცია აკადემიის პრეროგატივას წარმოადგენს.

კავკასიიდან ტრანსპორტირება ძვირი ჯდება. სომხეთმა ეს გაითვალისწინა და პრიორიტეტად ძვირფასი ქვების დამუშავება აირჩია. ჩვენ კი 97 პრიორიტეტი გვაქვს.

“მთავარია, არ იყოს ბუნტი”, – პოსტკომუნისტური საქართველო მთელი ათი წლის განმავლობაში სწორედ ამ პრინციპით იმართებოდა. არც ერთ დარგში რეალური რეფორმა არ გატარებულა. ყოველი მათგანი საბჭოური მართვის მექანიზმებით აგრძელებდა არსებობას, თუმცა, არა კომუნისტურ გარემოში, ყველა იმ დაბაიანისა თუ სამსახურის რეალურად დაფინანსება, რაც არსებობდა, სულ უფრო და უფრო ძნელდებოდა. ხელფასი ვითომ კი იზრდებოდა, მაგრამ ამ ხელფასის მსყიდველობის უნარი დღითი-დღე იკლებდა. ამ ხელფასს “საინფორმაციო ღრუში” რამდენიმე თვის დაგვიანებით გეტყვინდნენ და ამით, თითქოს, ბუნტის საშუალებას მოიძებნენ. მაგრამ ბუნტი მაინც მოხდა და მერე როგორი! რეალური რეფორმებისთვის დღევანდელი მთავრობა თითქოს მზად არის, მაგრამ საწყის ეტაპზე ყველა ცვლილებას ბევრი წორი და მითქმა-მოთქმა მოჰყვება ხოლმე. რა ელის რეალურად მეცნიერებასა და მეცნიერებს? ამ თემაზე განათლებისა და მეცნიერების მინისტრის მოადგილეს, ბატონ სანდრო დიდებულის ეს ვესაუბრებით.

გარდა იმისა, რომ ბატონი სანდრო განათლებისა და მეცნიერების მინისტრის მოადგილეა, იგი საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტი და სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის ნამდვილი წევრიცაა. არის 150-ზე მეტი სამეცნიერო ნაშრომისა და 14 ქვეყნის 35 პაქეტის ავტორი.

- ამ ბოლო დროს თითქმის ყველა სამეცნიერო ინსტიტუტში თანამშრომლები მხოლოდ იმაზე ლაპარაკობენ, რა მოელოთ. ვერსიები მრავალგვარია, დაწყებული იქიდან, რომ ყველა ინსტიტუტი უნდა დახვროთ, დამთავრებული იმით, რომ სამინისტროში ყველა იტყვევოს ხარ და ამერიკის დაკვეთას ასრულებთ. რატომ ხდება ასე?

- ამის ახსნა არც ისე ძნელია. ყოველი რეკლამის შემდეგ საზოგადოება ელოდება ხელისუფლებისგან ახალი, რადიკალური რეფორმების განხორციელებას; ცხადია, ჩვენი სამეცნიერო საზოგადოებაც ამგვარი რეფორმების მოლოდინშია. გვესმის, რომ აუცილებელია იმ ვარდის შეჩერება, რომელიც სრულად აშკარად გამოიკვეთა, თუნდაც, მეცნიერთა რაოდენობის მკვეთრ შემცირებაში.

საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის სისტემის ინსტიტუტების დაარსება და ლიკვიდაცია აკადემიის პრეროგატივას წარმოადგენს. რაც შეეხება იტყვევებთან ჩემს იდენტიფიკაციას, უნდა გამოვსტყდეთ, რომ დღემდე არ მქონდა საშუალება, გავცნობიდი მათ მოძღვრებასა და, მით უმეტეს, მათ პოზიციას განათლებისა და მეცნიერების მიმართ; ამავე დროს ვიცი, რომ ამერიკის შეერთებული შტატების მიდგომა ჩვენი ქვეყნის განვითარებისადმი, რომელიც საბაძირითად მიზანს ისახავს: 1) ლიბერალურ-დემოკრატიული პოლიტიკური და ეკონომიკური რეფორმების ხელშეწყობა; 2) ადამიანის უფლებათა დაცვის უზრუნველყოფა; 3) ეროვნული უშიშროების გაძლიერება. შეიძლება ეს დაკვეთად ჩაითვალოს? ისე კი, ჩვენ უფრო მეტად ევროპული დაკვეთის მერსილებზე უნდა ვიყოთ კონცენტრირებული, რადგან იწყება ქვეყნის რეალური ევროპული ინტეგრაციის პროცესი. ცხადია, ამისთვის აუცილებელი იქნება რეფორმები, რომლებიც მეცნიერთა, ხელისუფლების წარმომადგენელთა და საზოგადოების ერთიანი ძალისხმევით უნდა გატარდეს.

- რადგან ასეთი გაუვებრობები მაინც არსებობს, ნუთუ არ შეიძლება ყველა დაწესებულებამ გაიგოს ხალხს მოკლედ დაწერილი პროექტი ან გეგმა იმისა, თუ რის განხორციელებას აპირებთ?

- განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს ფორმირება განათლების სამინისტროს ბაზაზე მხოლოდ ახლა იწყება. 12 მაისს გახდა “საქართველოს რესპუბლიკაში” გამოცხადდა კონკურსი 150-ზე მეტი ადგილი და, იმედი გვაქვს, სამინისტრო ინიციატივით, ენერგიით და კომპეტენტური კადრებით გაძლიერდება. ეს პროცესი ივლისში დასრულდება, რის შემდეგაც ინიციატივას გავცალა და პრიორიტეტული მუშაობა უფრო გააძლიერდება.

- რას ნიშნავს მეცნიერებათა აკადემია გადამდის განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს დაქვემდებარებაში?

- ყოველი დაწესებულებისთვის, მათ შორის, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის, როგორც უმაღლესი თვითმართვადი სამეცნიერო სახელმწიფო დაწესებულებისთვის, უპირველესი მნიშვნელობა ენიჭება მისი სამართლებრივი სტატუსის ზუსტ განსაზღვრას, რაც მოხდა კიდევ “საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის შესახებ” კანონის საქართველოს პრეზიდენტის

სანდრო დიდებულის

მიერ ხელმოწერასთან ერთად 1999 წლის 22 ივნისს. მაგრამ აკადემიისთვის არანაალებ მნიშვნელოვანია ამ კანონის 37-ე მუხლით გათვალისწინებული მისაღები ნორმატიული აქტები, მათ შორის, მეცნიერთა სოციალური უზრუნველყოფის საკითხის გადაწყვეტა.

მე იურისტი არა ვარ, მაგრამ ვეცდები, გვიასუზოთ. “საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის შესახებ” კანონის მე-3 მუხლის შესაბამისად აკადემია წარმოადგენს საჯარო სამართლის იურიდიულ პირს, რომელიც ფინანსდება სახელმწიფო ბიუჯეტიდან და აგრეთვე დამატებითი წყაროებიდან. ამავე დროს საქართველოს პრეზიდენტის 2003 წლის 16 ივლისის N353 ბრძანებულებით დამტკიცდა “სახელმწიფო სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტების სამიშუბო წესდება”, სადაც მოყვანილია, რომ “სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტი არის საქართველოს ამა თუ იმ სახელმწიფო დაწესებულების (საქართველოს მეცნიერებათა აკადემია ან სახელმწიფო უნივერსიტეტი და სხვ.) ძირითადი სამეცნიერო ერთეული, საჯარო სამართლის იურიდიული პირი”. რადგან “საქართველოს მთავრობის სახელმწიფო კონტროლი შეიძლება განხორციელოს მხოლოდ სამინისტროში”, გაუვებრობის თავიდან ასაცილებლად ფინანსთა სამინისტრომ მოამზადა წინადადებები, რომელთა შესაბამისად უფრო დახასიათებული დაწესებულებების სახელმწიფო კონტროლის განხორციელება ჩვენი სამინისტროს ევალება.

- რა ელის მეცნიერებას თქვენი სამინისტროს მიერ განხორციელებული კონტროლის ფარგლებში?

- სამეცნიერო-კვლევითი დაწესებულებების დაახლოებით ნახევარი არ შედის საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის სისტემაში. სამინისტროს უმთავრეს ამოცანას ქვეყანაში მეცნიერების სფეროში ერთიანი პოლიტიკის გატარება, განათლებისა და მეცნიერების ინტეგრაციის უზრუნველყოფა, მეცნიერთა სოციალური დაცვა წარმოადგენს; აი, ჩამონათვალი იმ 97 პრიორიტეტული დარგისა, რომელიც 2000 წელს არის შემუშავებული. დიდი სამუშაო ჩატარდა, მაგრამ ხომ უნდა გავგვესაზღვრა, რომელია პირველი, რომელი თითქმისდამეჩვიდებტ? თუ სახელმწიფო შეიძლება, თითქმისდამეჩვიდებტ პრიორიტეტი დაფინანსოს, კარგია, მაგრამ ეს არ ხერხდება ქარბი ბიუჯეტის მქონე ქვეყნებშიც კი. ფინანსი, მაგალითად, პრიორიტეტებზე აირჩია უახლესი ტექნოლოგიები: მობოლური კავშირგაბმულობა და საკაბელო ტექნიკა. ასეთ სისტემაში საქართველო დარგის მეცნიერთა და ინჟინერთა ერთობლივი მუშაობა. თანაც, გათვალისწინებულია ისიც, რომ მობოლური ტექნოლოგიების ტრანსპორტირება იაფია. ფინეთი, ისევე როგორც საქართველო, ევროპის განაპირა ქვეყანაა და ძირითადი მომხმარებლებისგან შედარებით შორს იმყოფება. კავკასიიდან ტრანსპორტირება ძვირი ჯდება. სომხეთმა ეს გაითვალისწინა და პრიორიტეტად ძვირფასი ქვების დამუშავება აირჩია.

სანდრო დიდებულის

დღეს გადაუდებელია ფუნდამენტური კვლევების იმ რამდენიმე მიმართულების განსაზღვრა, სადაც ჩვენ ექსტრემულურად დაბალი საბიუჯეტო დაფინანსების პირობებშიც კი შევძელია მივიღოთ მსოფლიო დონის შედეგები ან მაქსიმალური ეკონომიკური ეფექტი. რასაკვირველია, კონკურსგარეშეა ჩვენი მეცნიერების ისეთი სტრატეგიული პრიორიტეტები, როგორიცაა სინთეზისა და კავკასიური ხალხების ისტორია, არქეოლოგია და ეთნოგრაფია, ლიტერატურათმცოდნეობა, ფოლკლორისტიკა, საქართველოს გეოგრაფია, ჩვენი ქვეყნის აგრარული და ეკოლოგიური პრობლემები და ა.შ. სამეცნიერო შემოსავლების გასაზრდელად მაქსიმალური სისწრაფით უნდა განვითაროთ მცირე მეწარმეობა. მსოფლიო გამოცდილება გვიჩვენებს, რომ ასეთი მეწარმე ძალზე დინამიკურია. მრავალმა უმსხვილესმა ფირმამ სწორედ ამ ეტაპიდან დაიწყო თავისი საქმიანობა. მცირე ბიზნესი მზად არის, ნავედეს რისკზე და ახალი, ნაკლებად აპრობირებული იდეები განახორციელოს.

თუ 1990 წელს მეცნიერებაში დასაქმებული იყო 25,2 ათასი ადამიანი, 2002 წელს მათი რაოდენობა 15,2 ათასამდე შემცირდა; მაგრამ, მიუხედავად ამისა, სამეცნიერო-კვლევითი დაწესებულებათა რაოდენობა უმნიშვნელოდ შემცირდა, რაც მეცნიერების განვითარებას და მეცნიერების სფეროში მუშაობის ხარისხის ზრდას უწყობს. თუმცა, პირადად მე ვეთანხმები იმ აზრს, რომ მიზანშეწონილია დისკრეტაციის დაცვის პროცედურის გამარტივება და გააღვივოს ელექტრონული ფოსტის არსებობის პირობებში და ჩვენი ჩვეულებრივი ფოსტის მუშაობის ხარვეზების გათვალისწინებით შედგებია უცხოურ ენაზე ცალკე ავტორიზაციის დაბეჭდვა და ა.შ.

- რა უნდა გაკეთდეს ამ პროცესის შესაჩერებლად?

- ამას ემსაზურება საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის ინიციატივით დაწესებული და ძირითადად მისივე ძალებით ჩასატარებელი სახელმწიფო სამეცნიერო-კვლევითი დაწესებულებათა ატესტაცია, რომელიც “მეცნიერთა სოციალური უზრუნველყოფის გარანტიების შესახებ” კანონის ეტაპობრივი ამოქმედების ფონზე უნდა განხორციელდეს. ინსტიტუტების დიდი ინტელექტუალური პოტენციალი მთელი მოცულობით უნდა გამოვიყენოთ. უნდა ვივარაუდოთ, რომ ატესტაციის ინსტიტუტების ქსელის ოპტიმიზაცია და მეცნიერებაში ახალგაზრდა კადრების მოსვლა მოჰყვება. დაუშვებელია ნამდვილ მეცნიერთა ამ სფეროდან ნაღვინა, აუცილებელია თითქმისდამეჩვიდებტ თუ სახელმწიფო დაწესებულებების მიხედვით გაზრდა.

- რა პრინციპით ჩატარდება ატესტაცია? არსებობს მისარგება, რომ ატესტაციის უზრუნველყოფის საქართველოს სწავლულ ექსპერტთა საბჭო - სესი-როგორც ჩემთვის ცნობილია, დაგეგმიური ცვლილებები სესის მიმართულებითია. როგორ შეეწყობა ეს ორი რამ ერთმანეთს?

- შიდასინისტრუტო ატესტაცია და ინსტიტუტების თვითმართვასა უკვე მიმდინარეობს; მრავალ ინსტიტუტში ნაკლებად აქტიური მეცნიერები სხვა თანამდებობებზე გადაიყვანეს ან სულაც გაათავისუფლეს. საქართველოს პრეზიდენტის 23 აპრილის ბრძანებულებით იწყება მეორე ეტაპი - მთლიანობაში სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტები დაქვემდებარებას.

- რა შეეხება სეს-ს: ეს არის საქართველოს პრეზიდენტის განცხადებული პრეზიდენტის განცხადებით, რომელიც კომპეტენციის განკუთვნილია მეცნიერთათვის სამეცნიერო-პედაგოგიური საქმიანობის განხორციელების მიზნით.

- როგორც ვიცი, ისინი, ვინც ატესტაციის წარმადებით გაიჯიან, ხელფასები მოემატებათ. ვის ხარჯზე? მათ ხარჯზე, ვინც ვერ გაიგოს? რა ელით მათ, ვინც ატესტაციას ვერ გაიგოს, თუ არის მათთვის განსაზღვრული რაიმე სოციალური დაცვა?

- 2004 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტში გათვალისწინებულია შესაბამისი ხარჯები როგორც ატესტაციის ჩატარებაზე, ისე ატესტაციისგანგაღობის მიზნებზე. ატესტაციის ჩატარების პრეზიდენტთან შექმნილი სათათბირო ორგანო - საატესტაციო კომისია, რომელიც ყოველმა საბიუჯეტო ინსტიტუტმა უნდა შეიტანოს განაცხადი

ატესტაციის ჩატარების შესახებ. მაღალი შეფასებით ატესტაციისგანგაღობი ორგანოში კომპეტენციის განკუთვნილია მეცნიერთათვის სამეცნიერო-პედაგოგიური ნიშნების მიკუთვნება. მისი კომპეტენცია არ ვრცელდება ინსტიტუტების ატესტაციის ჩატარებაზე და მეცნიერთა მიერ თანამდებობის დაკავების წესებზე, საკვალიერაციო მოთხოვნებსა და თანამდებობრივ მოვალეობებზე. რაც შეეხება ცვლილებებს, მეცნიერების რეფორმების ამ ეტაპზე სესის ორგანოსგანგაღობ-სამართლებრივი ფორმისა და დაქვემდებარების შეცვლა არ არის გათვალისწინებული. მე 2002 წლიდან 5 წლის განმავლობაში სესის თავმჯდომარის მოადგილე ვიყავი და ამიტომაც მტკივნეულად აღვიქვამ სესის ზოგჯერ სრულად დაუმსაზრებელ კრიტიკას. თუმცა, პირადად მე ვეთანხმები იმ აზრს, რომ მიზანშეწონილია დისკრეტაციის დაცვის პროცედურის გამარტივება და გააღვივოს ელექტრონული ფოსტის არსებობის პირობებში და ჩვენი ჩვეულებრივი ფოსტის მუშაობის ხარვეზების გათვალისწინებით შედგებია უცხოურ ენაზე ცალკე ავტორიზაციის დაბეჭდვა და ა.შ.

- როგორც ვიცი, ინსტიტუტებში მომუშავე ადამიანთა საკმაოდ დიდი ნაწილი, იმ შემთხვევაში, თუ ატესტაციის ვერ გაიგოს, მზადია, სახლში წავიდეს, თუ ხელფასის 80%-ს მაინც მიიღებს, როგორც ეს “მეცნიერთა სოციალური უზრუნველყოფის გარანტიების შესახებ” კანონში იყო განსაზღვრული.

- ყველაფერი ჩატარდება, ისე როგორც ეს კანონშია მოცემული. სამწუხაროდ, უნდა ითქვას, რომ, როდესაც კანონი იწერებოდა, არ შესწავლილა ის, თუ რა სურათს მივიღებთ ატესტაციის შემდეგ. შესაძლებელია აზრით, ატესტაციის ვერ გაიგოს ინსტიტუტების 80%, ოპტიმისტები კი ამბობენ, რომ მხოლოდ 20%. ატესტაციის შემდეგ მსჯელობა უფრო ადვილი იქნება. არ უნდა დავავიწყდეს, რომ განვითარებულ ქვეყნებში მეცნიერების 50%-სა და მეტსაც კი მეწარმეები აფინანსებენ. სამწუხაროდ, ჩვენიანა ამაზე ლაპარაკი ჯერ ადრეა, მაგრამ ისიც ცხადია, რომ შემუშავებულია ვილაპარაკოთ მეცნიერების რეალურ წინსვლაზე მთლიანი ეკონომიკური გარემოს გაჯანსაღების გარეშე.

- როგორ განისაზღვრება ზღვრული და სახელისო ასაკი?

- საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის მიერ დამუშავებული ინსტიტუტების სამიშუბო დებულების შესაბამისად, უმცირესი მეცნიერ-თანამშრომლის თანამდებობა შეიძლება დაიკავოს მაქსიმალური 75 წლის ასაკამდე. ბევრი ნიუენსია პენსიითან დაკავშირებით, რომელსაც ინტერვიუთი ვერ გაითვალისწინებ. მაგრამ მთავარია - 2005 წლის 1 იანვრიდან ხელისუფლება იღებს ვალდებულებას, უზრუნველყოს მეცნიერები გაზრდილი პენსიებით.

- საქართველოში დღეს მეცნიერებათა აკადემიის და სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიაში 61 აკადემიკოსი და 65 წევრ-კორესპონდენტი, ყოველი მათგანი ამისთვის ხელფასს იღებს. შეიცვლება თუ არა რაიმე მათთვის ამ თვალსაზრისით?

- ჩვენ გვყავს ორი სახელმწიფო აკადემიის 96 ნამდვილი წევრი და 88 წევრ-კორესპონდენტი. “მეცნიერთა სოციალური უზრუნველყოფის გარანტიების შესახებ” კანონის შესაბამისად, 2005 წლის 1 იანვრიდან აკადემიკოსის სამისდებო ანაზღაურება (პონორარი) უნდა გაზდეს ათი, ხოლო წევრ-კორესპონდენტის - რვა მინიმალური ხელფასის ტოლი.

- რა ფუნქციები განსაზღვრება მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდენტს?

- მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდენტის ფუნქციები განსაზღვრულია “საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის შესახებ” საქართველოს კანონის მე-12 მუხლით და, როგორც ჩემთვის ცნობილია, ამ პუნქტის შეცვლას და, მით უმეტეს, აკადემიის გაუმჯობესება არა ვიანაირებს.

- როგორ იქნება მეცნიერების დოფინანსება?

- იმედი უნდა ვქონიოთ, რომ სახელმწიფოს ბიუჯეტიდან მეცნიერების დაფინანსება სულ უფრო მზარდი იქნება.

- ეს ძალიან სასიამოვნოა, მაგრამ მე ამ შემთხვევაში უფრო დაფინანსების პრინციპი მაინტერესებს. რას უნდა ელოდოს მეცნიერებს და გაიგოს, მაგალითად, ენამეცნიერების ინსტიტუტი სახელმწიფოა?

- როგორც მოგასწენთ, პირველ რიგში დაფინანსების მატებას. ეს, რა თქმა უნდა, მეცნიერთა სოციალური დაცვის კანონის აშუშავენსთანაა დაკავშირებული. ენამეცნიერების ინსტიტუტი და ყველა ამგვარი ინსტიტუტი აუცილებლად უნდა არსებობდეს; ჩვენი სახელმწიფო საკმარისი მხოლოდობა სხვა ვერაფერს გააკეთებს.

- ამაღელ ყველა ინსტიტუტს ბიუჯეტში განსაზღვრული ჰქონდეს თავისი კონკრეტული თანხა და მას უცვლელად იღება. ეს ასევე გავრცელდება?

- რა იყო ეს ფული? ხელფასები და მინიმალური საგადასახადი ხარჯები. რადგან ეს თანხა ასე მწირი იყო, ზოგი ინსტიტუტში კვირაში ორჯერ დადიოდნენ, დანარჩენ დღეებში არ მუშაობდნენ, რომ დღეებში მუშაობის გარეშე გაეკეთებინათ. ახლა ხელფასი გაიზარდა, აქ ორი აზრი არ არსებობს.

- ეს ცხადია, მაგრამ ხელფასი გარკვეული ოპტიმიზაციის გარეშე ხომ ვერ გაიზარდება?

- სწორედ ამისთვის ტარდება ატესტაცია. ატესტაციის უშუალოდ აკადემია ატარებს მისივე ინიციატივით. ეს ატესტაცია მტკივნეულია, მაგრამ გარდაუვალი პროცესი იქნება.

- კულტურის მინისტრმა, მაგალითად, ამას წინათ პარლამენტში, საკონსტიტუტო კვირაში ორჯერ დადიოდნენ, დანარჩენ დღეებში არ მუშაობდნენ, რომ დღეებში მუშაობის გარეშე გაეკეთებინათ. ახლა ხელფასი გაიზარდა, აქ ორი აზრი არ არსებობს.

- არსებობს ბაზისური დაფინანსების სისტემა. ეს არის მინიმალური დაფინანსება. გარდა ამისა, ყველა მეცნიერი ექნება შესაძლებლობა, მიზნობრივ პროგრამულ დაფინანსებაში ჩაერთოს. ინსტიტუტებს შეეძლება საშუალება, დადონ ხელშეწყობა სხვადასხვა ორგანიზაციებთან, ფორმებთან, მოიზიდონ თანხები და ასე შემდეგ.

კონცერტები

კონსერვატორიის დიდი საკონცერტო დარბაზი სიმფონიური მუსიკის კონცერტი. თბილისის კონსერვატორიის სტუდენტური ორკესტრი. დირიჟორი ლევ მარკიზი (ნიდერლანდები); სოლისტი მანანა დოიჯაშვილი (ფორტეპიანო) პროგრამაშია: სტრავენსკი, გოერცკი, პიაცოლა დას: 19:00 სთ.

თეატრები

ოპერისა და ბალეტის სახელმწიფო აკადემიური თეატრი რაულ ხაუნერა და Tango Five დას: 20:00 სთ.

თეატრალური სარდაფი ჰენრის იბსენი ნორა, ანუ თოჯინების სახლი რეჟისორი: გულნარა ბუთხუზი დას: 20:00 სთ.

თეატრალური სარდაფი ვაკეში ავქსენტი ცაგარელი “ხანუმა” რეჟისორი: ლევან წულაძე დას: 19:00 სთ.

თავისუფალი თეატრი ევრიპიდე, ჟან ანუი “მედეა” რეჟისორი: გოჩა კაპანაძე დას: 19:00 სთ.

კინომახაობთა თეატრი სტუდენტური ფილმების ფესტივალი “ჩვენ მოვდივართ” დას: 17:00 სთ.

პანტომიმის თეატრი “დონ ჟუანი” დადგმა: ამირან შალიკაშვილი დას: 18:00 სთ.

კინოთეატრები

რუსთაველი “50 პაემანი” დას: 12:30; 17:00 სთ.

“ვან ჰელსინგი” დას: 14:30 სთ.

“არსად აფრიკაში” დას: 19:00; 22:00 სთ.

ახმეტელი “ვან ჰელსინგი” 12:00; 16:30; 21:30 სთ.

“50 პაემანი” 14:30; 19:30 სთ.

ამირანი “ტროა” დას: 10:00; 13:00; 16:00; 19:00; 22:00 სთ. ფასი: 5-11 ლარი

გამოყვანა

ძველი გალერეა მიშა იაშვილის ნამუშევრების პერსონალური გამოყვანა

“ორიენტი ირაკლი ფარჯიანის ნამუშევართა მემორიალური გამოყვანა

“ქარვასლა” შალვა ხახანაშვილის ფოტოგამოყვანა

ბავშვთა ნახატების გალერეა გამოყვანა – “რა ვიცი ევროპის შესახებ”

კლუბები

“აჭარა მიუზიქ ჰოლი” რეზიდენტი დი-ჯეები კლუბის გახსნა: 22:00 სთ. ფასი: ბიჭებისთვის 20 ლარი გოგონებისთვის – უფასო

დაგეგმილ ღონისძიებების შესახებ შეგიძლიათ მოგაწყოდით ინფორმაცია ელექტრონულ მისამართზე: culture@24hours.ge

ნიგნის სახლი წარმოგიდგენთ

პარასკევს, 21 მაისს, 17 საათზე დავით გულუას ნიგნის - “დავებრუნდები თქვენთან” პრეზენტაცია. ***მისამართი: გამსახურდიას 31; ტელ:91 07 50***

23 მაისს და 6 ივნისს

გრიბოედოვის სახელობის სახელმწიფო დრამატული თეატრი საერთაშორისო კულტურულ-საგანმანათლებლო კავშირი “რუსული კლუბი” წარმოადგენს მუსიკალურ წარმოდგენას ალექსანდრე პუშკინის ზღაპრების მოტივებზე - “Превращения в Лукоморье” დამდგმელი რეჟისორები: ინგა გარუჩაძე და პეტრე ხოტიანოვსკი კომპოზიტორი თენგიზ ჯაიანი. დას: 13:00; 15:00 სთ.

საქართველოს რიჰარდ შაგნაირის საზოგადოება

22 მაისს, რიჰარდ ვაგნერის დაბადების 191-ე წლისთავზე, სამხატვრო აკადემიის საპქტო დარბაზში დაფუძნდება საქართველოს რიჰარდ ვაგნერის საზოგადოება. დასაწყისი 15 საათზე დასრება თავისუფალია.

“საუკითხოსო და არა ნახისმიერი”

კონსერვატორია მუსიკის მოყვარულთ ანგარიშს ახარებს

მაღი სარაზრიაკოვა

დღეიდან კონსერვატორიის დიდ დარბაზში სტუდენტური კონცერტების სერია იწყება. გარკვეულ საანგარიშო კონცერტებს, კონსერვატორიაში აქამდეც ყოველ წელს მართავდნენ. თუმცა, ამჯერად მზადება კონცერტებისთვის სულ სხვა დონეზე მიმდინარობდა: **“ჩვენ ვაბარებთ ანგარიშს არა მხოლოდ საკუთარ თავს, არამედ ზოგადად მუსიკის მოყვარულთ.** - აღნიშნავს კონსერვატორიის რექტორი მანანა დოიჯაშვილი - **თითოეული საკონცერტო ნომერი რთული კონკურსის საფუძველზე ირჩეოდა. ამ კონცერტზე გამოვლენ ის სტუდენტები, რომლებიც სულ ცოტა ხანში საერთაშორისო ასპარეზზე გავლენ”.**

კონსერვატორიის საანგარიშო კონცერტებს სტუდენტური ორკესტრი იწყებს. ორკესტრის პრობლემა დღეს საქართველოში საკმაოდ მწვავედ დგას. არა მხოლოდ სტუდენტურ, არამედ პროფესიულ დონეზეც კადრების სიმცირე მრავალი კომპრომისის მიზეზი ხდება. საბოლოოდ, კი მსმენელი ზარალდება. ამის გამო, კონსერვატორიაში პრიორიტეტულად სწორედ ეს დარგი ითვლება.

ბოლო რამდენიმე წელია, სტუდენტური ორკესტრი კონსერვატორიაში ისეთივე დატვირთვით მუშაობს, როგორც ჩვეულებრივი პროფესიული ორკესტრი: **“ჩვენი სტუდენტებისთვის თავიდან ცოტა უცხო, ყოველდღიური რეპეტიციები დილის 10-დან საღამოს 5 საათამდე გრძელდებოდა. დიდი სიახმევება იმის ყურება, რომ ორკესტრი ყოველდღიურად იზრდება და სტუდენტები ნამდვილ პროფესიონალებად ყალიბდებიან.”**

კონსერვატორიის სტუდენტური ორკესტრის წარმატებაში დიდი წვლილი მიუძღვის ცნობილ დირი-

მანანა დოიჯაშვილი

ჟორს ლევ მარკიზს, რომელიც ამჟამად ნიდერლანდებში მოღვაწეობს. მარკიზმა პოლანდიაში “კონსერვატორიის მეგობართა ფონდი” დაარსა. იგი აპარაგებს სტუდენტებს ინსტრუმენტებით, ნიჭიერ ახალგაზრდებს დაუნიშნა სტიპენდია, ერთ-ერთი სტუდენტი ნიდერლანდებში მის სახლში ცხოვრობს და მასტერკლასებს იღებს. ამასთან, როგორც დირიჟორი, სრულიად უსასყიდლოდ მუშაობს ორკესტრთან. ამ მუშაობამ გარკვეული შედეგი უკვე გამოიღო. გასულ შემოდგომაზე კონსერვატორიის სტუდენტურმა ორკესტრმა წარმატებული გასტროლები გამართა გერმანიაში და მონაწილეობა მიიღო ბონში, ბეთჰოვენის ფესტივალში. 2005 წელს უკვე დაგეგმილია ორკესტრის გასტროლები პოლანდიაშიც. მანამდე კი დეკემბერში ისინი კონსერვატორიის საშობაო კონცერტების ციკლშიც მიიღებენ მონაწილეობას.

სწორედ ლევ მარკიზის ხელმძღვანელობით მომზადდა კონსერ-

ახალი თაობის გერმანელი კინო

“რუსთაველში” პრესკონფერენციაზე

იქინება კინოს სახლში, ხოლო ორიგინალური ვერსიები – გოეთეს ინსტიტუტში. კვირეულის პროგრამაშია ცხრა ახალი, სრულმეტრაჟიანი ფილმი. ღონისძიების ორგანიზატორების თქმით, ძირითადი აქცენტი გაკეთებულია გერმანელ რეჟიმტრეებს შორის არიან: გერმანიის საგარეო საქმეთა სამინისტრო და საქართველოს კინემატოგრაფისტთა კავშირი.

რეტროსპექტივას ორ დარბაზში წარმოადგენენ. ქართულ ენაზე გახმოვანებული ფილმები ნაჩვენებია

ერთიანების ფონზე... ერთი სიტყვით, რეტროსპექტივას აქვს პრეტენზია, რომ ქართველ მაყურებელს თანამედროვე გერმანული კინოს უკანასკნელი წლების სიახლეებს გააცნობს. ამ ფილმების უმრავლესობა საერთაშორისო კინოფესტივალებზე სხვადასხვა პრიზებით აღნიშნა. მათ შორის, ალბათ ჩვენი მაყურებლისთვის განსაკუთრებით საინტერესო იქნება შარშან წლის საუკეთესო ევროპული ფილმის ტიტულის მფლობელი – “მშვიდობით, ლენინი!” ასევე, კვირეულის ფავო-

კვირეულის გარდა, “მედიან-ფილმი-პროდუქცია-სერვისი” კიდევ ერთი ინიციატივის ავტორია – სწორედ მათი დახმარებით თბილისის კინოთეატრებში დღეიდან დაიწყო ფილმის - “არსად აფრიკაში” ჩვენება. “რუსთაველში”, როგორც კინოთეატრის ხელმძღვანელებმა გუშინდელ პრესკონფერენციაზე გვაცნობეს, ფილმს ათი დღის განმავლობაში აჩვენებენ. როგორც გუშინ მერაბ წინიძემ განაცხადა, ფილმს ქართველად თავად მსახიობი ამოგვანებს.

ლო, რომელთა სახელებიც მითებად იქცნენ. როგორც დათომ თქვა, თურმე, ვეტერინარსაც ისევე შეუძლია იყოს საზოგადო მოღვაწე, როგორც მწერალს. თუმცა, დამეთანხმებით, მწერალს და ვეტერინარს ან ყსაბს, პროფესიის სპეციფიკიდან გამომდინარე, საკმაოდ არათანაბარი შესება აქვთ საზოგადო მოღვაწეობასთან. მაგრამ ეს დათოს საღამო იყო და მას სრული უფლება ჰქონდა, საკუთარი ორიგინალური აზრები გამოეხატა. აღსანიშნავია, რომ ეს აზრები საკმაოდ თამამი იყო. დათო მიიჩნევს, რომ ლიტერატურა ჩიხში შევიდა და ველაფაფერს ახალს ეერ ამბობს, არ შეიძლება “ჩვენს დროში წერო თომას მანის მანერით, ისევე როგორც გოლსუორთი წერდა ბაულზაკივით, რაც სასაცილოა”.

საღამოს ბოლოს კი, დათო ქართველიშვილი კიდევ უფრო განზოგადდა და თანამედროვე ცივილიზაციის განხილვას შეუდგა, რომელსაც მურზე აგებული უწოდა. დასრულების შემდეგ, ერთ-ერთმა მსმენელმა ქალბატონმა მას მადლობაც კი გადაუხადა არსებობისათვის. ასეთი მაღლფარდოვნების რა მოგასხენოთ, მაგრამ საღამო საკმაოდ ცოცხალი, საინტერესო და, როგორც ინგლისელები იტყვიან, fresh გამოდგა.

კანის ფესტივალის დღიური

ნანსტან ნიქარაძე
საპუ. არო. კანიაძე

ფესტივალის დასრულებამდე სამი დღით ადრე, საკონკურსო პროგრამის თერამეტი ფილმიდან თხუტმეტის პრემიერა უკვე შედგა. 22 მაისს კი დაჯილოების ცერემონიაზე 57-ე ფესტივალის რვა წევრისგან დაკომპლექტებული ჟიური ვერდიქტს გამოიტანს. მისი თითოეული წევრი (ცმანუელ ბერი, კეტლინ ტერნერი, 32 წლის ამერიკელი მწერალი ედვიჯ დანტიკატი, ბრიტანელი მსახიობი ტილდა სვინსტონი, ფინელი კინოკრიტიკოსი პეტერ ვან ბაგი, ბელგიელი მსახიობი და სცენარისტი ბენუა პოულეოორდე, ჰონკონგელი და ამერიკელი რეჟისორები ტსუი პარკი და ჯერი შატსბერგი) პირველად ფესტივალის არსებობის მანძილზე, ვალდებული იქნება საჯაროდ დასაბუთოს რატომ მისცა ხმა ამ თუ იმ ფილმს. თუმცა მანამდე ფესტივალის მუშაობის კიდევ სამი დღე და არა მხოლოდ საკონკურსო, არამედ ფესტივალის ფარგლებში მიმდინარე ყველა სხვა პროგრამით გათვალისწინებული ფილმების ჩვენების ციებ-ცხელება გრძელდება.

■ ■ ■

კანის ფესტივალი ერთ-ერთი ყველაზე მედიატიზირებული მოვლენაა. ამის ნათელი დასტურის ფაქტიც არის, რომ მისი მიმდინარეობა მსოფლიოს 70 ქვეყნის მედიების წარმომადგენელი 4 ათასი ჟურნალისტის მიერ მოქმედება. ხოლო თავად ფესტივალი კიდევ ერთხელ ცხადყოფს, რომ კინორამბოზა მძლავრ ინდუსტრიად იქცა, რომლის მასშტაბიც - ინვესტიციების და მიღებული მოგების გათვალისწინებით - წლიდან წლამდე მხოლოდ იზრდება. 2004 წლის ფესტივალის ტრადიციულმა "კინობაზარმა" ამჯერად კინოპროდუქციის დისტრიბუტორების, ექსპორტიორების, მყიდველების და გამქორავებლების, ანუ კინობაზრის პროფესიონალების რეკორდულ რაოდენობას (8 382) მიაღწია. სწორედ ისინი გაიტანენ მსოფლიოს 69 ქვეყანაში იმ ფილმებს, რომლებიც კანის 57-ე ფესტივალზე წარმოდგენილი. მათ შორის, პირველ რიგში, აღიარებული ბლკბასტერები და იმედია, საატგორო კინოს მცირეზიუჟეტებიანი, ნაკლებად შემოსავლიანი, მაგრამ ირიკინალური ფილმებიც იქნება; რომელთაც თავისი მაყურებელი, საბედნიეროდ, ჯერ კიდევ ჰყავს.

როგორც ერიხმად აღნიშნეს ჟურნალისტებმა და კრიტიკოსებმა "ნამდვილი კინოს" თავისებულებების სიღრმის ფესტივალის გუზინდელი დღე მნიშვნელოვან მოვლენად იქცა. პრო-

ჟან-ლუკ გოდარი 73 წლისაა

გრამის "კანის კლასიკა" ფარგლებში ნაჩვენები იყო მიქელანჯელო ანტონიონის ახალი მოკლემეტრაჟიანი ფილმი "მიქელანჯელოს მხერგა", ხილი კონკურსგარეშე პროგრამაში ჟან-ლუკ გოდარის "ჩვენი მუსიკა".

თავად ანტონიონის სურვილით ფილმის საერთაშორისო პრემიერამდე მისი ჩვენება კანში შედგა. მართალია სენასი ფესტივალის სასახლის მაგივრად, გაცილებით მცირეზიუჟეივან ბუნეულის სახელობის დარბაზში გაიმართა და მას არც ფესტივალის სტუმრებს შორის მყოფი მიკ ჯანგერი და ნაომი კემპბელი, არც ტარანტინო და არც სხვა რომელიმე სუპერგარსკვლავი დასწრებია, მაგრამ სპეციალურად პრემიერაზე რომიდან ჩამოსულ 91 წლის მძიმედ დაავადებულ რეჟისორს პუბლიკა ხანგრძლივად ივაციებოდა შეხვდა. სენასი კი 1967 წლის კანის ფესტივალის მთავარი პროზის მფლობელი ფილმით Blow Up-ით გააგჟმელდა.

ჟან-ლუკ გოდარი წლევანდელი კანის ფესტივალზე ჩვეული პროფიკაციული ხასიათის განცხადებებით, საფრანგეთის აუდიო-ვიზუალურ ფეროში მომუშავეთა საბოტრესტო აქციების მხარდაჭერით და ახალი სრულმეტრაჟიანი ფილმით "ჩვენი

მუსიკა" წარდგა. არავის გაკვირვებია, რომდესაც ფილმის ჩვენების შემდეგ გამართულ პრესკონფერენციაზე გოდარმა სიტყვა სწორედ საპროტესტო მოძრაობის აქტივისტებს დაუთმო და განაცხადა: "რაც ნაკლებს ვილაპარაკებ, მით ნაკლებს სისულელეს ვიტყვი. ჯობია იმ ადამიანებს მივცეთ სიტყვა, ვის გარეშე კინო ვერ იარსებებს. ჩვენ კი კინო გვჭირდება".

პროფიკატორის და მეამბოხის რეპუტაციის მქონე 73 წლის გოდარი ამჯერადაც თავისი მისწრაფებების და ჩვევების ერთგული რჩება: მისი ცინიკური და კრიტიკული განცხადებები ფესტივალის პროგრამაში მონაწილე ფილმებზე და მათ ავტორებზე (მან მაიკლ მურს და ემირ კუსტურიცას სულელები უწოდა), ზოგადად თანამედროვე კინემატოგრაფზე თუ ცალკეულ პიროვნებებზე (ევროპის კომისარი განათლების და კულტურის საკითხებში ვივიან რედინგი არარაობად მონათლა), ფესტივალის კულტურაში გამართული ცხარე დებატების საბაზი გახდა.

დასაკონკურსო პროგრამაში წარდგენილი გოდარის ახალი სრულმეტრაჟიანი ფილმის "ჩვენი მუსიკა" ძირითადი მოქმედება სარავემო ვითა-

რდება, რომელსაც რეჟისორი ომები-სა და წგრევის ისტერიით შეპყრობილი თანამედროვე სამყაროს სიმბოლოს დატვრთვას ანიჭებს.

სამწანლიანი ფილმი (სამეფო 1 - ჯოჯოხეთი ; სამეფო 2- განსაწმენდელი ; სამეფო 3 - სამოთხე) მხატვრული და დოკუმენტური კინოს ელემენტების ერთობლიობას წარმოადგენს. "ფილმი-ტრიბუტი ასე შეიძლება გაიმიფროს: წარსული, აწყმო და მომავალი, განაცხადა გოდარმა პრესკონფერენციაზე. მათ ჯოჯოხეთი წარსულში უკვე გაიარეს, ახლა განსაწმენდელში აწყ აწყმოში არიან, ხოლო სამოთხე, ვფიქრობ აღარ ექნებათ". მიუხედავად ამისა, გოდარი თავის ფილმს მაინც ოპტიმისტურად მიიჩნევს, რადგან სარავეოს იგი ახალი ევროპის, აწყ ევროპის იმ წანლის მეტაფორადაც აღიარებს, რომელსაც დანარჩენ ევროპასთან გაერთიანების სურვილით აღმშენებლობის დანყება ძალუძს.

დადგმულ მიზანსცენებში და მსოფლიო ომების ამსახველი სატელივიზო რეპორტაჟების ფონზე რეალური თუ გამოგონილი პერსონაჟები (ფილმში თავად გოდარიც მონაწილეობს) დიდაქტიკურ, ინტელექტუალურ და ფილოსოფიურ მონოლოგებში სიცოცხლისა და სიკვდილის საკითხის გააზრებას ცდილობენ. ფილმში მნიშვნელოვან ადგილს პალესტინა-ისრაელის კონფლიქტის თემაც იკავებს, რომელიც ფილმის სამი ებრაელი და პალესტინელი პოეტის მამუდ დარვირის პერსონაჟის ხაზით ვითარდება. "ფილმის მეოთხე ებრაელი მე ვარ. მინდა იცოდეთ, რომ მე ზოგადად კინემატოგრაფის ებრაელი ვარ" - განაცხადა გოდარმა. ხოლო შეკითხვაზე - "რატომ აირჩიეთ სარავეო მოქმედების ადგილად?" - გოდარმა ჩვეული, ხშირად მხოლოდ მისთვის გასაგები ორატორიული მასუხი გასცა: "რატომ სარავეო? იმიტომ რომ... პალესტინა!" ფილმის "ჩვენი მუსიკა" ჩვენების და პრესკონფერენციის შემდეგ გამართული ხანგრძლივ და წინააღმდეგობებით აღსავსე დებატები ერთხმად აღიარებული ქეშმარიტების დეკლარაციით დასრულდა: გოდარი-გოდარია!

■ ■ ■

იმავე დღეს, სლამოს ცხრა საათზე, პალმების პლიაჟის კინოთეატრში მილომ ფორმანის ფილმის "თემების" ჩვენება შედგა. სენასის დასასრულს საფრანგეთის კულტურის მინისტრმა რონო დონდედი დე ვაბრმა მილომ ფორმანს საბავიო კაბოინის ორდენი, კვენტინ ტარანტინოს კი ხელოვნების ორდენი გადასცა.

ქართული კლივიზის სუდი და კარბი ათეული

ნიკო ნარბაძე

ალბომების რეცენზია კარგი საქმეა, მაგრამ გერაფრთი მოიცავს ქართული მუსიკალური სცენის სრულსაქტებს. ჯერ ერთი, თუდნაც იმით-რომ რომ, ბევრი სიმღერა არც ერთ ალბომში არაა შესული, ან იმდენად გვიან შედის, რომ აზრით აღარა აქვს. აი კლიბები კი სულ სხვა საქმეა, უფურბე ერთი დღე პირველ სტერეოს და უკვე იცი რა ხდება საქართველოში.

ამასთან, რამდენიმე არხი აკეთებს ქართული კლიბების პიტ-არადას. მე ამ პიტ-პარადების არ მგერა და საბასუხოდა ალტერნატიული, ყველა დროის ყველაზე ცუდი და კარგი ქართული კლიბების ათეულები შევქმენი. რა თქმა უნდა, თქვენ ამ ჩამონათვლის არ დაეთანხმებით, მაგრამ გარწმუნებთ, რომ ჩარტი პატიოსნად, მხოლოდ საკუთარი აზრის გათვალისწინებით გააკეთეთ. თან თითოეული კლიბს მცირე კომენტარიც დავუთრე.

კარბი ათეული

10. უცნობი - მატარებელი
მართალი რომ გითხრათ, უცნობი და მისი შემოქმედება არ მიყვარს. არ მიყვარს კი არა, შავი სიძულვილით მძულს, მაგრამ აქ ობიექტურობას ვითამაშებ და კარგების სიშიმ შევიფიქრა. მხიარული კლიბია და თან მტრ ბევრი ცნობილი სახეა. თან მეგობრებთან ერთად თუ უყურებ, საქართო-სალაპროკო თემას ყოველთვის გაძლევს.

9. "ნიკოლოშო" - მეტერული
აი კიდევ დამეორჩილო კონოტექტურას. არც ამ სიმღერაზე ვფიქრობ, მაგრამ დღემდე არა ჩემს მეგობრებს მოსწონთ. ტვტობა არის ამპი რაღაც კარგი. 8. "ძებნილი" - ჩემი ძებნილი
სიტყვები "დახვნილი", "არაორდინარული" და "გემოვნებისა" ამ კლიბს არ მიესადაგება. სამაგიეროდ სახალისოა ძალიან და სასაცილო მისამღერიც აქვს. საერთოდც მომწონს ძებნილები, გარდა იმ შემთხვევების როდესაც რუსული სტრუქტურლების სიმღერებს მღერიან ან გიგა კვერტაძისთან ერთად ჩნდებიან.

7. "სოფტ ეჯექტი" - Dozing Day
სიმღერაც კარგია და კლიბიც. შეიძლება ჩემი სუბიექტური განცდა იყოს მხოლოდ, მაგრამ ნახვისას სულ ბაჟეობა მახსენდება. განსაკუთრებით, როდესაც ქეშოეთის ფოტოები ჩანს ეკრანზე. იქ ვისვებნები ხოლმე სულ.

6. სოსო თოლორაია და მარიკა თხელიძე - ქვეყანა არია
მუდმივად მოძრაი ხელ-ფეხი, ენდი უორპოლი, სტუდია გაიტანეს,

რაცხივრეა

ქვეყანა არია. ქართველი პასპალიკების ყველაზე კარგი კლიბი, რომელშიც არც დახარჯული ათასები გეცმდე თვალში და არც ვილაიცის ცუდად შენიღბული ძუძუები. სიმღერაც, ალბათ, ყველაზე ასატანია პირველი სტერეოს პიტებს შორის. ასატანი კი არა ძალიანაც კარგია.

5. "33ა" და "ზუმბა" - ბეერების ზღვები

"ვაკის პარკს" რომ დავესესხოთ, კლიბი დიდი არაფერი, მაგრამ მგნითი კარგი სიმღერა ყოფილა. კლიბი სწორედაც რომ "33ა-ს" შესაფერი-სია, არაფერი თვალისმომჩრელი, გიტარა, მუსიკა, ზღვა, გზა.

4. ბაკურ ბურდული - ფეთქავს
ამ კლიბისათვის უფრო კარგი ადგილიც შემიძლია დამეთმო, მაგრამ კონოტექტურას რა ვუთხარი, ზედა პოზიციებზე მარტო ბაკური ხომ არ იქნება. ერთადერთი ქართული კლიბი, რომელიც გასაცხებად გადმოიტანა რაღაც ამზავს, სიმპათიური პერსონაჟები ჰყავს და სიმღერაც კარგი ახლავს.

3. არაკლი ჩარკვიანი - ნანასი
არ ვიცი რაზეა ეს კლიბი არ რატომ ჩანს ხან პარიზი, ხან ტბებზე, ხან კი რაღაც ჯადოსნური გვირბიან, მაგრამ მართალი გითხრათ, არც მაინტერესებს. კლიბი სიმღერას ყოველმხრივ უხდება და განსაკუთრებით. რა განწყობას? არა აქვს ამას მნიშვნელობა, მთავარია ქმნის.

2. "ერისონი" - შატლის ასული
ვიცი, ჯობდა არ ფერინათ და ვერც მე ვხდები რატომ უნდა ქმონი იმ ბავშვებმა საქმელი, მაგრამ კლიბმა პირველ ნახვისას დიდი შთაბეჭდილება მოახდინა. მეორე ნახვისასაც და მიუხედავად ბევრი ნაკლისა, მაინც ამპიარა კარგი კლიბია.

1. ბაკურ ბურდული - გამოგია ხვალ

ერთი შეხედვით არაფერი კლიბიც არ არის, იაფად გადაღებული, ძველი თითქოს უაზრო ვიდეოა, ასე არაა? არაა ასე და სულაც არაა საქიორი ბევრი ფული კარგი კლიბის გადასაღებად. საქმარისია თერთ ზონზე თოხი სიმპათიური ახალგაზრდა ნორმალურ სიმღერას მღეროდეს და კარგი კლიბიც მზადაა. ამასთან "გამოგია ხვალ" ერთადერთი ქართული "როკ" კლიბია. როკს არ სჭირდება ზედმეტი პრანჭვა და გრეხვა - დადევო და დაუკარი. ბაკურ ბურდულიც სწორედ ამას აკეთებს.

ცუდი ათეული

10. სხვადასხვა შემსრულებელი - გიხაროდენ
ვაღიარებ, ამაზე ბევრად უარესი

ენიო კასაბაძის სპიხი

12, 15, 18 და ს

მაშინ, როდესაც მთელ მსოფლიოში ოჯახი საკუთარ სახლში ტელევიზორს ბუტაფორიულ ყუთად აქცევს, ჩვენ წრეში რაღაც ციფრებს ესვამდ და მაყურებელს მითითებას ვაძლევთ, ვინ რას უყუროს, როდის და რატომ. არადა, მაგალითად ევროპაში, ახალგაზრდა ოჯახები ახალი სახლის მოწყობისას, ძირითადად, ამ საინფორმაციო ყუთის საერთოდ არ ყიდულობენ ან კი მას მხოლოდ ის დატვრთვდა აქვს, რომ ვიდვითეკებიდან მათთვის სასურველი ფილმი გამოიტანონ და თავისუფალ საღამოს სწორედ მას შეხედონ. ძირითადად კი, მას ისეთივე ყურადღებას უთმობენ, როგორც საქართველოში, მაგალითად, ბურჟუაზიულ ოჯახში, ლიტერატურის ფერადი და კარგი ხარისხის ტომეულებს, რომელიც ჩვენ შემთხვევაში ზუსტად ჯდება თარამ შედარებული წიგნების ფერთა გამაში და სწორედ ამ მიზნით, არა შინაარსის თუ ავტორის, არამედ გამოცემის ხარისხის მიხედვით იყო შეძენილი თავის დროზე. მახსოვს, ერთ-ერთ ოჯახში სკოლის პერიოდში ჩემთვის ერთი ტომი კითხოვდ დროებით. რამდენიმე დღეში პატრონმა დამირეკა და წიგნი უკან მომთხოვა, საბაბად კი ის მოიყვანა, რომ ძალიან უშნოდ გამოიყურებოდა მისაღებ ოთახში თაროს ის ნაწილი, რომელსაც ეს ერთი ტომი აკლდა. რასაკვირველია, დაირევა სიმეტრია, ფერთა პარმონიულობა და ბოლოს და ბოლოს, რას იფიქრებდნენ მოსული სტუმრები. მომიტყვეთ ეს პატარა ლირიკული გადახვევა, მაგრამ შედარებისთვის, ვფიქრობ, აუცილებელი იყო, ვინაიდან როგორც ეს კარგი გამოცემის ტომეულები ჯერ კიდევ ბუტაფორიად დევს ქართულ მსხვილ თუ წვრილ ბურჟუაზიულ ოჯახებში, დაახლოებით ასეთივე დატვრთვა აქვს ევროპაში ტელევიზორს. ბუნებრივია, საუბარია ზოგადად და არა საყოველთაოდ, მაგრამ ტელე-ისტერიაზე ყველა თავისუფრად ცდილობს უარი თქვას. საქართველო ამგვარი ტენდენციებისგან შორს არის, მაგრამ გამოჩნდა რაღაც მრგვალი, ეკრანის კუთხეში და შიგ მოთავსებული ციფრები თუ ასო-ბგერა. და რას ნიშნავს ეს ციფრები, 18 - 7-დან 24 საათამდე ამ კატეგორიის ფილმების ჩვენება აკრძალულია და ბუნებრივია 18 წლამდე მოზარდებს მათი ყურება ეკრძალებათ. 15 - ამ ციფრით აღნიშნული ფილმების ჩვენება მხოლოდ 23 საათის შემდეგ არის დაშვებული, 12 - კი 8-დან 22 საათამდეა აკრძალული. ა ყველა დროის ყველა ასაკის მაყურებლისათვის არის განკუთვნილი.

ზოგადად ეს დაგვიანებული, მაგრამ სწორი მიმართულებით გადადგმული ნაბიჯია. მაგრამ ერთია: შეზღუდული მხოლოდ საღამოს საათებში მოქმედებს. თუმცა, მოზარდი არა მხოლოდ საღამოს საათებში ზის ტელევიზორის პირისპირ. პირიქით, ისიც შეგვიძლია ვთქვათ, რომ საღამოს საათებში ტელევიკრანი მთლიანად უფროსებს აქვთ ოკუპირებული და სხვადასხვა არხზე წარმოდგენილი, მაგრამ ერთი იმ იმავ ინფორმაციით ივსებენ თავს. ამიტომაც ახალგაზრდების უმეტესი ნაწილი საღამოს საათებში იძულებით ქართული პოლიტიკის მეთვალყურე ხდება და ამიტომაც არის, რომ 2 წლის ასაკიდან იმ ასაკამდე, ვიდრე საკუთარი აზრი ჩამოუყალიბდება, ყველა ბავშვმა იცის როგორი კაცია ფენია, სააკაშვილი, ნათელაშვილი თუ "ცხონებული" ვიტალი ხაზარაძე. ამით იმის თქმა მინდა, რომ გარდა უფასოხის ფილმებისა, ბავშვები კიდევ მრავალი სიმანხიფისგან გყავს დასაცავი და კარგი იქნება, თუკი მომავალში ამაზეც ვიფიქრებთ. (ქართული ესტრადა ერთ-ერთია). მაგრამ, ამ ეტაპზე იქნებ მოვითხოვით, თუნდაც 8-დან 10 საათამდე, ახლად მიცვალებული ადამიანის იარების მსხვილი ხედები მაინც არ გავჩვენოთ საინფორმაციო გადაცემებში.

დასაწყისისთვის ისიც კარგია, რომ ფილმები კატეგორიებად დაყავით და თავისუფალი თუ შეზღუდული საათებიც მიუვითიეთ. მე მხოლოდ ერთი კითხვა მაქვს და ჩემი ქვეყნის საბაზიც მხოლოდ ეს გახლავით. ვინ ყოფს ამ ფილმებს კატეგორიებად. როგორც ოფიციალურად არის ცნობილი, ეს ადამიანები თავად ტელევიზიების ხელმძღვანელები არიან. რთული დასაჯერებელია, რომ ტელეკომპანიების ხელმძღვანელები თუ უბრალო მუშაკები ამ ფილმებს წინასწარ უყურებენ. ყოველი ტელეარხი დღეში მინიმუმ 3-4 ფილმს აჩვენებს, აქედან გამომდინარე, ამ ე.წ. ჟიურის, კვირაში საშუალოდ 28 ფილმის ნახვა უნებს; ნახვა და შემდეგ მისთვის კატეგორიის მინიჭება. დამტკიცებებით, რომ ამგვარ მსხვერპლზე არც ერთი ტელეკომპანიის მუშაკი არ წავა. აქედან გამომდინარე, ვფიქრობ, რომ ფილმების შეფასება თავად ვიდეო კასეტის უკანა მხარეზე მინეროლი ანოტაციების საფუძველზე ხდება, რომელიც ხშირ შემთხვევაში ფილმის შინაარსსაც კი ვერ ჰყვება. ამიტომაც არის, რომ ხშირ შემთხვევაში, ჩემი ხანმოკლე დაკვირვების შედეგად არც ერთი, ამ შემთხვევაში "ციფრი", ფილმის კატეგორიას არ შეესაბამება. რატომაც ისეთ ფილმს აქვს 18-იანი ნიშანი მითითებული, რომ ნამდვილად გაუგებარია, რატომ არ უნდა ნახოს არამც თუ 18 წლამდე ასაკის, არამედ თუნდაც 18 წლის ასაკის ადამიანმა.

კულმინაცია

ერთი ყურმოკრული ინფორმაციის სიმართლეზე ვეჭვობ. ფილმების შეფასებისას ჟიურის წარმომადგენელთა შორის, როგორც ამბობენ, საკულისო პირებიც მონაწილეობენ. შესაძლებელია ეს ინფორმაცია სიმართლეს არ შეესაბამებოდეს, მაგრამ ამ ეჭვის საფუძველს ეკრანზე გამოსახული იმნიშები ნამდვილად იძლევა.

ცოტა ხანში მოზარდი თაობა ისეთი აკრძალვების წინაშე დადგება, რომ შესაძლებელია საბოლოო ჯამში უარესი შედეგი მივიღოთ, ვიდრე მოვლდეს გვაქვს. თუკი დღეს ახალგაზრდების ნაწილი ეკლესიაში საკუთარ მძღვარს უსმენს, რომელიც გულმოდგინედ უმტკიცებს, რომ ჯონ ლენონი, მიკ ჯაგერი, მადონა თუ ნებისმიერი სხვა კარგი ან ცუდი მუსიკოსი, მომღერალი, მსახიობი - უშპაკის მოციქულები არიან და სცენაზე მოძრაობით - 666-ს ხაზავენ, ამას ქართველი ახალგაზრდები მომავალში საკუთარ სახლში, საკუთარ ტელევიზორში მოისმენენ. გაიგებენ რამდენი "სატანისტი" მწერალი, პოეტი, კინორეჟისორი და საერთოდ ხელოვანი ცდილობს მოსახლეობის ემპაკის გაზზე დაუყენებს და შეცდუნას.

ერთი ამბავი მახსენდება. როდესაც ჩემი ეკლესიური ნაცნობი ერთ-ერთი ფილმის ნახვის შემდეგ, ერთ-ერთი მსახიობი ქალბატონის მიმართ გალიზიანებას ვერ მაღავდა. ყურადღება მიაქცევით - აქ გალიზიანება იყო არა გამიოს, არამედ მსახიობის მიმართ, რომელმაც ფილმში საკუთარი შეილება მიატოვა. იმ დღიდან ეკლესიურმა ნაცნობმა ის მსახიობი შეიძულა. ამიტომ, უმოჩილესი თხოვნა იქნება ყველა ტელეკომპანიის მესვეურთა მიმართ, თუკი მხატვრული ფილმების შემფასებელთა რიცხვში საეკლესიო პირები ჯერ არ შეგვიყვანია და მომავალში ვაპირებთ, ჯერ ზოგიერთი მათგანის და შემდეგ მომავალი თაობის გაწათლებაზე ვიფიქროთ, თორემ შედეგად ჩემი ეკლესიური ნაცნობის მსგავს სიბნელეს მივიღებთ.

სტატიის ავტორთან დაკავშირება შეიძლება ელქტრონული ფოსტით: nergadze@hotmail.com

კრიკი

კლიპოს ტრუსაზ ფასი ჰქონია

უკრაინელი ძმები ვლადიმირ და ვიტალი კლიჩკები რინგზე მაგარი ბიჭები ჩანან. ლენოქს ლუისი, კრის ბერდი, კორი სანდერსი... რომელი ერთი ჩამოეთვალათ? თითოეულ მათგანს უგემია მათი მუშტები. თუმცა, უკრაინელთა მრის-ხანე გამომეტყველება თუ საქციელი რინგს მიღმა არ ვრცელდება. ცხოვრებაში, ისევე როგორც რინგზე, ვლადიმირსა და ვიტალის არაერთხელ დაუმტკიცებიათ, რომ დიდი გული აქვთ. იცინა ქველმოქმედება, ეხერხებათ ხუმრობა. საარსკოვ ძველმა ისტორიაც, რომელიც ვიტალის ტრუსებს შეეხება.

ვიტალის შესთავაზეს, აშუნიციდინ ნებისმიერი ნივთი გაეტანა აუქციონზე, რომლის შემოსავალი მშობრ ბავშვთა დაზურებას მოხმარდებოდა. შვარჩის ტრუსი, რომელიც, როგორც ვიტალი ამბობს, ხელოვნების ნიმუშია. მიუხედავად ამისა, თავდაც გაოცებული დარჩა, როდესაც Hugo Boss-ის ლიბლით დამუშენებული "ნაგლეჯის" ფასი შეიტყო. ალბათ, იკითხავთ,

რა ღირდაო. საბოლოო ფასმა 50 ათასი დოლარი შეადგინა. როგორც ვიტალიმ მოგვიანებით აღნიშნა, ამ ფასში მეტოქის სისხლის ლაქებიც შედიოდაო.

საინტერესო ისტორიაა ფერწერულ ტილოსთან დაკავშირებითაც. მას შემდეგ, რაც სამხრეთაფრიკელმა კორი სანდერსმა კრივის მსოფლიო საბჭოს (WBC) ტიტულისთვის ბრძოლაში ვიტალისგან ნოკაუტი იგება, ირკვევა, რომ მუშტთან ერთად სანდერსს საჩუქარიც მიუღია. საბჭოს უმთავრესი ტიტული სთვის ორთაბრძოლის წინ ხმები დადიოდა, რომ სამხრეთაფრიკელისთვის ნახატი ჰქონდათ გამზადებული. ტილოზე ყოფილა მინანური "კორი". ტილო კი ორთაბრძოლის შემდეგ ვიტალის შეუძენია, ამა-სთან, სულ რაღაც 500 დოლარად. ვიტალიმ ახალ შენაძენში პატარა კორექტივი შეიტანა – სამხრეთაფრიკელი მეტოქის სახელის გასწვრივ სიტყვა "Sorry" ჩაამატა, ანუ ბო-დში, კორიო!

TV-სპორტი

პარასკევი. 21 მაისი

HTB+ФУТБОЛ

09:00 NBA TV. NBA-ს მიმოხილვა
09:30 NBA TV. ყველაფერი NBA-ს შესახებ
10:00 10:00-დან 13:00-მდე შესვენება
13:00 თავისუფალი დარტყმა
13:15 საუიკენდო მატჩების ანონსი
13:20 ლიბერტადორესის თასი. ფინალი. პირველი მატჩი. "რივერ პლეიტი" (არგენტინა) – "დეპორტივო კალი" (კოლუმბია)
15:00 ლიბერტადორესის თასი. ფინალი. პირველი მატჩი. "სან კაეტანო" (ბრაზილია) – "ზოკა ხუნიორსი" (არგენტინა)
16:45 თავისუფალი დარტყმა
17:00 "FUTBOL MUNDIAL"
17:30 "დარტყმა გოლისთვის"
17:45 "ფეხბურთი ანიდან ჰაემდე"
18:15 განვლილი კვირის პიტ-ალუმები – ინგლისის ჩემპიონატი. "ასტონ ვილა" – "მანჩესტერ უნიანტედი"
20:00 "კეროფანკლუბი"
20:30 "გაიტანე"! დარკო კოვანჩევიჩთან ერთად
21:30 სახვლიო ტელეპროგრამა
20:50 თავისუფალი დარტყმა
21:05 ლიბერტადორესის თასი. ფინალი. პირველი მატჩი. "რივერ პლეიტი" (არგენტინა) – "დეპორტივო კალი" (კოლუმბია)
22:50 ლიბერტადორესის თასი. ფინალი. პირველი მატჩი. "სან კაეტანო" (ბრაზილია) – "ზოკა ხუნიორსი" (არგენტინა). შესვენებისას (23:40) – თავისუფალი დარტყმა
00:45 ჩემპიონთა ლიგა. ნახევარფინალი. "მონაკო" – "ჩელსი". პირველი მატჩი
02:40 გერმანიის ჩემპიონატი. მატჩების მიმოხილვა
03:40 03:40-დან 04:00-მდე შესვენება
04:00 NBA TV. NBA-ს მიმოხილვა
04:30 NBA TV. NBA-ს ლეგენდები: აიზია ტომასი
05:00 NBA TV. დღიური
06:00 NBA TV. დასავლეთ კონფერენციის ფინალი. პირველი თამაში. პირდაპირი ტრანსლაცია

HTB+СПОРТ

11:00, 14:00, 20:00, 21:45 პრესცენტრი
11:20, 22:00 "ოლიმპის შვილები"
11:25, 14:15 "ფორმულის პარმონია"
11:45 "მოტოცებული კვირა"
12:30 ჩოგბურთი. გუნდური მსოფლიო ჩემპიონატი დოსელდორფში
14:30 "შვერვალ გვეძახის" – ვერესტი. ჩრდილოეთ კედლის ცენტრში
15:00 ჰოკეი. სტენლის თასი. ნახევარ-

ფინალი. "PHILADELPHIA FLYERS" – "TAMPA BAY LIGHTNING". მე-6 მატჩი
17:15 NBA-ს საკალაბურთო მიმოხილვა
17:40 "NHL – პლუს"
17:55 ცურვა. რუსეთის ჩემპიონატი. პირდაპირი ტრანსლაცია
20:15 "სპორტული გლობუსი". "Trans World Sport" წარმოგიდგენთ
20:45 "ფარი და ბურთი". გადაცემა ლათინურთზე
21:15 "ნოკაუტი". ტელეფურნალი პროფესიულ კრივზე
22:05 სახვლიო ტელეპროგრამა
22:15 "შვერვალ გვეძახის" – ვერესტი. ჩრდილოეთ კედლის ცენტრში
22:45 ჰოკეი. სტენლის თასი. ნახევარფინალი. "PHILADELPHIA FLYERS" – "TAMPA BAY LIGHTNING". მე-6 მატჩი
01:00 "NHL – პლუს"
01:15 ახალი ამბები
01:30 ჩოგბურთი. გუნდური მსოფლიო ჩემპიონატი დოსელდორფში

EUROSPORT

11:30 ფეხბურთი. უფავს ისტორიები
12:00 "სუპერბოლები გამოსასვლელ დღეებში". ტელეფურნალი
13:00 ფეხბურთი. ევრო 2004-ის ჩემპიონთა თაობა
13:30 რალი. მსოფლიო ჩემპიონატი კვიპროსში
14:30 პლაჟის ფრენბურთი. მსოფლიო სერიის ეტაპი ბრაზილიასა და აფრიკაში
15:30 ფეხბურთი. FIFA Centennial საფრანგეთში
16:30 ფეხბურთი. FIFA Centennial საფრანგეთში
18:15 ჩოგბურთი. საჩოგბურთო ისტორიები
18:30 ველორბოლა. იტალიის ტური
20:30 ჩოგბურთი. საჩოგბურთო ისტორიები
20:45 ფეხბურთი. ევრო პლანეტა
21:15 ფეხბურთი. FIFA Centennial საფრანგეთში
22:15 ფეხბურთი. FIFA Centennial საფრანგეთში
00:00 ყველაზე ძლიერი ადამიანი. სუპერსერია – გრან-პრი საფრანგეთში
01:00 ყველაზე ძლიერი ადამიანი. სუპერსერია – გრან-პრი საფრანგეთში
02:00 ექსტრემალური სპორტი. ახალგაზრდული ზონა
02:30 ახალი ამბები
02:45 სუმო. გრანდ ტურნირი (ბაშო)
03:45 ჩოგბურთი. საჩოგბურთო ისტორიები
04:15 ახალი ამბები

საინფორმაციო მაღალხარისხიანი გახმაურება "24 საათი"

საერთაშორისო კონფედერაციის

ლიგა

ფეხბურთი

დავით ყიფიანის

თასის ფინალი

დინამო თბილისი

თბილისი VS სპორტი

გორკალო ქუთაისი

26 მაისი. ლოკომოტივის სტადიონი.

დასაწყისი 20:00

პროფესიული ფეხბურთის ლიგა და საქართველოს ფეხბურთის ფედერაცია გვპატივებენ ფინალურ მატჩზე. მომხმარებელი, ისაბარებელი ფეხბურთით, თქვენ გულით სიურპრიზები ლიგის გენერალური სპონსორისაგან და ასევე პროფესიონალური და ხელოსანის პარტნიორებისაგან

დასრულება უფასოა

ფეხბურთი

"დინამო" თადარიგს იჭერს

მიხეილ აბაიშვილი

საფეხბურთო სეზონი თბილისის "დინამოსთვის" 26 მაისს, დავით ყიფიანის თასის ფინალით დამთავრდება. ეს მატჩი "ლოკომოტივის" სტადიონზე გაიმართება. "დინამოს" მეტოქე ქუთაისის "ტორპედო" იქნება. იმ შემთხვევაში, თუ "დინამო" ვერ შეძლებს ჩემპიონის ტიტულის შენარჩუნებას (ეს 22 მაისს, ბოლო ტურში გაირკვევა), უფავს ტურნირებში მოხვედრის ერთადერთი შანსი თასის ფინალის მოგება რჩება. კლუბის მმართველი დირექტორის, დავით პეტრიაშვილის თქმით, გუნდი ყველაფერს გააკეთებს ჩემპიონის ტიტულის შენარჩუნებისთვის, ხოლო თუ ამას ვერ შეძლებს, ამისგან ტრაგედიას არ შექმნის და მომდევნო სეზონისთვის მოემზადება.

მომზადების საკითხს "დინამოში", ტრადიციულად, ამ სეზონშიც სერიოზულ ყურადღებას და-

"დინამო" ჩემპიონობაზე ფიქრობს და მომავალ სეზონზეც

უთმობენ. პრაქტიკულად, უკვე დაგეგმილია გუნდის მოსამზადებელი მთელი საზაფხულო ციკლი.

თასის ფინალის შემდეგ გუნდი ორი კვირით გავა შევებულბაში. 8 ივნისს ფეხბურთელები დიდმის

"მარსალი" კოლინას ერიის

ფრანგული კლუბის წარმომადგენლები მიიჩნევენ, რომ უფავს-თასის ფინალი მსაჭის შეცდომის გამო წააგეს

ნითელი ბარათი ბარტუსს

ას. ბარტუსის ეს ქმედება რომ არა, მისტას გოლის გატანაც შეეძლო. ფეხბურთის კანონების მიხედვით, ასეთ დროს მოთამაშეს უყიფმანოდ უჩვენებენ ნითელ ბარათს და თერთმეტმეტრიანსაც ნიშნავენ.

მიუხედავად ამისა, ფრანგები მაინც დარწმუნებული არიან, რომ კოლინას სიმპათიები "ვალენსიასკენ" იხრებოდა. "მარსელის" წარმომადგენლები ყურადღებას ამხვილებენ იმ ფაქტზე, რომ მატჩის წინ კოლინამ "ვალენსიას" ფეხბურთელებს საითათოდ ჩამოართვა ხელი, ხოლო მატჩის შემდეგ ესპანურ კლუბში მოთამაშე თავის თანამემამულეს, ამაღეო კარბონის მაილურაც გაუცვალა. "მარსელი" უფავში ოფიციალური საჩივრის შეტანას არ აპირებს, თუმცა, კლუბის პრეზიდენტმა უკვე გაამზადა

წერილი, რომელშიც უსამართლო მსაჯობის შესახებ მოუთითებს. არადა, ბარტუსს რომ შეეცდომა არ დაეშვა, შეიძლებოდა, მატჩი, მართლაც, სულ სხვა შედეგით დასრულდებოდა. მეორე ნახევარში 10 კაციტ დარჩენილი "მარსელი" სახიფათოდ უტევდა, "ვალენსიაში" კი ის უპირატესობაც დაკარგა, რომელიც პირველ ნახევარში ჰქონდა. ამავე აზრზეა ესპანელთა თავაკაცი ვილენენ იმ ფაქტზე, რომ მატჩის წინ კოლინამ "ვალენსიას" ფეხბურთელებს საითათოდ ჩამოართვა ხელი, ხოლო მატჩის შემდეგ ესპანურ კლუბში მოთამაშე თავის თანამემამულეს, ამაღეო კარბონის მაილურაც გაუცვალა. "მარსელი" უფავში ოფიციალური საჩივრის შეტანას არ აპირებს, თუმცა, კლუბის პრეზიდენტმა უკვე გაამზადა

ლუიზ ფიგა: "მედი რომ გვეხანა, მეც სარბაბელს ვნახავდით"

მას შემდეგ, რაც ნათელი გახდა, რომ "რეალი" ესპანეთის ჩემპიონი ვეღარ გახდებოდა, სამეფო კლუბის ამოცანად მეორე ადგილის შენარჩუნება იქცა. "რეალმა" "შურსისათან" მატჩიცი დღითი (1:2) და მეორე ადგილი "მარსელიონს" დაუთმო. ესპანეთის ჩემპიონატში ერთი ტურია დარჩენილი და მადრიდლები შეეცდებიან, მეორე ადგილი დაიბრუნონ. თუმცა, ამავე დროს, ისინი ჩემპიონატის რაც შეიძლება სწრაფად დამთავრებაზე იცნებობენ...

- გინდა, რომ მიმდინარე სეზონი რაც შეიძლება მაღელ დამთავრდეს? - აჯობებდა, წინ კიდევ ბევრი მატჩი გვექონდეს, რომ სიტუაციის შეცვლა შეგვიძლებოდა. მაგრამ როცა უკვე ყველაფერი გადანწყვეტილია, მართლაც, ჯობს, ჩემპიონატი მაღელ დასრულდეს.

- როგორ შეაჯახებ ამ სეზონს? - რაღა უნდა თქვა ამ სეზონზე? რა არ უნოდეს მას, როგორ არ მინათლეს... ჩვენ რვა, მეტად ნარმატებული თვე გვექონდა და ორი მეტისმეტად ნარუმატებული. ბოლოს ისე მოხდა, რომ ვერც ერთ მიხანს ვერ მივაღწიეთ.

- რატომ ვერ შეასრულეთ ეს ამოცანები? - იმიტომ, რომ გადამწყვეტ მომენტებში ვერ ვპასუხობდით იმ მოთხოვნებს, რომლებიც ჩვენს თავს ნიშნავებოდა. უკანასკნელი ორი თვის განმავლობაში გუნდში მეტად უცნაური რაღაცები ხდებოდა, რომელთა გამო ჩვენ ვერაფერი მოვიგეთ.

- უცნაური რაღაცები? - ღიახ, მეტისმეტად ბევრი შეც-

ფიგა სეზონის დასასრულს ელის

დომბა დაუშვით ერთმანეთთან ურთიერთობაში, ბევრად უფრო მეტი შეცდომა, ვიდრე ჩემპიონატის პირველ ნახევარში. ამას დაემატა ის სიტუაცია, რომელიც გუნდის ირგვლივ სუფევდა. მოუდანზე ზოგჯერ საერთოდ მოუშვადებლები გავდიოდით. ყველაფერი ეს ერთად...

- მსაჯებმა ცუდი სამსახური გაგინიეს? - ამ თემაზე რომ მეტი გვეწუნუნა, ალბათ, გარკვეულ სარგებელსაც ვნახავდით, მაგრამ მსაჯობის თემაზე დისკურსი კლუბის ფილოსოფიაში არ შედის. ვფიქრობ, მსაჯობით ჩვენ დავზარალებით. არ მინდა, "ვალენსიას" დამსახურება დავაკნინო, ისინი უფრო სტაბილურად თამაშობდნენ და დამსახურებულადაც მოიპოვეს ესპანეთის ჩემპიონის ტიტული, მაგრამ გარკვეულ სიტუაციებში მან, ვინც მეტს ჩიოდა, გამარჯვებასაც მაილნა.

- ამჩნევ, რომ მსაჯებმა თქვენადი პატივისცემა დაკარგეს? - მსაჯები დინებას მიჰყვებიან

სანერთელ ბაზაზე შეიკრიბებიან და 22 ივნისამდე თბილისში მოემზადებიან. ამ პერიოდში "დინამოს" ორი საერთაშორისო ამხანაგური თამაში ელის. 8, 9 ან 11 მაისს ბაქოს "ნეფტჩის" უმასპინძლებს, 15 ივნისს კი ერევნის "პიუნიკი" გვესტუმრება. ორივე მატჩი ეროვნულ სტადიონზე გაიმართება.

22 ივნისს "დინამო" გერმანიაში, რუიტის ცნობილ სპორტულ ბაზაზე გაემგზავრება, სადაც სამკვირას დაყოფს. იქ გუნდი ზუთ საკონტროლო მატჩს გამართავს. უკვე ცნობილია "დინამოს" ორი მეტოქის ვინაობა - შვეიცარიის უმაღლესი ლიგის გუნდები "ბაზელი" და "ინგ ბოიზი". ახლა მიმდინარეობს მოლაპარაკებები "კარლსრუეს" ხელმძღვანელობასთან და, საერაუდოდ, ერთ-ერთ სპარინგ მატჩს ჩვენები სწორედ ამ კლუბთან გამართავენ. დანარჩენი ორი მეტოქის ვინაობა რუიტში გაირკვევა.

თასის ფინალი

ზრუნვის საშუალება მიეცა, "მარსელის" ფორვარდი დიდი დროება იძულებული იყო, მცველებს დახმარებოდა. არადა, დროგასთვის ეს არცთუ ისე სასიამოვნო და ჩვეული საქმეა. მიუხედავად ამისა, ბრწყინვალე ტექნიკის მქონე კოტდინუარელმა თავდამსხმელმა მაინც ბევრი თავსატეხი გაუჩინა ვალენსიელ მცველებს.

"ვალენსიასთან" მარცხმა დროგა იმდენად გააღიზიანა, რომ ის მატჩის დამთავრებისთანავე გაუჩინარდა "ულევის" სტადიონის კაეტაკომბებში და მისი კომენტარის მოსმენის საშუალება დღემდე არ მისცემიათ ჟურნალისტებს. დიდი იმედგაცრუების მიუხედავად, პრესასთან საუბარზე უარი არ უთქვამს "მარსელის" თავაკაცს ჟოზე ანდოს: "მსაჯის უსამართლო გადაწყვეტილებამ ჩვენი გეგმები შეცვალა და ჩვენც ახალი სცენარით მოვიცხდა თამაში. იძულებული გავხდით, მეტისმეტად დიდი ყურადღება დავგვეთმო დავცისთვის, წინააღმდეგ შემთხვევაში მეტოქე გავგეცამტყვებოდა."

"ვალენსია" უფავს-თასის მოოვებას ზეიმობს, თუმცა, თვით ამ კლუბშიც არის ფეხბურთელი, რომელიც, ყველაფრის მიუხედავად, ძალიან გულდანწყვეტილია. ვალენსიელთა გულდამსხმელმა მისტამ წლეუანდელ სეზონში 25 გოლი გაიტანა, მათ შორის ერთი – გუმინინდელ ფინალში. მიუხედავად ამისა, მისტას გვარი ვერ მოხვდა იმ ფეხბურთელთა სიაში, რომლებიც ევროპის მომავალ ჩემპიონატზე ესპანეთის ლირსებას დაიცავენ პორტუგალიაში.

- არაფერს, იმიტომ რომ არ ეიცნობ. მასთან არასოდეს მიმუშავია და არაფრის თქმა არ შემიძლია.

- გინდათ, რომ კლუბის ხელმძღვანელობასა და ფეხბურთელებს შორის უფრო ახლო ურთიერთობა იყოს? - ხელმძღვანელობა მუდამ გუნდის გვერდით იდგა. ყველაზე რთულ სიტუაციებში რომელიმე ხელმძღვანელი ყოველთვის ჩვენიან ერთად იყო. ასე რომ, ჩვენს შორის არ არსებობს დისტანცია.

- "სოსიედადთან" მატჩში ფავორიტები თქვენ იქნები? - თქვენს სიტყვებში ირონიას ვგრძნობ. არა აქვს მნიშვნელობა, "რეალი" იმარჯვებს თუ მარცხდება, ის მუდამ ფავორიტია, მუდამ საუკეთესო.

- ახლა შენ საუკეთესო ფორმაში ხარ, ყველა დანარჩენზე უკეთეს ფორმაში.

- როდესაც ჩვენ ვმარცხდებით, მე ისეთივე იმედგაცრუებული ვარ, როგორც ჩემი ყველა თანაგუნდე. ეს რომ მარცხის ინდივიდუალური სახეობა იყოს, მაშინ ბედნიერი ვიქნებოდი იმით, რომ პირადად მე კარგ ფორმაში ვარ. მაგრამ თუ ჩვენ არ ვიმარჯვებთ, ამას არა აქვს მნიშვნელობა.

- უკანასკნელი მატჩების სრული შემადგენლობით ჩამთავრება ძალიან გიჭირბო...

- ამას სჯობს, თავიდანვე ათი კაცის შემადგენლობით გავიდეთ მოედანზე (იკინის). როდესაც მაღალი მიზნებისთვის იბრძვი, საკუთარ თავზე მეტ ზნუნლას გრძნობ. სეზონის უკანასკნელ ფაზაში გუნდი ძალიან დაიღლა და თამაში კიდევ უფრო გაძნელდა. მაგრამ, ყველა ამ მოთხრობის შემდეგ იცხვება. მანამდე მათზე საუბარი არაკორექტული იქნება.

- რას ფიქრობ კამაჩოზე?

თემატიკა 24.05

წიგნი	რუსთავი - 2
07.30 დილა მშვიდობისა 08.00 "ტელეღობუ-ცები" 09.40 სერიალი "შურისძიება" 11.00 ღამის შოუ დ. გოგიჩაიშვილიანს ერთად 12.00, 15.00, 18.00, 21.00, 02.15 კურიერი 12.20 "დისკავკერი" 13.30 მხ. ფილმი 15.20 ბუ-ნდეს ლუგა 16.20 სერიალი "მაშველები" 17.25 პერეროსტოკი 18.20 "ტელეღობუ(ცე-ბი" 18.55 "დისკავკერი" 19.45 სერიალი "შუ-რისძიება" 22.00 სერიალი "უკუდავი" 23.00 კურიერი 23.50 მხ. ფილმი "ოფიცირი და ჯე-ნალ გენრი". მთ. რ-ში: დებორა უინგერი, რიჩ-არდ გრი (18)	

პირველი არხი

07.30 აღიონი **09.45** მულტსერიალი "კუსტოს ფანტასტიკური თავგადასავალი" **10.10** სე-რიალი "ოჯახური ურთიერთობანი" (გ) **12.00, 15.00, 20.00, 23.00** მოამბე **12.15** ტელე-სერიალი "სოლდადი" **13.00** ნაშუადღევს **14.00** მოამბე ინგლ. ენაზე **14.05** ლურენსი **15.15** სერიალი "რეაგება-2" **16.25** დოკ. ფილმი "გერმანიის ბუნებრივი დიდებულება" **17.00** მულტსერია-ლი "კუსტოს ფანტასტიკური თავგადასავა-ლი" **17.30** "შუს. არჩევნები" **18.00** ექსტენსი-ალი "კუსტოს ფანტასტიკური თავგადასავა-ლი" **18.20** სერიალი "უმბარისა ახალი თავგადა-სავალი" **18.45** დოკ. სერიალი "გვერდიდან მართეთი ბავშვები" **19.05** "ინტერ რამე" **19.40** ბასტი-ბუზე **20.00** მოამბე **21.00** სერია-ლი "სოლდადი" **22.00, 23.00** "ღამის მატა-გრებელი" **23.00** მოამბე **00.00** ვიდეოფილმი "საქართველო მე-20 საუკუნე" **00.20** მხ. ფი-ლმი "ზაზი თავდგმა" (12)

1201 პირველი სტემიო

07.20 პოპ. ად. ათეული **08.00** ტორილა **11.00** ქართული მუსიკა **13.00** ინფორმატორი **13.30** პროფაული **14.10** მუსიკა **16.00** მუსიკა **17.00, 19.15** მუსიკა **19.00, 20.00, 21.00, 22.00** ინფორმატორი **19.30, 20.15** ვიდეორადიო **21.15** მუსათეული **22.35** პაპარაცი **23.00** პოპ. ად. ათეული **02.00** "პრაეო" **03.00** პაუზის გა-რეშე

202

10.00 მულტფილმი **12.00** მხ. ფილმი **14.00** მუსიკა **15.00** მხ. ფილმი "როზინი ჰუდი" (გ) **17.00** საბ. ფილმი **19.00** სერიალი "მუსკულუ-ბი" (გან.) **19.30** ანიმ. ფილმი "დარფაბლა" **20.00** მხ. ფილმი "უმბარნი სიგელში" (ჩგვ. რიანი) (გ) **22.00** სერიალი "მუსკულუბი" **22.20** ნიკა ქეთიარძის ანეგდოტები **22.30** შიშველი სიმართლე **22.40** ი. საღინაძის "კენი" **22.45** ანიმ. ფილმი "დარფაბლა" **23.00** დებატები **00.00** მხ. ფილმი "ზარი" (18)

ი მზი

09.00 არჩევანის ზეღარზე **10.00** სერიალი "ველური მოვარე" **11.10, 20.50** მისისერიალი "ზორისძის" **12.00, 15.00, 18.00, 20.00** საინფ. გამოშვება "შურა" **12.10, 21.45** დტვ. სერიალი "პოლიციელთა ამბები" **13.10** მხ. ფილმი "ნაწიპერი" (გ) (ტომ ბერენგერი) **15.10** სერიალი "შარია ემლია" **16.10** სერიალი "შეათე სამეფო" **17.10** მულტსერიალი "ვევლაზე პატარა ზოიზაბელა" **17.35** მულტსერიალი "არავი" **18.10** მულტსერიალი "კლიფორა" **18.35** დოკ. სერიალი "ტამიშლტტი" **19.00** სერიალი "ველური მოვარე" **22.45** არჩევანის ზეღარზე **00.00** მხ. ფილმი "საცეცები" (18) (ჯეი პარინტონი)

21 მორე არხი

19.00 მულტფილმი "სიმბა ფეხბურთელი" **19.30** სერიალი "უმბაკუნა" (გ) **21.00** "ვეტი-პეტლევის პირენები" **21.30** მოგზაურობა სასიყვარულო **22.00** მხ. ფილმი "წველიელთა ამოხსაველთის ექსპრესზი" (12)

აპაჰასიი

12.00 ინდური მხ. ფილმი **15.00** მხ. ფილმი **17.00, 19.00, 20.30, 00.00** საინფორმაციო პროგრამა "დღეს" **17.15** მუსიკა **19.20, 21.00** სპეტქერი **22.30** "საქმე და ეკონომიკა"

იხედი

07.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00 ქირიონი **07.10, 11.20, 17.20, 01.30** იმეღის მუღლიმეღი **07.30** "იმეღის" დილა **10.00** დროება **11.30** სპ. პროგრამა "ასი" **12.10** სერიალი "კლინი" **13.15** ანიმ. ფილმი "საგზაო ლაზარა" **13.25, 19.00** ტე-მარკეტი **14.00** ათამი "უღდაბნის სამქედლობე" **15.15** ეროვნული საკაღა-ბურთო ასოციაცია. შეხვედრების ქირიონი **17.00, 18.00, 21.25, 22.00, 00.45** ქირიონი **17.25** ანიმაციური ფილმი: "სანდოკანი, მა-ლაიასის ვეფხე" **18.00** სერიალი "ტუტუბე" **19.35** სერიალი "კლინი" **20.30** ქირი-სერიალი "ცხელი ძაღლი" **21.30** "ვაკატი-ნიუი" **23.00** "არ იღადიო" **00.15** სპორტ. პროგრამა "გოლი"

იბმარი

08.00 მხ. ფილმი "სამი მამაკაცი და ჩილი" **10.00** კონცერტი **11.00** დოკ. ფილმი **11.30** მხ. ფილმი "ლუიი ოზარკი" (15) **13.30** დოკ. ფილმი **15.20** კონცერტი **18.00** მულტფილმი **19.00** დოკ. ფილმი **20.00** მხ. ფილმი "ბოლ ელიოტი" **22.30** კონცერტი **23.00** მხ. ფილმი "სამურანი" (18)

1 OPT

07.00 "Доброе утро". 10.00, 13.00, 16.00, 19.00. Новости. 10.20 Давид Духовни в комедии «ЭВОЛЮЦИЯ». 12.10 Док. детектив. "Возоди для инкассаторов". 12.40 Следствие ведет Колобова. 13.20 Город женщин. 14.10 Лариса Удовиченин в детективе "ДОПИНГ ДА АНГЕЛОВ" 16.20 Сериал "БЕРЕГ Мечты". 17.20 "Угадай мелодию" 17.50 "Большая стрика" 19.20 "Шутка за шуткой". 19.50 Сериал "КЛОП". 20.50 "Стрика на миллион". 21.00 Жди меня. 22.00 Время. 22.30 Телесериал "УЛИЦЫ РАЗБИТЫХ ФОНАРИЙ". 23.30 Криминальная Россия. "Ночные истребят". 23.45 Сериал. 00.00 Премьера. "Вожды и писатель Стгалин и Шолохов". Фильм 1-й. 00.40 "Фабрика взезд". 01.00 Сканер. "Спасение подводников". 01.30 "Русский детектив". 02.00 Триллер "ЗЛАП". 03.30 Берт Ланкастер в фильме "РЕЙД УЛЬЗАНЫ". 05.10 Фильм "УКРАДЕННОЕ ЛЕТО".

1205

07.00 Утро на НТВ. **09.50** "Женский взгляд". Лайма Вайкуле. 10.05 "Без рецепта". Доктор Бранд. 11.00 Сегодня утром. 11.25 "Намедни" 13.00, 16.00, 18.00, 20.00,02.15"Сегодня" 13.30 Всеволод Санаев в детективе **"ТАЙНА ЧЕРНЫХ ДРОЗДОВ"** 15.35 Протокол. 16.35 Ток-шоу "Принцип домино". 16.30 "Диний мир: борьба за выживание". "Загадка горбятых китов". 19.35 Протокол. 20.40 Сериал "ГОСПОДА ОФИЦЕРЫ". 21.45 Сериал "БАЛЬЗАКОВСКИЙ ВОЗРАСТ, ИЛИ ВСЕ МУЖИКИ СВО...". 23.00 "Страна и мир". 23.35 Красная книга. 23.50 Премьера. "СССР-Куба: история одной любви". Фильм из цикла "Новейшая история". 1 с. 01.00 Сериал "ГОСПОДА ОФИЦЕРЫ".

P.S. ფილმებთან არსებული ნიშნები (12), (15), (18) აღნიშნავს მათ კატეგორიას, რაც დადგენილია მათეწ ზაგავლენისაგან არარსულწლოვნათა დაცვის შესახებ კანონში.

საშმხზატი 25.05

წიგნი	რუსთავი - 2
07.30 დილა მშვიდობისა 08.00 "ტელეღობუ-ცები" 09.40 სერიალი "შურისძიება" 11.00 სერიალი "უკუდავი" 12.00, 15.00, 18.00, 21.00, 03.20 კურიერი 12.20 "დისკავკერი" 13.30 მხ. ფილმი 15.20 მხ. ფილმი 17.05 სერიალი "მაშველები" 18.20 "დისკავკერი" 19.45 სერიალი "შურისძი-ება" 22.00 ღამის შოუ დ. გოგიჩაიშვილიან ერთად 23.00 კურიერი 23.50 მხ. ფილმი "გა-ნალ". მთ. რ-ში: ბენ კინგსლი, მარტინ შონი. (გ)	

პირველი არხი

07.30 აღიონი **09.45** მულტსერიალი "კუსტოს ფანტასტიკური თავგადასავალი" **10.10** სე-რიალი "ოჯახური ურთიერთობანი" **12.00, 15.00, 20.00, 23.00** მოამბე **12.15** ტელესერიალი "სოლდადი" **13.00** ნაშუადღევს **14.00** მოამბე ინგლ. ენაზე **14.05** ლურენსი **15.15** სერიალი "რეაგება-2" **16.25** დოკ. სე-რიალი "ბუნების სამყაროში" **16.35** დოკ. სე-რიალი "მზატვრები" **17.00** მულტსერიალი "ჯუჯუების ახალი სამყარო" **1-ლი ს. 17.30** "ამბიუბე" (განკ.) **18.00** ექსტენსიკა **18.20** სე-რიალი "უმბარისა ახალი თავგადასავალი" **18.45** დოკ. სერიალი "გვერდიდან მართეთი ბავშვები" **19.05** "ინტერ რამე" **19.40** ბასტი-ბუზე **21.00** სერიალი "სოლდადი" **22.00** ბასტი-რიალი "ესტი-გვერდილი" **23.20** "მუსიკალუ-რი არჩევნები" **00.00** ვიდეოფილმი "საქართველო მე-20 საუკუნე" **00.20** მხ. ფილმი "ერ-თაფრით გამოხდალი" (15)

1201 პირველი სტემიო

07.20 პოპ. ად. ათეული **08.00** ტორილა **11.00** ქართული მუსიკა **13.00** ინფორმატორი **13.30** მუსათეული **14.10** მუსიკა **16.00** მუსიკა **17.00, 19.15, 22.35** მუსიკა **19.00, 20.00, 21.00, 22.00** ინფორმატორი **19.30, 20.15** ვიდეორადიო **21.15** მუსათეული **22.35** პაპარაცი **23.00** პოპ. ად. ათეული **02.00** "პრაეო" **03.00** პაუზის გარეშე

202

10.00 დებატები **202-ზე** (განბ.) **11.30** მულტ-ფილმი **12.00** მხ. ფილმი "მამაკაცი გამოძა-ხებით" (როპ შიშიდერი) (15) **17.00** საბ. ფილ-მი **19.00** სერიალი "მუსკულუბი" (განკ.) **19.30** ანიმ. ფილმი "დარფაბლა" **20.00** მხ. ფილმი "უმბარნი სიგელში" (ჩგვ. რიანი) (გ) **22.00** სერიალი "მუსკულუბი" **22.20** ნიკა ქეთიარძის ანეგდოტები **22.30** შიშველი სიმართლე **22.40** ი. საღინაძის "კენი" **22.45** ანიმ. ფილმი "დარფაბლა" **23.00** დებატები **00.00** მხ. ფილმი "ზაგეული სუზონი" (კურტ რასე-ლი) (18)

ი მზი

09.00 არჩევანის ზეღარზე **10.00** სერიალი "ველური მოვარე" **11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00** საინფ. გამოშვება "შურა" **11.10, 20.50** მისისერიალი "ზორისძის" **12.10, 21.45** დტვ. სერიალი "პოლიციელთა ამბები" **13.10** მხ. ფილმი "ზაგერციელთა მოგზაურობა" (გ) (მე. გროტოტი) **15.10** სერიალი "შარია ემლია" **16.00, 17.00, 18.00, 20.00** საინფ. გამოშვება "შურა" **16.10** სერიალი "შეათე სამეფო" **17.10** მულტსერიალი "ვევლაზე პატარა ზოიზაბელა" **17.35** მულტსერიალი "არავი" **18.10** მულტსერიალი "კლიფორდი" **18.35** დოკ. სერიალი "ტამიშლტტი" **19.00** სერიალი "ველური მოვარე" **22.45** არჩევანის ზეღარ-ზე **00.00** მხ. ფილმი "შარლოტა ხანდაზან" (18) (ტაქლინ კიში)

21 მორე არხი

19.00 მულტფილმი "სიმბა ფეხბურთელი" **19.30** სერიალი "უმბაკუნა" (გ) **21.00** ათელ-ეა **21.30** ისტორიანი **22.00** მხ. ფილმი "ეს ლა-რა" (12)

აპაჰასიი

12.00 მხ. ფილმი **13.30** "საქმე და ეკონომიკა" **14.30** მხ. ფილმი "ზეუფენი" (15) **17.00, 19.00, 20.30, 00.00** საინფორმაციო პროგრამა "დღეს" **17.15** მუსიკა **19.20, 21.00** სპეტქერი **22.00, 00.30** მუსიკა

იხედი

07.00 ქირიონი **07.15, 16.05, 17.20, 02.10** იმე-ღის მუღლიმეღი **07.30** "იმეღის" დილა **10.00** არხის პროფილტეკია **16.00, 17.00, 18.00, 19.00, 21.25, 22.00, 01.20** ქირიონი **16.15** ანიმ. ფილმი "კონფლიტტი" **16.25, 01.40** ტე-მარკე-ტი **17.25** ანიმაციური ფილმი: "სანდოკანი, მაღლაიასის ვეფხე" **18.05** სერიალი "ტუტუბე" **19.35** სერიალი "კლინი" **20.30** ქირი-სერიალი "ცხელი ძაღლი" **21.30** ქირი-სერიალი "ცხელი ძაღლი" **21.30** "ვაკატი-ნიუი" **23.00** "არ იღადიო" **00.15** სპორტ. პროგრამა "გოლი"

იბმარი

08.00 დოკ. ფილმი **10.00** კონცერტი **13.00** მხ. ფილმი "სამურანი" (18) **14.10** დოკ. ფილმი **15.20** მხ. ფილმი "ბოლ ელიოტი" **17.30** კონ-ცერტი **19.00** დოკ. ფილმი **20.00** მხ. ფილმი "საუზნეო ტიფანისთან" **21.00** კონცერტი **22.30** მხ. ფილმი "ღაბი, მაგრამ" (18)

1 OPT

07.00 "Доброе утро". 10.00, 13.00, 16.00, 19.00. Новости. 10.20 Телесериал "УЛИЦЫ РАЗБИТЫХ ФОНАРИЙ". 11.20, 19.50 Сериал "КЛОП". 12.20 "Ералаш". 12.40 Диней-слуб: "Мышиный дом". 13.20 Город женщин. 14.10 Владлен Бирюков в фильме "ПРИКАЗ: ОГОНЬ НЕ ОТКРЫВАТЬ" 16.20 Сериал "БЕРЕГ Мечты". 17.20 "Угадай мелодию" 17.50 "Большая стрика" 19.20 "Кумиры". Лев Барашков. 20.50 "Стрика на миллион". 21.00 Телесериал "ДРУГАЯ ЖИЗНЬ". 22.00 Время 22.35 Телесериал "УЛИЦЫ РАЗБИТЫХ ФОНАРИЙ". 23.35 Футбол. Товарищеский матч. Сборная Австрия - сборная России. Прямой эфир из Австрии. В перерыве "Новости". 01.20 "На футболе" 01.50 "Гении и злодеи". 02.20 Уильям Петерсон в триллере "ЗВЕРЬ" 1-я с. 04.05 Аль Пачино в фильме "В ПОИСКАХ РИЧАРДА" 06.05 "Русский экстрим".

1205

07.00 Утро на НТВ. **09.55** Сериал "ЛЮБОВЬ ВДОВОЦА". 11.00 Сегодня утром. 11.25 "Их нравы" с Дмитрием Захаровым. 12.20 Ток-шоу "Страна советов". 13.00, 16.00, 18.00, 20.00, 02.10 "Сегодня" 13.30 Роман Громадский в фильме "ПЯТЕРО С НЕБА" 15.25 Время есть. 15.35 Протокол. 16.35 Ток-шоу "Принцип домино". 16.30 "Диний мир: борьба за выживание". "Сети пакуобразной обезьяны". 19.35 Протокол. 20.40 Сериал "ГОСПОДА ОФИЦЕРЫ". 21.45 Сериал "БАЛЬЗАКОВСКИЙ ВОЗРАСТ, ИЛИ ВСЕ МУЖИКИ СВО...". 23.00 "Страна и мир". 23.35 Красная книга. 23.50 Премьера. "СССР-Куба: история одной любви". Фильм Сергея Костина из цикла "Новейшая история". 2-я серия. 01.00 Сериал "ГОСПОДА ОФИЦЕРЫ". 02.35 Ома: это правда.

თემატიკა 26.05

წიგნი	რუსთავი - 2
07.30 დილა მშვიდობისა 08.00 "ტელეღობუ-ცები" 09.40 სერიალი "შურისძიება" 11.00 ღამის შოუ დ. გოგიჩაიშვილიანს ერთად 12.00, 15.00, 18.00, 21.00, 01.50 კურიერი 12.20 "დისკავკერი" 13.30 მხ. ფილმი 15.20 მხ. ფილმი 17.05 სერიალი "მაშველები" 18.20 "ტელეღობუცები" 18.55 "დისკავკერი" 19.45 სერიალი "შურისძიება" 22.00 სერიალი "სო-პრანოს კლანი" 23.00 ჩემპიონთა ლიგის ფი-ნალი. "შინაჯი"-პორტო".	

პირველი არხი

07.30 აღიონი **09.45** "ციონერაფილმი ჩანა-ხატები" **10.10** სერიალი "ოჯახური ურთიე-რთიობანი" **12.00, 15.00, 20.00, 23.00** მოამბე **12.15** ტელესერიალი "სოლდადი" **13.00** ნაშუადღევს **14.00** მოამბე ინგლ. ენაზე **14.05** ლურენსი **15.15** სერიალი "რეაგება-2" **16.25** დოკ. სე-რიალი "ბუნების სამყაროში" **16.35** დოკ. სე-რიალი "მზატვრები" **17.00** მულტსერიალი "ჯუჯუების ახალი სამყარო" **1-ლი ს. 17.30** "ამბიუბე" (განკ.) **18.00** ექსტენსიკა **18.20** სე-რიალი "უმბარისა ახალი თავგადასავალი" **18.45** დოკ. სერიალი "გვერდიდან მართეთი ბავშვები" **19.05** "ინტერ რამე" **19.40** ბასტი-ბუზე **21.00** სერიალი "სოლდადი" **22.00** ბასტი-რიალი "ესტი-გვერდილი" **23.20** "მუსიკალუ-რი არჩევნები" **00.00** ვიდეოფილმი "საქართველო მე-20 საუკუნე" **01.20** მხ. ფილმი "ამალდები" (გ)

1201 პირველი სტემიო

07.20 პოპ. ად. ათეული **08.00** ტორილა **11.00** ქართული მუსიკა **13.00** ინფორმატორი **13.30** მუსათეული **14.10** მუსიკა **16.00** მუსიკა **17.00, 19.15** მუსიკა **19.00, 20.00, 21.00, 22.00** ინფორმატორი **19.30, 20.15** ვიდეორადიო **21.15** მუსიკა. მუსათეული **22.35** პაპარაცი **23.00** პოპ. ად. ათეული **02.00** "პრაეო" **03.00** პაუზის გარეშე

202

10.00 მულტფილმი **12.00** მხ. ფილმი "ქაელი" (12) **14.00** მუსიკა **15.00** მხ. ფილმი "ანტკე-რასტი" (გ) **17.00** მულტფილმი **19.00** სერია-ლი "მუსკულუბი" (განკ.) **19.30** ანიმ. ფილმი "დარფაბლა" **20.00** მხ. ფილმი "უფოლი სა-ნე ბაგარებელი" (უფლი სანაიპი) (18) **22.00** სერიალი "მუსკულუბი" **22.20** ნიკა ქეთიარძის ანეგდოტები **22.30** შიშველი სიმართლე **22.40** ი. საღინაძის "კენი" **22.45** დებატები **202-ზე** **00.00** მხ. ფილმი "მკველითაიფის" (ნ. კისიკი) (18)

ი მზი

09.00 არჩევანის ზეღარზე **10.00** სერიალი "ველური მოვარე" **11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00** საინფ. გამოშვება "შურა" **11.10, 20.50** მისისერიალი "ზორისძის" **12.10, 21.45** დტვ. სერიალი "პოლიციელთა ამბები"

მერაბ ნინიძე პაქის სარდაფში დაბრუნდა

მსახიობ მერაბ ნინიძის თბილისში დაბრუნებასთან დაკავშირებით, ვაკის თეატრალურ სარდაფში სპექტაკლ "ვენიციელი ვაჭრის" წარმოდგენები განახლდება.

როგორც გუმბინ კინოთეატრ "რუსთაველი" გამართულ პრეს-კონფერენციაზე მსახიობმა მერაბ ნინიძემ განაცხადა, იგი თბილისში ორ კვირას დარჩება და ამ დროის განმავლობაში თეატრალური სარ-

დაფის სცენაზე ითამაშებს.

რაც შეეხება მსახიობის შემოქმედებით გეგმებს: მერაბ ნინიძე მინეულია გერმანულ-ჩეხურ კინოპროექტში სტალინის როლზე. მერაბ ნინიძემ ჯერჯერობით არ გაამხილა ჩეხი რეჟისორის ვინაობა, მაგრამ გვითხრა, რომ ფილმის სიუჟეტს საფუძვლად დაედება სტალინის ცოლის დღიურები.

24 საათი

ავსტრალიელას

"სუნიშვილები" მოეწონათ

ილიკო სუნიშვილის სახელობის ქართული ეროვნული ბალეტი ავსტრალიიდან დაბრუნდა. ეროვნული ბალეტი ავსტრალიას მეექვსედ ორთვიანი გასტროლებით ეწვია. როგორც ანსამბლის სამხატვრო ხელმძღვანელმა ნინო სუნიშვილმა განაცხადა, ანსამბლი ავსტრალიელი მსწერების წინაშე ორი - ძველი და ახალი პროგრამით წარდგა. მოცეკ-

ვავებმა ავსტრალიაში ერთი ახალი ქართული ცეკვაც - "ხანჯლური" (ჯერჯერობით ქართველ მაყურებელს არ უნახავს) წარადგინეს.

ნაციონალური ბალეტი თბილისში სამ კვირას დარჩება, შემდეგ კი ნიუ იორკში გაემგზავრება და ბალანჩინის 100 წლის იუბილესადმი მიძღვნილ კონცერტებში მიიღებს მონაწილეობას. *მედიანოესი*

საინფორმაციო ტექნოლოგიების
ცენტრი „მზიური“
გთავაზობთ:

კომპიუტერის შემსწავლელ კუჩხს თქვენთვის:

- კლავიატურაზე ბეჭდვის ათვისება მეთოდით,
- საქმიანი დოკუმენტაციის წარმოება - MS Word,
- აღწერება, საბუღალტრო-ეკონომიკური ამოცანები - MS Excel.
- ლოკალური ქსელი, ინტერნეტი, ელ-ფოსტა,
- ოპერაციული სისტემა Windows.

ცენტრში მოქმედებს სხვა კუჩხებიც.

მისამართი: დ. ქუჩის N70
კაბეჯული: WWW.mziuri.ge
ტელ: 29-48-61

თქვენს რეკლამას
ჩვენს ბაზარში

20-24-04
20-00-24

შპს "კვარციტი",
QUARTZITE LTD.
გაცნობაზე

რომ მიმდინარე წლის 12 მაისს შპს "კვარციტის" ბუღალტერიაში მდებარე სივრცე აღმოაჩინეს გახსნილი, საიდანაც გატაცებული იქნა გარკვეული რაოდენობის დიდი თანხა. ამასთან დაკავშირებით გთხოვთ დახმარებას აღნიშნული საქმის გამოძიებაში.

თუ გაგანიათ რაიმე ინფორმაცია, გთხოვთ მიმართოთ დ. კაზრეთის ან ბოლნისის პოლიციის განყოფილებას ან დაგვიკავშირდეთ შემდეგ ტელეფონებზე:

94 29 80, 94 33 40.

აგრეთვე მოგახსენებთ, რომ ის, ვინც გამოძიებას დაეხმარება და ეს კონკრეტულად დამნაშავეს დაკავებს, საქმის გახსნას და თანხის რეალურად დაბრუნებას გამოიწვევს, დაჯილდოვდება გატაცებული თანხის 5%-ით.

წინასწარ გიხდით მადლობას თანამშრომლობისა და დახმარებისათვის.

შპს "კვარციტის" აღმინისტრაცია

თბილისის სოციალურ-აუმოწიკური
ინსტიტუტი აცხადებს მიღებას
შემდეგ საბავშვო საბავშვო:

- იურიდიული (სამართლისმცოდნეობა)
- საერთაშორისო ეკონომიკური ურთიერთობები
- ფინანსები და საბავშვო საქმე

მისაღები გამოცდები ჩატარდება ტესტირების წესით.

ინსტიტუტში ლექციებს კითხულობენ ცნობილი მეცნიერები და პედაგოგები, პროფესორები ოთარ გამყრელიძე, იაკობ ფუტყარაძე, ნინო სავანელი, გრიგოლ თოდუა, შოთა კეშაშვილი, მალხაზ ჩახნაშვილი, ნათია თურნაძე და სხვები.

ინსტიტუტს გამოცემული აქვს შესაბამის კათედრებზე შედგენილი და სამეცნიერო საბჭოს მიერ დამტკიცებული ორიგინალური სასწავლო პროგრამები.

ინსტიტუტთან არსებული ზოგადსაგანმანათლებლო საშუალო სკოლა აცხადებს მიღებას VII-XI კლასებში.

მისამართი: ქ. თბილისი, გ. რუსთა 8
(46-ე საშუალო სკოლის შენობა)
ტელეფონები: 99 96 88, 8 99 51 80 84.

საქართველოს
მედიკოსები

შეიძინეთ
გაერთიანებული
მოიგეთ!

ფორმა "ფორმის"
გაერთიანებული მოიგეთ.

ყოველ შაბათს,
რუსთა 2-ის
პირდაპირ ეთერში
გაიმართება ტელეკონკურსი
"საქართველოს მედიკოსები" გათამაშება.

წაგალი "სალხინო"

ქართული ფლორის საოცრება

თუ განუხებთ პროსტატიტი, ცისტა, ქალური და შარდ-სასქესო ორგანოების დაავადებები; როცა შეიმჩნევა შენეებული და გახშირებული შარდვა, შარდის დროს წვა, შარდსაღებნი ხვედის ბავთა მინებება, სუნი ან გამონადენი; აგრეთვე ტკივილი წელის, გავის ძვლის, თირკმელის არემი; შარდის წვეთ-წვეთად გამოყოფა, მოშარდვის სურვილის და-უკმაყოფილებლობა, როცა ვითარდება სექსუალური მოშლილობა და იმ-პოტენცია, მიიღეთ წაგალი "სალხინო" და ეს პრობლემები მოგესწებათ.

"სალხინო" ანესრიგებს კუჭ-ნაწლავის მოქმედებას და ხსნის ტკივი-ლებს.

"სალხინო" გამოიყენება ჩირქოვანი და ჩირქმადი ინფექციების სამ-კურნალოდ, ნალვლის ბუშტის (ქოლცისტატი), პეპატიტის, გასტრიტის, ნეფრიტის, გინგივიტის, სტომატიტის, ბრონქიტის და სხვა პათოლოგიური დაავადებების დროს. "სალხინო" აქრობს პირის ღრუდან უსიამოვნო სუნს. წაგალი "სალხინო" კურნავს სარძევე ჯირკვლების დაავადებებს - მასტოპათიას, მასტიტს. თუ გამოიყენებთ მშობიარობის შემდეგ, აიცი-ლებთ მასტიტს და გაიუმჯობესებთ ბავშვის კვებას საკუთარი რძით.

წაგალი "სალხინოს" თვისებები აპრობირებულია და მოწონებულია სა-ქართველოს, რუსეთის, აზერბაიჯანისა და სხვა ქვეყნების ჯანმრთელო-ბის დაცვის სამინისტროების მიერ, იგი რეგისტრირებულია. მიღებული აქვს სახელმწიფო პატენტები და ლიცენზია.

იკითხეთ და შეიძინეთ აფთიაქებში.

წამლის ფასი საქართველოს ტერიტორიაზე სამი (3) დოლარის ეკვი-ვალენტს არ უნდა აღემატებოდეს ლარებში.

საბავშვო ბავთრი 12-მდე

ბერძნული, ოსტრალიური და ოსტრალიური
ბერძნული ბავთრების წარმოება:

23001809
23001297
23007703
23004440
23001958
23002695
23000557
23003274
23002873
23006489

22003683
22006292
22004712
22010956
22001268
22001919
22008665
22008017
22003572
22008440

21000915
21004322
21002226
21002968
21006887
21009971
21005633
21004568
21002650
21007246

VALENTINI
ვალენტინი

გამოყვანის ტერიტორიიდან გადავიდა წარმოების

116

-10% -20% -40%

საოფისე ავეჯი
სამეცნიერო და სასაბავშვო გაწმენდები
სამეცნიერო
სამეცნიერო გაწმენდები
ალუმინის შეკრული ტიფები
მეტალოპლასტიკისა და ალუმინის კარ-ფანჯარა ვიწროები
გაბიძგის სესტები

მისამართი: ა.წარმოების №116
ტელ: 34 73 20